

การนำนโยบาย พรบ อาวุธปืน ไปปฏิบัติ

THE POLICY IMPLEMENTATION OF FIREARM ACT

โดย

ชนดล สุวรรณนิภะ

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยรัฐกิจ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2560

THE POLICY IMPLEMENTATION OF FIREARM ACT

BY

THANADON SUWANNIKHA

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
PUBLIC ADMINISTRATION INSTITUTE**

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2017

วิทยานิพนธ์เรื่อง

การนำนโยบาย พรบ อาวุธปืน ไปปฏิบัติ

โดย

ชนดล สุวรรณนิภะ

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2560

ศ.ดร. บุญทัน ดอกไธสง
ประธานกรรมการสอบ

ผศ.ดร. ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร
กรรมการ

ผศ.ดร. จิตภา ธีรศิริกุล
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ.ร.ต.หญิง ดร.วรรณิ์ สุขสาตร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

19 มีนาคม 2561

Thesis entitled

THE POLICY IMPLEMENTATION OF FIREARM ACT

by

THANADON SUWANNIKHA

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Public Administration

Rangsit University

Academic Year 2017

Prof. Boontan Dockthaisong, Ph.D.
Examination Committee Chairperson

Asst.Prof. Chanchai Chilaoarporn, Ph.D.
Member

Asst.Prof. Jidapa Thirasirikul, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst.Prof.Plt.Off. Vanee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

March 19, 2018

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากความกรุณาอิงจากผู้มีพระคุณหลายท่านซึ่งผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ดังนี้

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.จิตภา ธิรศิริกุล ที่ได้ให้ความเมตตา และสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการรับเป็นที่ปรึกษา และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการค้นคว้าหาข้อมูล รวมทั้งให้คำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ตามความมุ่งหมาย

ขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่าง ในเขตจังหวัดกรุงเทพฯ ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือ และสละเวลาตอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวที่ได้อุปการะให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในทุก ๆ ด้านรวมทั้งเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนด้วยดีมาโดยตลอด และขอขอบคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ในทุกด้าน ซึ่งทำให้ผู้เขียนนำเอาความรู้ที่ได้มาใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณเจ้าของบทความ ตลอดจนกัลยาณมิตรของผู้เขียนทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ไม่ว่าในทางใดทางหนึ่ง ขอบุญกุศลนั้นจงมีแด่บุพการี ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณต่อผู้เขียนทุกท่าน แต่ทั้งนี้หากมีข้อบกพร่องประการใดอันเกิดแก่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ชนดล สุวรรณนิภะ

ผู้วิจัย

5906670 : สาขาวิชาเอก : รัฐประศาสนศาสตร์ ; รป.ม.

คำสำคัญ : การนำนโยบายไปปฏิบัติ, พรบ อาวุธปืน

ชนดล สุวรรณนิกะ : การนำนโยบาย พรบ อาวุธปืนไปปฏิบัติ(THE POLICY IMPLEMENTATION OF FIREARM ACT) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.จิตภา ธีรศิริกุล, 142 หน้า.

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาบริบท และสาระสำคัญของนโยบายพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ 2. ศึกษาปัจจัยการนำนโยบายพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ และ 3. พัฒนาข้อเสนอแนะในการส่งเสริม การนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ ให้ประสบผลสำเร็จ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยและใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่มีต่อผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ กับผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านนโยบาย ทรัพยากร สภาพแวดล้อมภายนอก และกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษานิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่มีต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด (ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ) สามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตาม (ประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ) ได้ร้อยละ 38.30 อนึ่งเมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีต่อตัวแปรตาม ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติสูงมากที่สุดที่ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย $(b) = .527$ ปัจจัยด้านทรัพยากร มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย $(b) = .242$ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย $(b) = .171$ และปัจจัยด้านนโยบาย มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย $(b) = .071$ โดยทั้ง 4 ตัวแปรที่มีอิทธิพลในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

ลายมือชื่อนักศึกษา ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

**5906670 : MAJOR: PUBLIC ADMINISTRATION;
M.P.A**

KEYWORDS : THE POLICY IMPLEMENTATION, FIREARMS ACT

**THANADON SUWANNIKHA: THE POLICY IMPLEMENTATION OF
FIREARM ACT. THESIS ADVISOR: ASST. PROF JIDAPA THIRASIRIKUL, PH.D, 142
P.**

The objectives of this research were to 1) investigate the context and the essence of the Firearms, Ammunition, Explosive Articles, and Fireworks, and Imitation of Firearms Act (B.E. 2490) of Thailand, 2) to study the policy implementation of the act in Bangkok Metropolitan, and 3) to provide recommendations leading to the promotion of the policy implementation and success in implementing the policy following the act.

The samples were 400 people in Bangkok. The research instruments were questionnaires. The collected data were, then, statistically analyzed to discover percentages, means, and standard deviation (S.D.). The factors affecting the policy implementation were analyzed using the stepwise multiple regression method.

The results showed that the factors including the policy, resources, external environment, and target groups/ service receivers affected the effectiveness of the policy implementation. Target groups or service receivers were found to affect the policy implementation in Bangkok Metropolitan at the significance level of .05.

The factor analysis using the stepwise multiple regression method revealed that independent variables (factors affecting the policy implementation) could explain any of the variation caused by dependent variables (effectiveness of the policy implementation) at a percentage of 38.30. Considering the effects of the independent variables on the dependent ones, it was found out that all independent ones had statistically significant effects on the effectiveness of the policy implementation. Target groups or service receivers were found to mostly affect the effectiveness of the policy implementation with a coefficient (b) of .527, followed by resources, external environment, and the policy with coefficients (b) of .242, .171, and .071, respectively. All the four factors were found to have positive effects at a significance level of .00.

Student's Signature ..... Thesis Advisor's Signature .....

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.4 นิยามศัพท์	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)	8
2.2 การวัดประสิทธิผล	57
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
2.4 กรอบแนวความคิด	68
2.5 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	69
2.6 สมมติฐานในการวิจัย	70
2.7 คำอธิบายสมมติฐาน	71
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	74
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	76
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	77
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	78
บทที่ 4 ผลการวิจัย	80
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	80
4.2 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ	83
4.3 ระดับความคิดเห็นต่อผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	88
4.4 อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่มีต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	90
4.5 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม	93
4.6 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น (Multicollinearity)	95
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	96
5.1 สรุปผลการวิจัย	94
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	97
5.3 ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	114
ภาคผนวก ข พระราชบัญญัติ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๕๐	121

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ค การทดสอบความเชื่อมั่น ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient)
ของครอนบัก (Cronbach, 1990)

140

ประวัติผู้วิจัย

142

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 สถิติคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมที่รัฐเป็นผู้เสียหายระหว่างปี พ.ศ. 2550 - 2556	3
2.1 สรุปปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติจากตัวแบบทั้งหมด	31
2.2 สรุปปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติจากวรรณกรรมและกรณีศึกษาทั้งหมด	38
2.3 ตัวแปรในการวัดผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติจากทฤษฎีและตัวแบบ	53
2.4 การสังเคราะห์ตัวแปร ผลของการนำนโยบาย พรบ. อาชญากรรมฯ ไปปฏิบัติจากแนวคิด และทฤษฎีของนักวิชาการ ทั้งหมด 10 ท่าน	56
2.5 ตัวแปร และแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่สนับสนุน	72
4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	81
4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	81
4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	82
4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	82
4.5 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	83
4.6 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม	84
4.7 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านนโยบาย	85
4.8 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านทรัพยากร	86
4.9 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก	87
4.10 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ	87
4.11 ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม	88
4.12 ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านความเสมอภาค	89
4.13 ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการครอบครองอาวุธของประชาชน	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)	91
4.15 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับประสิทธิผลของการนำนโยบาย พรบ อวรุปีนไปปฏิบัติ	94
4.16 เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับประสิทธิผลของการนำนโยบาย พรบ อวรุปีนไปปฏิบัติ	95

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

สารบัญภาพ

รูปที่	หน้า
2.1 ขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ ซาบาสเทียร์ และแมชมาเนียน	13
2.2 ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	13
2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความถูกต้อง	14
2.4 ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของนโยบาย	15
2.5 กระบวนการของนโยบาย	16
2.6 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล	24
2.7 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบด้านการจัดการ	25
2.8 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร	26
2.9 ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ	27
2.10 ตัวแบบทางการเมือง	28
2.11 ตัวแบบเชิงบูรณาการ	29
2.12 มิติของตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	50
2.13 กรอบแนวคิดการวิจัย	68

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันที่เป็นยุคแห่งโลกาภิวัตน์ สังคมมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความเป็นอยู่ การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยสภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลทำให้ความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่เขตในเมืองหลวง และเมืองอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น และประกอบกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจจึงก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน และสุขภาพจิตของประชาชน โดยสิ่งเหล่านี้กลายเป็นปัญหาต่อสังคมอย่างมาก เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นดังที่ได้กล่าวมาทำให้เกิดปัญหาทางด้านอาชญากรรมตามมาด้วย นอกจากนี้ยังทำให้ประชาชนเกิดความวิตกกังวลในการดำรงชีวิตประจำวันเพราะเกรงว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้สังคมขาดความสงบสุข และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ โทมัส ฮอบส์ (Tomas Hobbs อ้างถึงใน อัสวิน วัฒนวิบูลย์, 2527) ที่กล่าวไว้ว่า รัฐที่ขาดความสงบเรียบร้อย คือ รัฐที่ไม่มีรัฐบาล แสดงให้เห็นว่าความสงบเรียบร้อยเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับเสรีภาพและความมั่นคงของบ้านเมือง

ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นดังที่ได้กล่าวในข้างต้นนั้น ส่วนมากผู้ก่ออาชญากรรมจะมีเครื่องมือเพื่อช่วยให้การก่อเหตุ โดยเครื่องมือที่มีคุณภาพและสามารถทำให้ผู้ก่ออาชญากรรมกระทำการได้อย่างมีประสิทธิภาพ พกพาได้สะดวก ราคาไม่สูงมากนัก สามารถหาซื้อได้ง่าย และสามารถสร้างความหวาดกลัวให้แก่บุคคลอื่นได้ คือ อาวุธปืน ดังนั้นอาวุธปืนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้นในสังคม (บงกช เอกกาญจนกร, 2557) อาวุธปืนเป็นอาวุธที่มีคุณภาพร้ายแรงที่สามารถทำอันตรายต่อชีวิตและร่างกายมนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ได้โดยง่ายทั้งในระยะใกล้และระยะไกล ดังนั้นหากอาวุธปืนถูกนำมาใช้ในทางที่ผิด และขาดความระมัดระวังย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างมาก แต่ในขณะเดียวกันอาวุธปืนก็มีคุณประโยชน์สามารถนำมาใช้เพื่อป้องกันชีวิต และทรัพย์สิน รวมทั้ง

ป้องกันอธิปไตยของประเทศชาติ หรือตำรวจนำไปใช้เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน และบ้านเมือง และในส่วนที่นำไปใช้ให้เกิดโทษ เช่น โจร ผู้ร้ายนำไปก่ออาชญากรรม การนำไปทำร้ายร่างกายผ่านที่ขัดแย้งกับตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยแก่สังคมชุมชนและบ้านเมือง (สรารักษ์ สุวรรณเสรี และอาคม ศรียาภัย, 2553)

สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืนของประเทศไทยนั้น แต่เดิมมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการพกพาอาวุธเพียงมาตรา 371 ของประมวลกฎหมายอาญา คำว่า อาวุธ หมายรวมถึงถึงอาวุธปืนด้วย จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2519 มีคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 44 ซึ่งได้บัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 8 ทวิ อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องพกพาอาวุธปืนขึ้น ทั้งนี้พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2490 (สรารักษ์ สุวรรณเสรี และอาคม ศรียาภัย, 2553, น. 2-3) เป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับอาวุธปืนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีอาวุธปืนไว้ในการป้องกันตัว ทรัพย์สิน การกีฬา และเพื่อการยิงสัตว์ แต่ในสังคมไทยปัจจุบันเกิดอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีการใช้อาวุธปืนผิดจากวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยมีการนำเอาอาวุธปืนไปใช้ในการทำลายชีวิตผู้อื่น เช่น ใช้เพื่อตัดสินปัญหาความรัก ปัญหาครอบครัว การขัดผลประโยชน์ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นภาพสะท้อนสังคมไทยในปัจจุบัน ที่ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ และสร้างความเสียหายให้แก่ประชาชนทั่วไปอย่างมาก

ในปัจจุบันแม้ว่าประเทศไทยจะมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี และใช้อาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 แต่ประชาชนก็สามารถมี และใช้อาวุธปืนกันอย่างกว้างขวาง กลายเป็นค่านิยมที่ต้องมีการพกปืนไว้เพื่อความเท่า โดยอาจจะเริ่มจากการพกไว้เฉย ๆ ไม่ได้ไปก่อเหตุ แต่เมื่อเข้าไปสู่สถานการณ์ที่นำไปสู่การเกิดเหตุทะเลาะวิวาทจึงเกิดความโมโห จึงใช้อาวุธปืนที่พกติดตัวนั้นออกมาก่อเหตุ ส่วนใหญ่คนนิยมมีอาวุธเพื่อป้องกันตัว ป้องกันทรัพย์สิน หรือใช้เป็นอาวุธเวลามีปัญหาทะเลาะวิวาท ทำให้การกวาดล้างในแต่ละครั้งมีสถิติในการจับได้จำนวนมาก โดยอาวุธปืนที่กวาดล้างและตรวจค้นได้ในปัจจุบันนั้น จะมีทั้งปืนมีทะเบียน และปืนไม่มีทะเบียน ซึ่งการก่อเหตุในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นปืนไม่มีทะเบียน หรือปืนเถื่อนเป็นจำนวนมาก เมื่อมีความต้องการมากขึ้น การลักลอบนำมาขายกันมากขึ้น ส่วนใหญ่กลุ่มเป้าหมายจะเป็นวัยรุ่น กลุ่มผู้มีอิทธิพล กลุ่มติดตามผู้ค้ายาเสพติด ผู้ติดตามนักการเมือง ซึ่งจะมีทั้งปืนเถื่อนที่ไม่ได้จดทะเบียนและปืนไทยประคิษฐ์ โดยสถิติการจับกุมปืนไม่มี

ทะเบียนในปัจจุบันมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การครอบครองอาวุธปืนในปัจจุบันไม่ใช่เรื่องยากนัก จนกลายเป็นเหตุให้คนร้ายสามารถนำอาวุธปืนดังกล่าวมาใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำ ความผิดก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะคดี ประทุษร้าย และผู้ค้ายาเสพติด (เอกรัตน์ โลหะ, 2553, น.17)

นอกจากนี้จากสถิติคดีอาญาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2556 มีสถิติ เกี่ยวกับคดีอาวุธปืนเพิ่มขึ้นแสดงถึงประสิทธิภาพของการใช้บังคับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง กระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ว่าบทบัญญัติ และระวางโทษ ที่ใช้บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ไม่สามารถปราบปราม บังคับใช้ หรือก่อให้เกิดความหวาดกลัวแก่ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดีอาวุธปืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีความเสี่ยงต่อการใช้อาวุธปืน ในการก่ออาชญากรรมอันส่งผลกระทบต่อประชาชน และสังคมมากยิ่งขึ้นอีกด้วย (สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ, 2560) ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 สถิติคดีเกี่ยวกับอาวุธปืนเทียบกับคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายระหว่างปี พ.ศ.2550-2556

ปี	จำนวน คดีที่รัฐเสียหาย	คดีเกี่ยวกับอาวุธปืน				รวม	ร้อยละ
		ปี	ร้อยละ	ปี	ร้อยละ		
		ธรรมดา		สงคราม			
2550	192,053	16,088	8.37	738	0.38	16,826	8.76
2551	221,455	16,937	7.64	545	0.24	17,482	7.89
2552	250,638	19,431	7.75	621	0.24	20,052	8.00
2553	295,536	18,938	6.40	563	0.19	19,501	6.59
2554	451,028	24,616	5.45	601	0.13	25,217	5.59
2555	487,775	29,523	6.05	651	0.13	30,174	6.18
2556	554,029	34,549	6.24	618	0.11	34,549	6.24

หมายเหตุ *แสดงผลจับกุม (ราย)

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2560

จากตารางที่ 1.1 พบว่า สถิติในการจับกุมคดีเกี่ยวกับอาวุธปืนธรรมดาได้มากขึ้นเรื่อย ๆ แสดงถึงประสิทธิภาพของการใช้บังคับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด

ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ว่าบทบัญญัติ และระวางโทษที่ใช้บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ไม่สามารถปราบปราม บังคับใช้ หรือก่อให้เกิดความหวาดกลัวแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดีอาวุธปืน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีความเสี่ยงต่อการใช้อาวุธปืนในการก่ออาชญากรรมอันส่งผลกระทบต่อประชาชน และสังคมมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

การนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาบังคับใช้ให้เกิดความสำเร็จ จำเป็นต้องอาศัยระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งดำเนินการ โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านระบบและอุปกรณ์สนับสนุนต่าง ๆ จึงเห็นได้ว่า ปัจจัยหลายประการที่มีความเกี่ยวข้องตั้งแต่ความชัดเจนของนโยบาย กระบวนการเปลี่ยนแปลงนโยบายไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน โครงการต่าง ๆ ว่ามีความเชื่อมโยงกันมากน้อยเพียงใด รวมไปถึง ผู้ปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ได้รับการถ่ายทอดนโยบายชัดเจนเพียงใด ผู้บริหารให้ความสำคัญ และติดตามสนับสนุนอย่างจริงจังแค่ไหน ในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากที่จะชี้ให้เห็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของนโยบาย ซึ่ง มิลบริย แมคลาฟลิน (Milbrey McLaughlin, 1975 อ้างถึงใน สุรนาท ชมะณะรงค์, 2540) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับเงื่อนไข และสภาพที่แท้จริงของหน่วยปฏิบัตินั้น ๆ นอกจากนี้ ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การปฏิบัติตามนโยบายบรรลุผลสำเร็จ คือ ผู้ปฏิบัติเกิดความร่วมมือ ไม่ต่อต้าน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และสามารถปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย มีคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้มาตรฐาน

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า การบังคับใช้ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มีความผิดพลาด หรือมีช่องโหว่ โดยจะเห็นได้จากจำนวนคดีอาวุธปืนที่เพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาของการพกพาอาวุธปืนที่สามารถพกพาได้อย่างสะดวก ง่ายต่อการใช้งาน และเมื่อผู้พกพาไม่สามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้ อาจทำให้สามารถทำอันตรายได้ถึงชีวิต จึงนำมาซึ่งปัญหาความรุนแรงหรือปัญหาอาชญากรรมในสังคม ดังจะเห็นได้จากข่าวในปัจจุบันที่มีการใช้อาวุธปืนยิงกันในสถานที่ต่าง ๆ มากมาย ดังนั้นเพื่อเป็นการวิเคราะห์ถึงปัญหาของการบังคับใช้ พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ เพื่อนำผลสรุปที่ได้มาแก้ไขปัญหา เพื่อลดจำนวนอาชญากรรมในสังคม และคดีในศาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะมีการเดินทางท่องเที่ยวของผู้คนที่หลากหลายภาษาและวัฒนธรรมเข้ามาในประเทศ

ไทย ความปลอดภัยและสงบเรียบร้อยของสังคมไทยจึงถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงการนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ เพื่อให้ทราบถึง บริบทและสาระสำคัญของ พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ปัญหา และอุปสรรคในการบังคับใช้ แนวทางในการนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ ให้ประสบผลสำเร็จ โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายและแนวปฏิบัติในการบังคับใช้ พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาบริบท และสาระสำคัญของนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยการนำนโยบายพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ
- 3) เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะในการส่งเสริม การนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ ให้ประสบผลสำเร็จ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

- 1) ขอบเขตด้านประชากร
ประชากรที่ใช้ คือ ประชาชนในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 5,605,672 คน (ราชกิจจานุเบกษา, 2559) โดยใช้ตารางการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1967) จำนวน 400 คน
- 2) ขอบเขตด้านเวลา
ทำการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ผล และสรุปผล ตั้งแต่เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2560 – ธันวาคม พ.ศ. 2560
- 3) ขอบเขตด้านเนื้อหา
ศึกษาประวัติความเป็นมา แนวความคิดพื้นฐานและเจตนารมณ์เกี่ยวกับอาวุธปืน อาวุธปืนกับการประกอบอาชญากรรม พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 การนำนโยบายมาปฏิบัติ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- 4) ขอบเขตด้านสถานที่
เขตกรุงเทพฯ 50 เขต

1.4 นิยามศัพท์

พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ หมายถึง พระราชบัญญัติเกี่ยวกับอาวุธปืนดังที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2490 และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง แต่ในการศึกษาครั้งนี้จำกัดอยู่เฉพาะบทบัญญัติว่าด้วยอาวุธปืนเท่านั้น

อาวุธปืน หมายถึง อาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืนโดยวิธีระเบิด หรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลม หรือเครื่องกลไกอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง

นโยบาย หมายถึง ข้อความ หรือสิ่งที่กำหนดไว้ หรือความเข้าใจร่วมกัน ที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ของผู้บริหารและหน่วยงาน ซึ่งข้อความที่เป็นนโยบายมักเป็นคำที่มีความยืดหยุ่นได้ เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนการกำหนดนโยบาย โดยกลุ่มบุคคลหรือองค์การภาครัฐหรือเอกชนจะต้องระดมทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ขององค์การไปบริหารจัดการเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเป้าหมายของนโยบาย โดยแปลงออกเป็นรูปของกฎ ระเบียบ แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมสำหรับนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากที่สุดที่จะทำให้นโยบายได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านนโยบาย
- 2) ปัจจัยด้านทรัพยากร
- 3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก
- 4) ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ

ผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การวัดระดับของความสามารถของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือการวัดประสิทธิผล ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) ความเสมอภาค
- 2) การครอบคลุมอาวุธของประชาชน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ผลของการค้นพบของงานวิจัยนี้ ถ้าพิจารณาทางด้านวิชาการ อาจกล่าวได้ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านการศึกษาของการนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนไปปฏิบัติ
- 2) สามารถแสวงหาข้อเสนอแนะในการนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืน มาปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ” ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รวบรวมสาระสำคัญต่าง ๆ จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยดังนี้ คือ

- 2.1 แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)
- 2.2 การวัดประสิทธิผล
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 กรอบแนวคิด
- 2.5 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ
- 2.6 สมมติฐานการวิจัย
- 2.7 คำอธิบายสมมติฐาน

2.1 แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)

2.1.1 ความหมายของนโยบาย

นโยบาย เป็นสิ่งสำคัญของการบริหารรวมถึงการดำเนินการของหน่วยงาน เป็นเสมือนแนวทางปฏิบัติสำหรับการวางแผน การตัดสินใจ และการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งจากการศึกษา พบว่า มีนักวิชาการให้ความหมายของคำว่า “นโยบาย” (Policy) และ “นโยบายสาธารณะ” (Public Policy) ไว้หลากหลายต่าง ๆ กัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และแนวทางในการศึกษา ดังต่อไปนี้

ลาสเวลล์ และแคปเปลน (Lasswell and Kaplan, 1970, p.71) ศึกษาถึง “นโยบายศาสตร์” (Policy Sciences) กล่าวว่า “นโยบาย หมายถึง แผนหรือโครงการที่กำหนดขึ้น ประกอบด้วยเป้าหมาย คุณค่า และการปฏิบัติต่าง ๆ”

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ (2522, น.57) ได้ให้ความหมายของนโยบายไว้ว่า คือ แนวทางการดำเนินงาน ซึ่งผู้ที่มีอำนาจได้เลือกมาจากแนวทางในการทำได้หลาย ๆ แนวทาง และกำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชน และข้าราชการ ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติ

ชโลมใจ กิงการวัฒน์ และอุทัย บุญประเสริฐ (2528, น.4) กล่าวว่า นโยบาย คือ ข้อความหรือสิ่งที่กำหนดไว้เพื่อใช้เป็นแนวทาง หรือเป็นกรอบกำกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับนโยบายนั้น ๆ เป็นสิ่งที่ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ หรือผู้ปฏิบัติการตามนโยบายนั้นจะต้องนำไปใช้เป็นกรอบของแนวความคิดในการพิจารณาตัดสินใจจัดทำแผนจัดทำโครงการ และกำหนดวิธีการเฉพาะในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของตนโดยตรง โดยข้อความของนโยบายต้องกระชับ ไม่ซับซ้อน เข้าใจได้ง่าย ทำให้นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และข้อความที่แสดงนโยบายสามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ กำหนดในลักษณะเป็นแนวทางกว้าง ๆ และแบบที่กำหนดจำเพาะเจาะจงเป็นเฉพาะกรณี

ประทุม รอดประเสริฐ (2543, น.13) อธิบายว่า นโยบาย เป็นข้อความ หรือความเข้าใจร่วมกัน ที่ใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ของผู้บริหารและหน่วยงาน ข้อความที่ใช้เป็นนโยบายมักเป็นคำที่มีความยืดหยุ่นได้

ศุภชัย ยาวะประกาย (2545, น.33 – 35) อธิบายว่า วงจรของนโยบาย ประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นการกำหนดนโยบาย ประกอบด้วย การระบุประเด็นปัญหา การเสนอทางเลือก การวิเคราะห์ทางเลือก การตัดสินใจทางเลือก และการประกาศใช้นโยบาย
- 2) ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ เริ่มต้นจากการแปลงข้อความนโยบายให้เป็นรูปธรรมต่อการปฏิบัติการ การเตรียมการวางแผน การจัดเตรียมทรัพยากร ซึ่งรวมทั้งทรัพยากร คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ การจัดองค์กร เพื่อรองรับการปฏิบัติตามนโยบาย
- 3) ขั้นการประเมินผลนโยบาย ซึ่งรวมถึง การควบคุม การกำกับ การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินการดำเนินงานตามนโยบาย ซึ่งอาจนำไปสู่การยกเลิกหรือปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน และผลจากการประเมินนี้จะนำไปเป็นข้อมูลย้อนกลับไปสู่ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย

จากคำจำกัดความและความหมายที่กล่าวมา สามารถสรุปความหมายของนโยบายได้ว่า นโยบาย คือ ข้อความ หรือสิ่งที่กำหนดไว้ หรือความเข้าใจร่วมกัน ที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ของผู้บริหารและหน่วยงาน ซึ่งข้อความที่เป็นนโยบายมักเป็นคำที่มีความยืดหยุ่นได้ เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2.1.2 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

การศึกษา นโยบายสาธารณะ (Public Policy) พบว่า มีนิยามในหลายมิติตามวัตถุประสงค์ และแนวทางการศึกษาของแต่ละคน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

ชาร์ล เจค็อบ (Charles Jacop, 1966 อ้างถึงใน มยุรี อนุমানราชชน, 2547) ได้ให้คำนิยามว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง หลักการ แผนงาน หรือแนวทางการกระทำต่าง ๆ

ลาสเวลล์ และแคปเปลน (Lasswell and Kaplan, 1970) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง แผนหรือโครงการที่ได้กำหนดขึ้น ประกอบด้วยเป้าหมายปลายทาง คุณค่าและการปฏิบัติต่าง ๆ

ซาแกนสกี (Sharkansky, 1970, p.1) ได้อธิบายว่า นโยบายสาธารณะ คือ กิจกรรมที่กระทำโดยรัฐบาล ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดของรัฐบาล ซึ่งควบคุมประเด็นสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1) ขอบข่ายของการบริหารสาธารณะด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา การจัดสวัสดิการ การคมนาคม และการขนส่ง เป็นต้น

2) กฎข้อบังคับของบุคคลและหน่วยงานในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วินัยของทหารและตำรวจ ข้อบังคับของพนักงานควบคุมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

3) การเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสและเหตุการณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ของประเทศ เช่น วันชาติ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น

4) การควบคุมกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ หรือการกระทำทางการเมืองอื่น ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงวิธีการเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภา การแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ การสถาปนาหรือตัดสัมพันธ์ทางทูตกับประเทศหนึ่ง เป็นต้น

เจมส์ อี. แอนเดอร์สัน (Anderson, 1994, pp.5-6) ให้ความหมายของคำว่า นโยบายสาธารณะ คือ แนวทางปฏิบัติหรือการกระทำ ซึ่งมีองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติ หรือชุดของผู้กระทำซึ่งต้องรับผิดชอบในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องของสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายว่าสิ่งใดที่จะต้องกระทำให้สำเร็จ ไม่ใช่สิ่งที่รัฐบาลตั้งใจกระทำเท่านั้น

โทมัส อาร์ ดาย (Dye 2002, p.1) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ สิ่งที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมที่เป็นกิจวัตร และกิจกรรมที่เกิดขึ้นในบางโอกาส

กุลชน ชนาพงศธร (2540, น.568 – 596) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ สามารถแบ่งความหมายออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1) นโยบายสาธารณะ คือ กิจกรรมหรือการกระทำของรัฐบาล ทั้งระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น เป็นการมุ่งเน้นกิจกรรม หรือการกระทำของรัฐบาลเป็นสำคัญ

2) นโยบายสาธารณะ คือ แนวทางการตัดสินใจของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สังคมจะกระทำ หรือห้ามไม่ให้กระทำ เป็นการตัดสินใจที่กำหนดแนวทางกว้าง ๆ เพื่อนำเอาไปเป็นวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง และสามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

3) นโยบายสาธารณะ คือ แนวทางหรือหนทางในการกระทำของรัฐบาลที่เรียกว่า มรรควิธี (Means) ที่จะก่อให้เกิดการกระทำขึ้น เช่น แผน แผนงาน และโครงการที่กำหนดขึ้นประกอบด้วย เป้าหมายปลายทาง คุณค่าและการปฏิบัติต่าง ๆ

วเรช จันทรศร (2551) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นเสมือนกลไกหลักสำคัญในการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐทุกแห่ง เพราะนโยบายเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลจัดทำขึ้น หรือ แผนงานหรือโครงการ หรือ แนวทางปฏิบัติที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐได้กำหนดขึ้น เพื่อเจตนาในการแก้ไขปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

จากคำจำกัดความและความหมายที่กล่าวมา สามารถสรุปความหมายของนโยบายสาธารณะได้ว่า นโยบายสาธารณะ คือ นโยบายที่กำหนดโดยรัฐบาล ซึ่งอาจเป็นองค์กรหรือบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายภายใต้ระบบการเมืองนั้น ๆ โดยนโยบายสาธารณะจะครอบคลุมทั้งสิ่งที่รัฐบาลเลือกกระทำหรือไม่กระทำ การตัดสินใจในการจัดสรรคุณค่าต่าง ๆ ในสังคม กิจกรรม แผนงานและโครงการ รวมถึงผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงอันเกิดจากการดำเนินงานของรัฐบาล

จากการศึกษาความหมาย “นโยบายสาธารณะ” ของนักวิชาการต่าง ๆ ที่กล่าวมาอาจกำหนดนิยามในการศึกษาครั้งนี้ว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่กำหนดโดยรัฐบาล ซึ่งอาจเป็นองค์กรหรือบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายภายใต้ระบบการเมืองนั้น ๆ โดยนโยบายสาธารณะจะครอบคลุมทั้งสิ่งที่รัฐบาลเลือกกระทำหรือไม่กระทำ การตัดสินใจในการจัดสรรคุณค่าต่าง ๆ ในสังคม กิจกรรม แผนงานและโครงการ รวมถึงผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงอันเกิดจากการดำเนินงานของรัฐบาล โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดแนวทางใหม่ ๆ และการกำหนดการสนับสนุนต่าง ๆ กระบวนการนโยบายสาธารณะประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation Process) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation Process) การติดตามประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation Process) (สุกัญชัช ยาวะประภาส, 2545, น.34)

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกำหนดนโยบาย (Policy Formulation Process)

ซาบาเทียร์ และ แมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1980, pp.538 - 560) ได้สรุปขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ได้จากตัวแปรตาม ซึ่งเป็นตัวแปรที่เกิดจากตัวแปรอิสระทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีทั้งสิ้น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) ผลผลิตของนโยบายที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการแปรวัตถุประสงค์ของนโยบายให้เป็นวิธีการปฏิบัติเฉพาะเจาะจง เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิธีการในการตัดสินใจ เป็นขั้นตอนที่ต้องสร้างการยอมรับและความร่วมมือจากข้าราชการที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

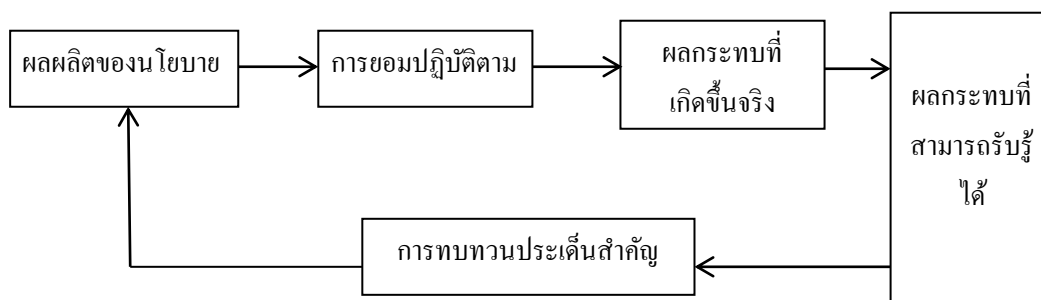
2) กลุ่มเป้าหมายยอมรับการการปฏิบัติตามนโยบาย โดยจากผลการศึกษาล้วนใหญ่แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการยอมรับปฏิบัติตามจะเกี่ยวข้องกับการพิจารณาถึงผลได้ผลเสียจากนโยบาย

3) ผลกระทบอย่างแท้จริงต่อหน่วยปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่อธิบายถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบายโดยพิจารณาจาก (1) ผลผลิตหน่วยปฏิบัติมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย (2) กลุ่มเป้าหมายพยายามยอมรับผลผลิตของนโยบาย (3) ไม่มีการพลิกสถานการณ์ (Subversion) อย่างรุนแรงต่อผลผลิตหรือผลกระทบที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งต่อนโยบายหลัก (4) นโยบายได้รวมเอาทฤษฎีที่มีความเป็นเหตุผลเพื่อสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย

4) ผลกระทบที่สามารถรับรู้ได้ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจริง ที่อาศัยค่านิยมของผู้รับรู้เป็นตัวชี้วัด

5) การทบทวนหรือปรับปรุงนโยบาย ซึ่งจะเกิดขึ้นหลายครั้งในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติส่วนขนาดและทิศทางการเปลี่ยนแปลงนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ คือ(1) ผลกระทบที่สามารถรับรู้จากการดำเนินในกิจกรรมต่าง ๆ (2) การเปลี่ยนแปลงลำดับความสำคัญของนโยบายที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในทางเศรษฐกิจสังคม (3) ทรัพยากรในการแข่งขันของฝ่ายการเมืองกลุ่มต่าง ๆ (4) การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งและอำนาจของผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนและคัดค้าน

โดย ซาบาเทียร์ และแมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1980) ได้กำหนดตัวแปรอิสระไว้ 3 ประการ และตัวแปรตามซึ่งได้แก่ กระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อันประกอบไปด้วยผลผลิตของนโยบาย การยอมรับปฏิบัติตามผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงต่อองค์การ ผลกระทบที่สามารถรับรู้ได้ และการทบทวนประเด็นสำคัญของนโยบาย

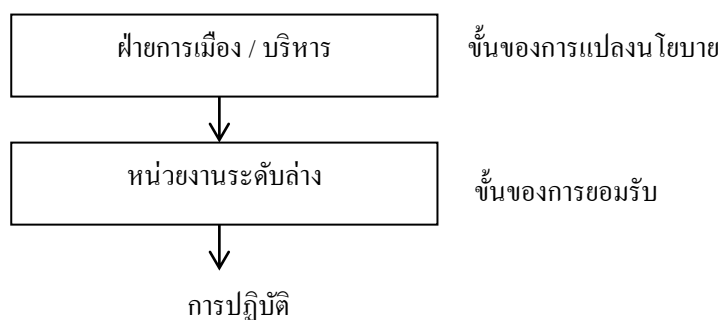

รูปที่ 2.1 ขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ ซาบาเทียร์ และแมซมานเนียน
ที่มา: Sabatier and Mazmanian, 1980, pp.538 - 560

เบอร์แมน (Berman, 1978 อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร, 2551, น.32 – 42) ได้เสนอกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยแบ่งแยกออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก คือ

1) การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro Implementation) การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาคมีขอบเขตกว้างครอบคลุมไปจนถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค โดยปัญหาที่สำคัญ คือ หน่วยงานในระดับสูงไม่สามารถทำให้หน่วยงานระดับล่างหรือหน่วยงานที่ให้บริการของรัฐนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างตรงตามเจตจำนงของนโยบาย ทำให้เกิดความล้มเหลว หรือความล่าช้าในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

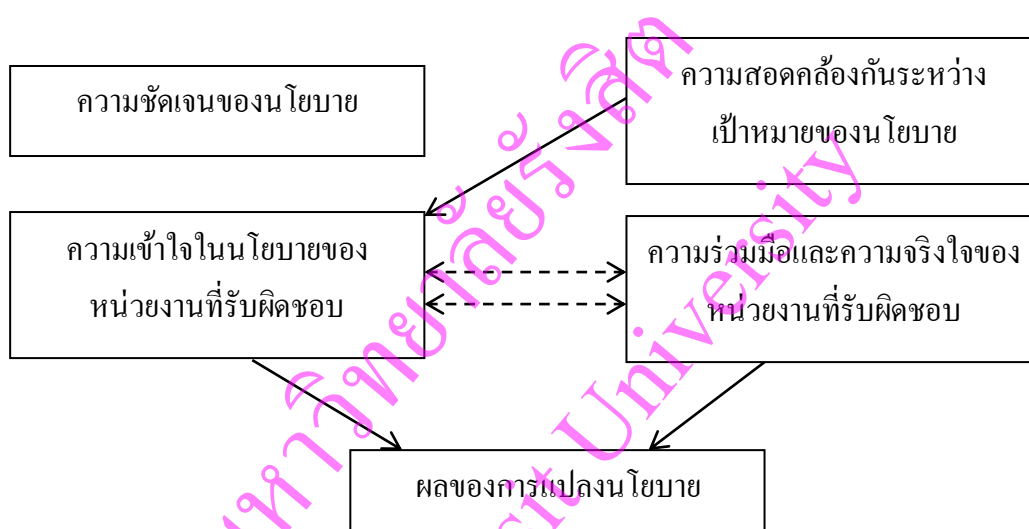
การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาคสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก ขั้นตอนแรก ได้แก่ ขั้นตอนของการแปลงนโยบายออกเป็นแนวทางปฏิบัติหรือออกมาในรูปของแผนงานหรือโครงการ และขั้นตอนที่สองเป็นขั้นตอนในการทำให้หน่วยงานในระดับระดับล่างยอมรับ (Adopt) แนวทางของแผนงานหรือโครงการนั้นไปปฏิบัติต่อ

รูปที่ 2.2 ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ
ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2551, น.34

ขั้นตอนของการแปลงนโยบายนี้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เพราะหากมีการแปลงนโยบายที่ผิดไปจากวัตถุประสงค์แล้ว อาจเกิดความล้มเหลวของนโยบาย โดยมีปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลทำให้นโยบายต้องถูกแปรเปลี่ยนไปจากวัตถุประสงค์เดิม ได้แก่

- 1) ความคลุมเครือหรือการขาดความเฉพาะเจาะจงของนโยบายเอง
- 2) ความหลากหลายในเป้าหมายของนโยบาย
- 3) ระดับความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายที่หน่วยงานรับผิดชอบ
- 4) ระดับความร่วมมือและความจริงจังในการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติของหน่วยงานรับผิดชอบ

รูปที่ 2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความถูกต้อง
ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2551, น.36

ขั้นตอนของการยอมรับ เป็นขั้นตอนต่อไปของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค คือ การทำให้หน่วยงานในระดับล่างยอมรับแนวทาง แผนงาน โครงการ หรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ลักษณะของหน่วยงานท้องถิ่น ตลอดจนประโยชน์ที่รัฐควรจะให้กับหน่วยงานระดับล่าง อย่างไรก็ตาม การยอมรับอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอ ถ้าหากหน่วยงานระดับล่างขาดความร่วมมือร่วมใจ

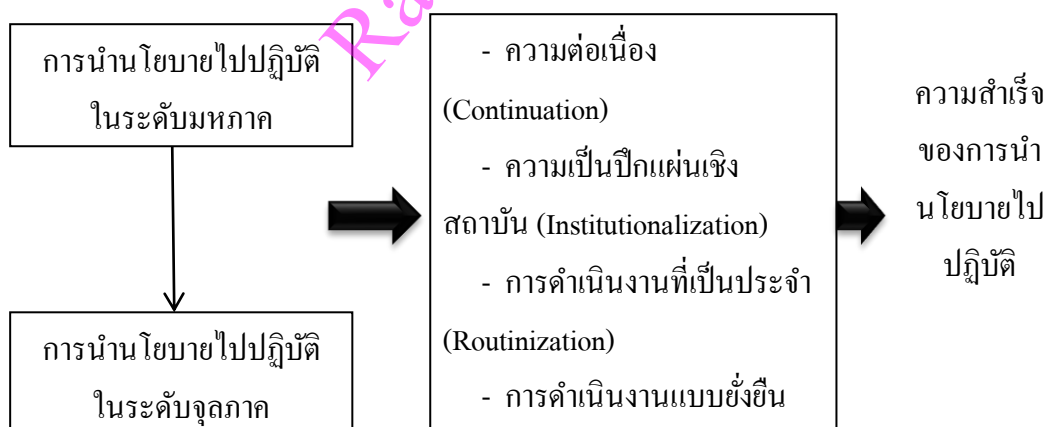
เบอร์แมน และแมคคลาฟลิน (Berman and McLaughlin, 1977 อ้างใน วรเดช จันทรศร, 2551, น.33-34) สรุปปัจจัยสำคัญที่ทำให้การนำนโยบายระดับมหภาคไปปฏิบัติเกิดความไม่แน่นอนหรือความล้มเหลวขึ้น ไว้ทั้งสิ้น 4 ปัจจัย ได้แก่

- 1) ความขัดแย้งของเป้าหมาย (Goal Discrepancies)
- 2) การให้ความสนับสนุนหรือให้อำนาจในการปฏิบัติที่แตกต่างกัน (Bounce and Authority Differentials)
- 3) การขาดแคลนทรัพยากร (Resource Deficiencies)
- 4) อุปสรรคด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงานหรือองค์การ (Communication Difficulties Among Organizations)

2) การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro Implementation)

การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคเริ่มต้นจากการที่หน่วยงานระดับล่างรับนโยบาย แผนงานหรือโครงการมาจากเบื้องบน แล้วนำนโยบายแผนงานหรือโครงการนั้นมาปรับเปลี่ยนให้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน โดยจะต้องอาศัยพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานในแต่ละหน่วยงานเดิมก่อน นอกจากนี้ การนำนโยบายหรือโครงการดังกล่าวมาปฏิบัติให้บรรลุนั้นจะต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การประสานประโยชน์ระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการนั้นกับองค์กรระดับล่างที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงาน ซึ่ง เบอร์แมน เรียกว่า “การปรับตัวเข้าหากันและกัน” (Berman and McLaughlin, 1977 อ้างใน วรเดช จันทรศร, 2551, น.33-34)

สิ่งที่สำคัญอีกประการในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคนั้น ได้แก่ กระบวนการปรับตัวนั้นจะต้องอาศัยการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงานระดับล่างเช่นกัน ลำดับขั้นตอนของการตัดสินใจดังกล่าวจะเรียกว่า Path of Micro - Implementation ซึ่งเราสมมติว่าปัจจัยนำเข้าของระบบการปฏิบัติในระดับล่างนั้นจะถูกแปลงให้เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยอาศัยการตัดสินใจที่ต่อเนื่องมาเป็นลำดับ

รูปที่ 2.4 ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของนโยบาย

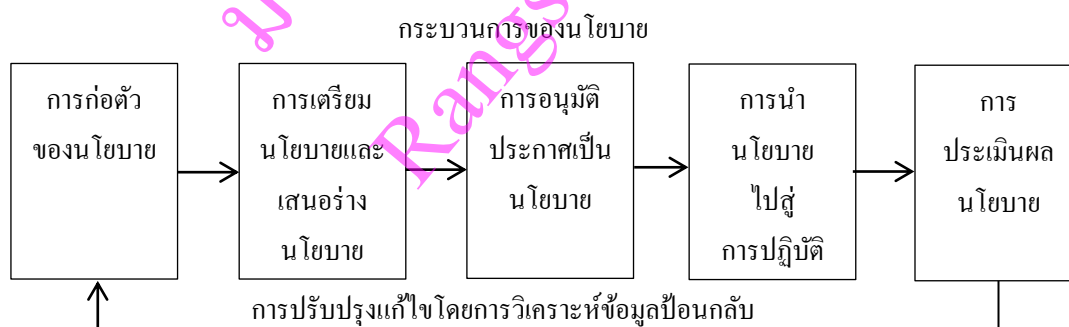
ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2551, น.42

ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค จะประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ขั้นการระดมพลัง ต้องดำเนินการใน 2 กิจกรรม คือ การพิจารณารับนโยบาย และการแสวงหาความสนับสนุน
- 2) ขั้นการปฏิบัติ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ปฏิบัติ หรือผู้ให้บริการตามโครงการโดยตรง
- 3) ขั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง ความสำเร็จและผลลัพธ์ในระยะยาวของนโยบาย ขึ้นอยู่กับนโยบายนั้นถูกนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง

สร้อยตระกูล (ดิวยานนท์) อรรถมานะ (2542) กล่าวว่า กระบวนการของนโยบายเริ่มจากการตัดสินใจและนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ และมีการประเมินผลการปฏิบัติการต่าง ๆ ตามการตัดสินใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังรูปที่ 2.5

- 1) การก่อตัวของนโยบาย (Policy Formation)
- 2) การเตรียมนโยบายและเสนอร่างนโยบาย (Policy Formulation)
- 3) การอนุมัติ/ประกาศ เป็นนโยบาย (Policy Adoption)
- 4) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (Policy Implementation)
- 5) การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation)
- 6) การปรับปรุงแก้ไขหรือการสิ้นสุด (Policy Revision or Termination)

รูปที่ 2.5 กระบวนการของนโยบาย

ที่มา: สร้อยตระกูล (ดิวยานนท์) อรรถมานะ, 2542, น.184

การกำหนดนโยบายเป็นผลของการก่อตัวของนโยบาย การค้นหารวบรวมข่าวสาร จากนั้นเสนอแนะนโยบายหรือเสนอร่างนโยบาย แล้วทำการเลือกหรือตัดสินใจวางหรือกำหนดนโยบายอย่าง

หนึ่งอย่างใด และประกาศ หรือแจ้งให้หน่วยงานต่าง ๆ หรือบุคคลในหน่วยงานทราบโดยทั่วกัน เมื่อมีนโยบายที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ โดยทั่วกันแล้วจึงถึงขั้นของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ขั้นตอนนี้จะอยู่ในขอบเขตหน้าที่ของบุคคลและองค์การฝ่ายบริหารที่จะต้องนำเอานโยบายนั้นไปปฏิบัติให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ จากนั้นจึงทำการประเมินผลของการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ โดยการประเมินผลจะเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ดีต้องนำมาวิเคราะห์ พิจารณาทบทวนถึงนโยบายอีกครั้งหนึ่งว่าได้ผลสมประสงค์หรือไม่หากไม่บรรลุผลก็จะได้ทำการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

กล้า ทองขาว (2548, น.1) กล่าวว่า ก่อนทำความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายและแผนการศึกษาไปปฏิบัติ ควรทราบสถานะของวิชาการด้าน “การนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ” ว่าเป็นแขนงวิชาหนึ่งในสาขา “นโยบายศึกษา” โดยที่สาขาวิชานโยบายศึกษา มีสาระวิชาที่มุ่งศึกษาผลงานของรัฐบาลและผลกระทบของนโยบายที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจครอบคลุมกระบวนการนโยบาย ดังนี้

- 1) การกำหนดนโยบาย
- 2) การประเมินผลและวิเคราะห์ทางเลือกนโยบาย
- 3) การนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 4) การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบนโยบาย
- 5) การวิเคราะห์ผลสะท้อนกลับของนโยบาย

2.1.4 ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการภายหลังจากที่ผู้กำหนดนโยบายเลือกทางเลือกที่ประเมินว่าเหมาะสมแล้วนำไปกำหนดนโยบาย กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการชี้ว่านโยบายนั้นจะสำเร็จหรือเกิดความล้มเหลวของนโยบาย จากการศึกษาพบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติได้มีการเริ่มต้นศึกษาขึ้นในสหรัฐอเมริกาปี ค.ศ. 1970 (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2551, น.1 - 3) ซึ่งเป็นผลมาจากหนังสือชื่อ “Implementation” ของ เพรสแมน (Jeffrey L. Pressman) และอารอน วิลด์ฟีกี (Aaron Wildavsky) โดยมีสาเหตุมาจากความสนใจในความล้มเหลวของนโยบายที่รัฐบาลได้นำออกมาใช้ โดยนโยบายได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าที่คาดหวัง หรือไม่เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ซึ่ง ดันเซียร์ (Dunsire, 1978) เรียกความพยายามแต่ไม่สำเร็จนี้ว่า “ช่องว่างของการนำนโยบายไปปฏิบัติ” จึงทำให้นักวิชาการต่าง ๆ สนใจและเห็นถึงปัญหาในการปฏิบัติ จึงก่อให้เกิดความรู้ที่เรียกว่า “การนำนโยบายไปปฏิบัติ” (อาคม ใจแก้ว, 2533, น.10) จากการศึกษาถึงนิยามความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า มี

นักวิชาการหลายท่านได้นิยามความหมายเอาไว้ ในส่วนนี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมและสรุปแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติจากตำราวิชาการทั้งของไทยและของต่างประเทศ โดยดังนี้

สมิธ (Smith, 1973, pp.197-198) อธิบายว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการของนโยบาย เมื่อนโยบายถูกกำหนดขึ้นมาโดยรัฐบาลนโยบายนั้นจะถูกนำไปปฏิบัติ และคือการเข้าใกล้สิ่งที่ผู้กำหนดนโยบายคาดหวังเอาไว้

แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975, p103) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติครอบคลุมถึงกิจกรรมทั้งหมดที่กระทำโดยรัฐบาลและเอกชน ซึ่งมีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

มิลบรี แมคลาฟลิน (McLaughlin, 1977 อ้างถึงใน ศุภชัย ยาวะประภาส, 2546) กล่าวว่า การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นกระบวนการขององค์การที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามเป้าหมาย และกลยุทธ์ของนโยบาย เพื่อให้การดำเนินการเกิดสำเร็จ

ยอร์จ เอฟ แกรนท์ (Gant, 1978, p.22) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า มีความเกี่ยวพันกันกับการบริหารใน 2 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานภายใน (Internal Administration) และการบริหารงานภายนอก (External Administration)

1) การบริหารงานภายใน (Internal Administration) คือ การจัดการองค์การใดองค์การหนึ่ง ซึ่งหมายถึงระบบ กระบวนการและวิธีการต่าง ๆ ทั้งทางด้านบุคคลและวัตถุที่จำเป็นและวิทยาการสมัยใหม่ถูกใช้เพื่อทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมา

2) การบริหารงานภายนอก (External Administration) คือ กิจกรรมและกระบวนการต่าง ๆ ของการบริหารซึ่งมีความจำเป็นสำหรับการสร้างสัมพันธ์กับหน่วยงานและกลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกการควบคุมของหน่วยงานนั้นเพราะปัจจัยภายนอกมีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ยอร์จ ซี.เอ็ดเวิร์ด ที่ 3 และ ไอรา ชารานสกี (Edwards 3 and Ira Sharkansky, 1978, p.293) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมไปถึงการทำสัญญา การหาข้อมูลข่าวสาร การกระจายข่าวสาร การมอบหมายบุคลากร การปฏิบัติหน้าที่ การจ้างบุคลากร และการจัดตั้งองค์การ

เพรสแมน และ วิลดาฟสกี (Pressman and Wildavsky, 1979, p.19) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การกระทำเพื่อดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ก่อให้เกิดผลผลิต โดยจะต้องมีเป้าหมาย และวิธีการเพื่อให้นโยบายประสบผลสำเร็จ

เมอริลี เอส กรินเดิล (Grindle, 1980, pp.3-34) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมของรัฐ กับเป้าหมายของนโยบาย เพื่อสามารถทำให้ผลที่ได้รับเป็นไปตามเป้าหมายของนโยบายที่วางไว้

บาร์แดช (Bardach, 1980 อ้างถึงใน สมบัติ ชำรงชัญวงศ์, 2552, น.403) ให้ความหมาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ ไว้ว่าเป็นเกมส์ของกระบวนการทางการเมือง เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีและการวิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ และเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้น เป็นไปตามข้อกำหนดของนโยบาย

ซาบาเทียร์ และ แมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1983, pp.20-21) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การนำเอาการตัดสินใจนโยบายที่มักจะอยู่ในรูปของกฎหมาย คำสั่งของฝ่ายบริหาร หรือคำพิพากษาของศาลไปปฏิบัติ ซึ่งประเด็นในการตัดสินใจนโยบายเหล่านั้นคือ การระบุประเด็นปัญหาการกำหนดวัตถุประสงค์และการกำหนดการกำหนดโครงสร้างในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วอเตอร์ วิลเลียม (Water Williams อ้างถึงใน สุขชัย ยาวะประภาส, 2546) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความหมายหลัก 2 ประการ คือ 1. การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การจัดหาหรือเตรียมวิธีการที่จะทำให้ดำเนินการสำเร็จ และ 2. การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การดำเนินการให้สำเร็จ การนำไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงานหนึ่ง หรือหมายถึงทั้ง 2 ความหมาย คือ การพยายามอย่างต่อเนื่อง และยกระดับความสามารถของหน่วยงานนั้น หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จ และยังหมายรวมถึง ความพยายามเพื่อผลักดันให้นโยบายของหน่วยงานสำเร็จ

ในขณะที่นักวิชาการของประเทศไทยได้กล่าวถึงการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติไว้ไม่แตกต่างกันได้แก่

ปรีชา สังขปรีชา (2528, น.246 - 247) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากการออกกฎหมายต่าง ๆ รับรองต่อโครงการ นโยบาย หรือมาตรการดำเนินงาน อื่น ๆ ที่ปรากฏชัดเจน กิจกรรมอื่น ๆ ที่มีขึ้นติดตามมาจากข้อความอันเป็นคำแถลงชี้แจงวัตถุประสงค์ หรือความตั้งใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลอันเกี่ยวข้องกับเป้าหมายของโครงการ และผลลัพธ์อันพึงประสงค์ การดำเนินนโยบายจะครอบคลุมถึงการดำเนินการ และไปดำเนินการโดยผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบต่าง ๆ

สุขชัย ยาวะประภาส (2545, น.90) กล่าวว่า ความหมายและลักษณะของการนำนโยบายไปปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ 1. การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน และ 2. การนำ

นโยบายไปปฏิบัติเป็นการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของนโยบายโดยที่ก่อนการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องมีตัวนโยบายก่อนและต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์กำหนดไว้ด้วย

สมพร เพ็ญจันทร์ (2540, น.157) ได้สรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องมาจากขั้นตอนการกำหนดนโยบาย และเป็นกิจกรรมที่มีการกำหนดเป้าหมายไว้ล่วงหน้าถึงผลสุดท้ายที่ต้องการ

รุ่งเรือง สุขารมย์ (2543, น.20) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนของการกำหนดนโยบายโดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่ไปบริหารจัดการเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย

กล้า ทองขาว (2548, น.7-8) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการและการประสานกิจกรรมเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีการแสวงหาความรู้ และทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อค้นหาแนวทางที่ทำให้สามารถจัดการและดำเนินการให้นโยบายบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่เป็นอุปสรรค

มยุรี อนุমানราชชน (2549, น.218) ได้สรุปความหมายของ การนำนโยบายไปปฏิบัติ ว่าเป็นการแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายให้เป็นแนวทาง แผนงาน โครงการกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมประกอบด้วย การจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ รวมถึงการวางแผน ออกแบบ และดำเนินงาน โครงการให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนิน งานของโครงการที่กำหนดไว้

วเรช จันทรร (2551, น.25-26) ได้อธิบายเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการแสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมไปถึงพฤติกรรมและการปฏิบัติ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคล กลุ่มบุคคล สมรรถนะ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐภาคเอกชน สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองรวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นและอาจมีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2551, น.7-8) สรุปความหมายของ การนำนโยบายไปปฏิบัติ ไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการนำการตัดสินใจของนโยบายหลักที่อยู่ในรูปต่าง ๆ ไปปฏิบัติ เช่น นำกฎหมาย คำพิพากษาของศาล คำสั่งของฝ่ายบริหารหรือพระราชบัญญัติไปปฏิบัติ และเป็นกระบวนการหลังจากที่กฎหมายผ่านสภา หรือ นโยบายได้รับการอนุมัติ เป็นกิจกรรมของการนำนโยบายที่อยู่ในรูปของกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ คำสั่งหรือรูปแบบอื่น ๆ ไปปฏิบัติ

ณัฐฐา วินิจนัยภาค (2554, น.273) สรุปไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่อยู่ตรงกลางระหว่างขั้นตอนการกำหนดนโยบายและการประเมินผลนโยบาย ผู้มีหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะสามารถดำเนินการได้โดยต้องมีการแปลงนโยบายให้เป็นแผน แผนงาน โครงการ และกิจกรรมตามลำดับ

จุมพล หนิมพานิช (2554, น.10) สรุปไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมองค์กร ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล สมรรถนะ และความร่วมมือของพนักงานภาครัฐและภาคเอกชน สภาพแวดล้อม สมรรถนะและความร่วมมือของพนักงานภาครัฐภาคเอกชนที่มีการบรรลุเป้าหมายของนโยบาย

จากการรวบรวมความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติดังกล่าวอย่างข้างต้นสามารถแบ่งเป็นประเด็นในการอธิบายความหมายได้เป็น 4 ประเด็นดังนี้

1) การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การนำเอาการตัดสินใจเชิงนโยบายที่อยู่ในรูปของกฎหมาย คำสั่งของฝ่ายบริหาร หรือคำพิพากษาของศาลไปปฏิบัติโดยเนื้อหาของการตัดสินใจเหล่านั้น ได้แก่ การระบุเกี่ยวกับประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย โครงสร้างในการปฏิบัติ หรือระเบียบวิธีการต่าง ๆ ซึ่งได้ถูกกำหนดไว้ในตัวนโยบายก่อนที่จะมีการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2) การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็น การบริหาร การกระทำ หรือดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยสามารถสรุปได้เป็น 2 ประเด็นได้แก่ 1. การแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ รวมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมองค์กร ความสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่ม สมรรถนะ และความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน รวมถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อ การนำนโยบายไปปฏิบัติ และ 2. การแปลงนโยบาย วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของนโยบายให้เป็นแผนงาน โครงการ และกิจกรรม รวมถึงการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ การวางแผน ออกแบบ และดำเนินงานโครงการตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) กล่าวถึงไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติครอบคลุมถึงกิจกรรมทั้งหมด ที่กระทำโดยรัฐหรือเอกชน ทั้งที่เป็นปัจเจกบุคคลและกลุ่ม

3) การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการของนโยบายทั้งหมดที่อยู่ระหว่างการกำหนดนโยบายและประเมินผลนโยบาย โดยกระบวนการดังกล่าว นั้นจะเป็นกระบวนการเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยลักษณะของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องมาจากขั้นตอนการกำหนดนโยบาย และลักษณะของกิจกรรมต้องมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

4) การนำนโยบายไปปฏิบัติอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่แน่นอน และควบคุมไม่ได้จำนวนมาก ซึ่งความไม่แน่นอนนี้เกี่ยวข้องกับความเป็นการเมือง ความขัดแย้ง การแสวงหาความร่วมมือ การต่อรอง และการต่อสู้เพื่อแย่งชิงทรัพยากรจากนโยบาย เป็นต้น

จากความหมาย ของการนำนโยบายไปปฏิบัติดังกล่าวพอสรุปสาระสำคัญได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนการกำหนดนโยบาย โดยกลุ่มบุคคลหรือองค์การภาครัฐหรือเอกชนจะต้องระดมทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ขององค์การไปบริหารจัดการเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเป้าหมายของนโยบาย โดยแปลงออกเป็นรูปของกฎ ระเบียบ แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม สำหรับนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากที่สุดที่จะทำให้ นโยบายได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

จากการศึกษาทบทวนแนวความคิดของนักวิชาการในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยสามารถนำเอาแนวคิดที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ กล่าวคือ คือ “แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น ได้นำเสนอแนวคิดตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ” ตามด้วย “เพรสแมน และวิลด์ฟสกี ที่ได้ศึกษาเพื่อหาสาเหตุของความล้มเหลวของนโยบาย” โดยรับการสนับสนุนผลงานจาก แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น ต่อมา “ซาบาเทียร์ และแมสมาเนียน ที่ได้เสนอกรอบแนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบเป็นขั้นตอนมากขึ้น เน้นการคำนึงถึงนโยบายหลักและผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงานด้วย” ต่อจากนั้น “ฮอกวูดส์ และกันน์ ได้เห็นด้วยกับแนวคิดของซาบาเทียร์ และแมสมาเนียน ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติจะสำเร็จหรือล้มเหลว ย่อมขึ้นอยู่กับผู้กำหนดนโยบายเป็นสำคัญ” ในด้านของ “ลิปสกี ที่มองว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น เป็นเรื่องของผู้ปฏิบัติที่จะกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของตน” ส่วน “แฮมเบิลตัน ได้ทำการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน นโยบายและการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ และได้เสนอแนวคิดเรื่องระบบการวางแผนนโยบาย ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ” ขณะที่ “เอเนส อเล็กซานเดอร์ ซึ่งทำการสำรวจผลงานของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติมากมาย และได้ให้ข้อสังเกตถึงการศึกษาเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นเรื่องที่ยากในการทำ ความเข้าใจและทำการศึกษาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์” ต่อจากนั้น “มอลคอม กอกกิน จึงได้ศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดกว้าง ๆ ” โดยมองว่า หลักการสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถเปลี่ยนแปลงได้หากมีการออกแบบนโยบายใหม่ และได้เสนอแนวคิดว่า ศักยภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นมี 3 ประการ ได้แก่ นโยบาย องค์การ และผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงสภาพแวดล้อม

วเรช จันทรศร(2551) ศุภชัย ยาวะประภาส(2545) และ มยุรี อนุมานราชชน(2549) ได้สังเคราะห์แนวคิดจากนักวิชาการต่างประเทศ โดยนำเอาหลักการสำคัญ ๆ ของการศึกษานโยบายสาธารณะและการนำไปปฏิบัติตลอดจนการประเมินผลด้วยงานวิจัยเรื่อง การนำนโยบายพระราชบัญญัติ อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ นั้น มุ่งศึกษาถึงการนำไปนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นผู้วิจัยจะนำแนวคิดของขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้มาประยุกต์ใช้ในแนวทางกว้าง ๆ โดยขั้นตอนการปฏิบัติเป็นหลัก แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยจะต้องศึกษาถึงตัวแบบต่าง ๆ ที่มีปัจจัยเกี่ยวข้องกัน ตลอดจนการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา เพื่อการกำหนดกระบวนการว่าควรมีขั้นตอนอย่างไร และในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการที่ได้นั้น ควรประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้าง

2.1.5 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในส่วนแนวคิดตัวแบบเชิงทฤษฎีของการนำนโยบายไปปฏิบัตินี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาในเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งมีลักษณะเป็นตัวแบบที่ใช้ทำนายปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อ การนำนโยบายไปปฏิบัติไว้อย่างกว้าง ๆ โดยตัวแบบที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นตัวแบบที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปจากผู้ศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติในการนำมาอธิบายปรากฏการณ์ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วเรช จันทรศร

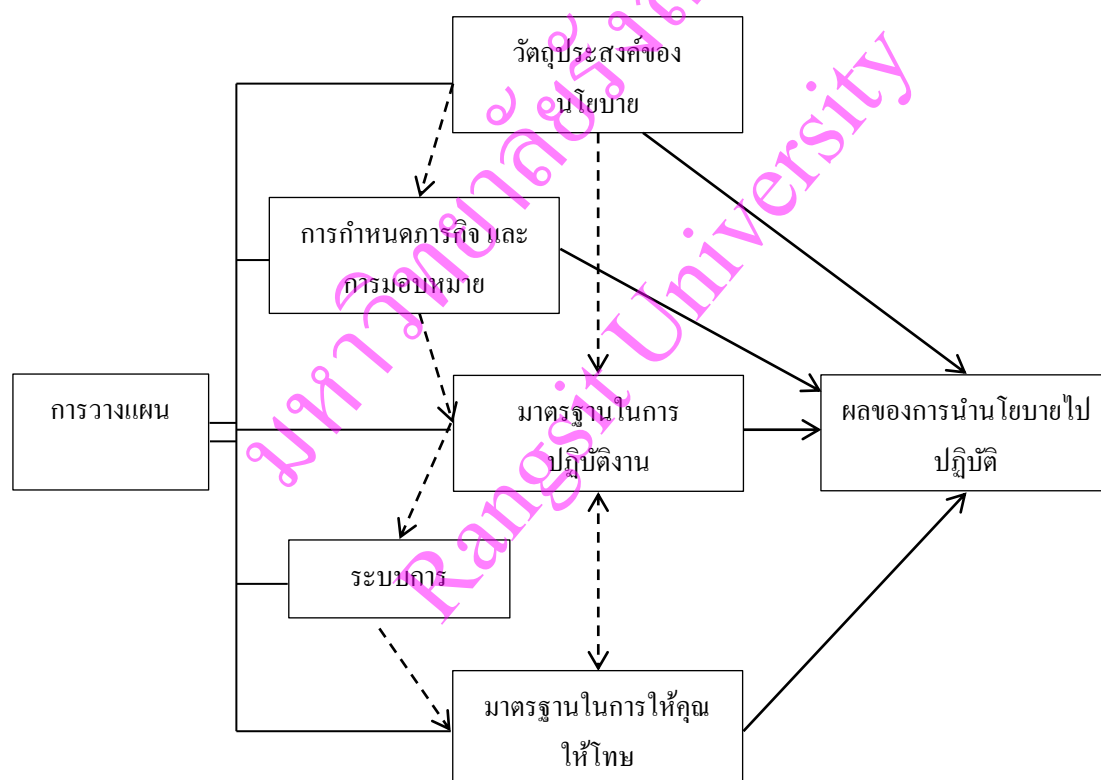
วเรช จันทรศร (2548, น.135 – 154) ได้อธิบายถึงการแสวงหาวิธีการและแนวทางเพื่อปรับปรุงนโยบาย แผนงาน และการปฏิบัติงานใน โครงการให้ดีขึ้น โดยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาหรือสิ่งที่เชื่อมโยงของความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติและได้แยกประเด็นในการศึกษาออกเป็น 6 ตัวแบบ ได้แก่ 1) ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) 2) ตัวแบบทางด้านการจัดการ (Management Model) 3) ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ (Organization Development Model) 4) ตัวแบบทางด้านกระบวนการของระบบราชการ (Bureaucratic Process Model) 5) ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) 6) ตัวแบบเชิงบูรณาการ (Integrative Model) ดังนี้

1) ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล

เป็นการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวทางนี้เน้นประสิทธิภาพในการวางแผนควบคุมโดยยึดหลักเหตุผล หรือเน้นที่วัตถุประสงค์เป็นแนวทาง เพื่อให้องค์กรสร้างผลงานให้ได้ใกล้เคียงกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์หลักให้มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเริ่มต้นมาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจว่าจะทำอะไรคือเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติสามารถกำหนดภารกิจ มอบหมายงานหรือกำหนดความรับผิดชอบเฉพาะของแต่ละฝ่ายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย ซึ่งจะช่วย

ให้การประสานการปฏิบัติงานเป็นไปโดยราบรื่น นอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานในการทำงานยังอำนวยความสะดวกให้เกิดระบบการประเมินผลที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ เป็นการง่ายที่ผู้บริหารนโยบายสามารถควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายได้อย่างตลอดเวลาและต่อเนื่อง ในประเด็นสุดท้ายระบบการประเมินที่สมบูรณ์และการมีมาตรฐานในการทำงานที่เด่นชัด ย่อมส่งผลให้การใช้ระบบการให้ทุนให้โทษเป็นไปอย่างเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น และการสร้างความเป็นธรรมในระบบจะช่วยเสริมสร้างให้มาตรฐานการปฏิบัติงานสูงขึ้นอีกด้วย

ดังนั้น ตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผล จึงเน้นประสิทธิภาพและการควบคุมการดำเนินการตามนโยบาย โดยองค์การต้องนำทรัพยากรมาดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย องค์การต้องเข้าใจในนโยบายและจัดทำระบบการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังแสดงในรูปที่ 2.6

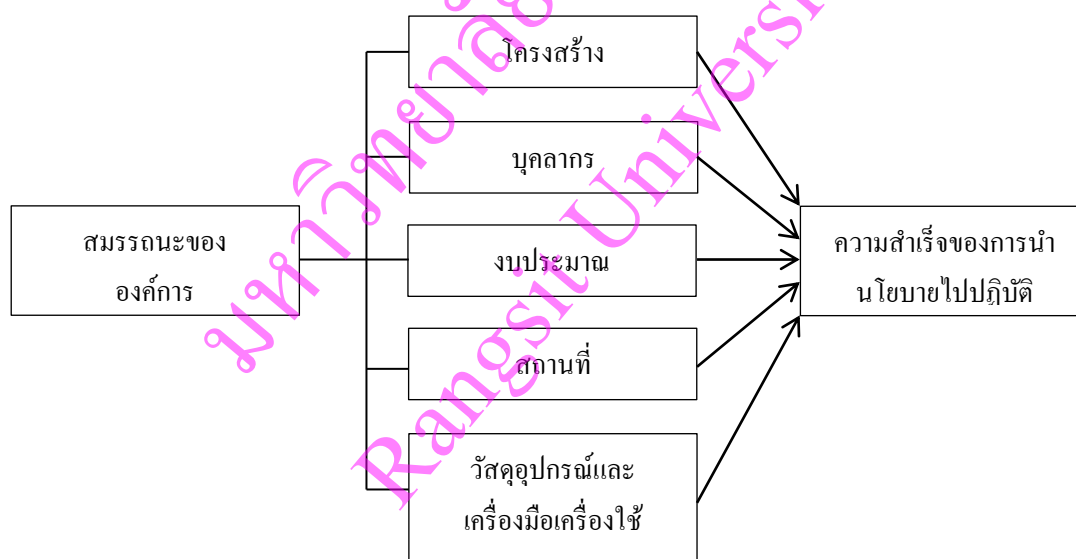
รูปที่ 2.6 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผล

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2548, น.138

2) ตัวแบบทางด้านการจัดการ

ตัวแบบนี้ให้ความสนใจที่สมรรถนะองค์กร เพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับขีดความสามารถขององค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยโครงสร้างขององค์กรต้องมีความเหมาะสม บุคลากรที่ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ความสามารถ นอกจากนี้ องค์กรยังต้องมีการวางแผน เตรียมการ หรือมีความพร้อมทั้งด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณ ตัวแบบนี้จึงเป็นความพยายามที่จะศึกษาหาแนวทางแก้ไขอุปสรรคของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยการแก้ที่ตัวองค์กร เช่น การขาดเงินทุน การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ความล่าช้าในการสรรหาบุคลากร ความล่าช้าในการจัดตั้งระบบงานต่าง ๆ เป็นต้น

ดังนั้น ตัวแบบทางด้านการจัดการ เน้นความสำคัญของสมรรถนะองค์กร ได้แก่ โครงสร้างองค์กร ความสามารถของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ดังแสดงในรูปที่ 2.7

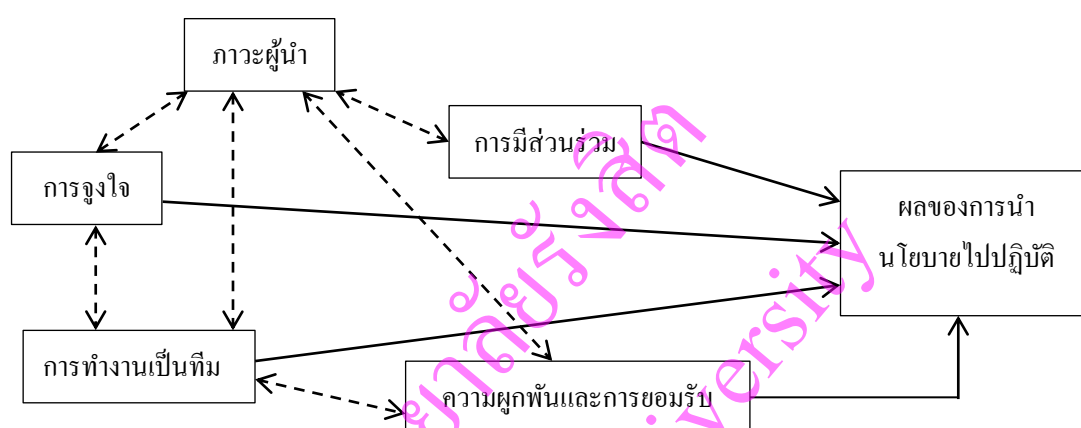
รูปที่ 2.7 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบด้านการจัดการ

ที่มา: วรเชช จันทรศร, 2548, น.141

3) ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร

เป็นการศึกษาปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติในการสร้างความผูกพัน และการยอมรับ เพื่อมุ่งสนองความต้องการทางจิตวิทยาและสังคมของมนุษย์ โดยเน้นที่การมีส่วนร่วมขององค์กรเป็นสำคัญ ภายใต้ฐานคติ “การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการดำเนินงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ”

ดังนั้น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นเรื่องของการจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างความผูกพัน โดยวิธีการให้สมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับ ตลอดจนการสร้างทีมงานมากกว่าการมุ่งการใช้การควบคุมหรือการใช้อำนาจ เป็นต้น ดังนั้น ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กรเน้นการมีส่วนร่วมของคนในองค์กร โดยใช้แรงจูงใจ การทำงานเป็นทีม การผูกพันและการยอมรับและภาวะผู้นำ เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ ดังแสดงในรูปที่ 2.8

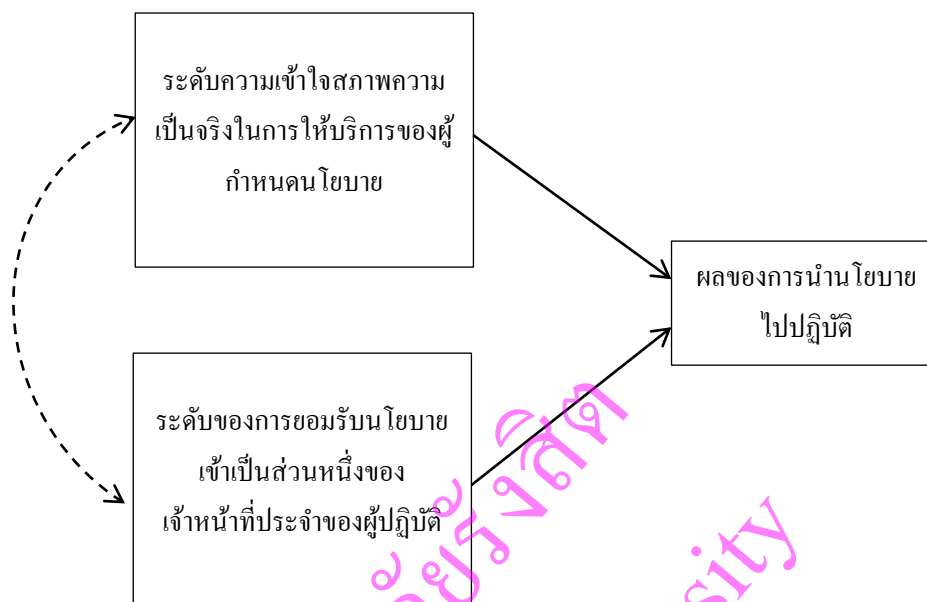

รูปที่ 2.8 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร
ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2548, น.143

4) ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ

ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ (Bureaucratic Processes Model) ตัวแบบนี้พัฒนามาจากแนวคิดของนักสังคมวิทยาขององค์กรที่พยายามสร้างกรอบการมองหาสภาพความเป็นจริงทางสังคมในองค์กร โดยมีความเชื่อว่าอำนาจขององค์กรไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งที่มีอยู่อย่างเป็นทางการแต่สมาชิกขององค์กรทุกคนมีอำนาจในแง่ของการใช้วิจารณ์ญาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการที่มีหน้าที่ต้องติดต่อและให้บริการประชาชน โดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่อาจควบคุมได้ การส่งนโยบายใหม่ ๆ ที่จะไปมีผลกระทบหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันของข้าราชการเหล่านี้มักจะไม่มีผล นอกจากข้าราชการเหล่านี้จะยอมรับหรือปรับนโยบาย แนวทางการปฏิบัติเหล่านั้นเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ประจำวัน ดังนั้นความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงไม่ใช่เป็นเรื่องของการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพ แต่เกิดจากผู้กำหนดนโยบายหรือ

ผู้บริหารนโยบายไม่เข้าใจสภาพความเป็นจริงของการปฏิบัติในหน่วยงานราชการมากกว่า กรอบแนวคิดตัวแบบกระบวนการของระบบราชการ ดังแสดงในรูปที่ 2.9

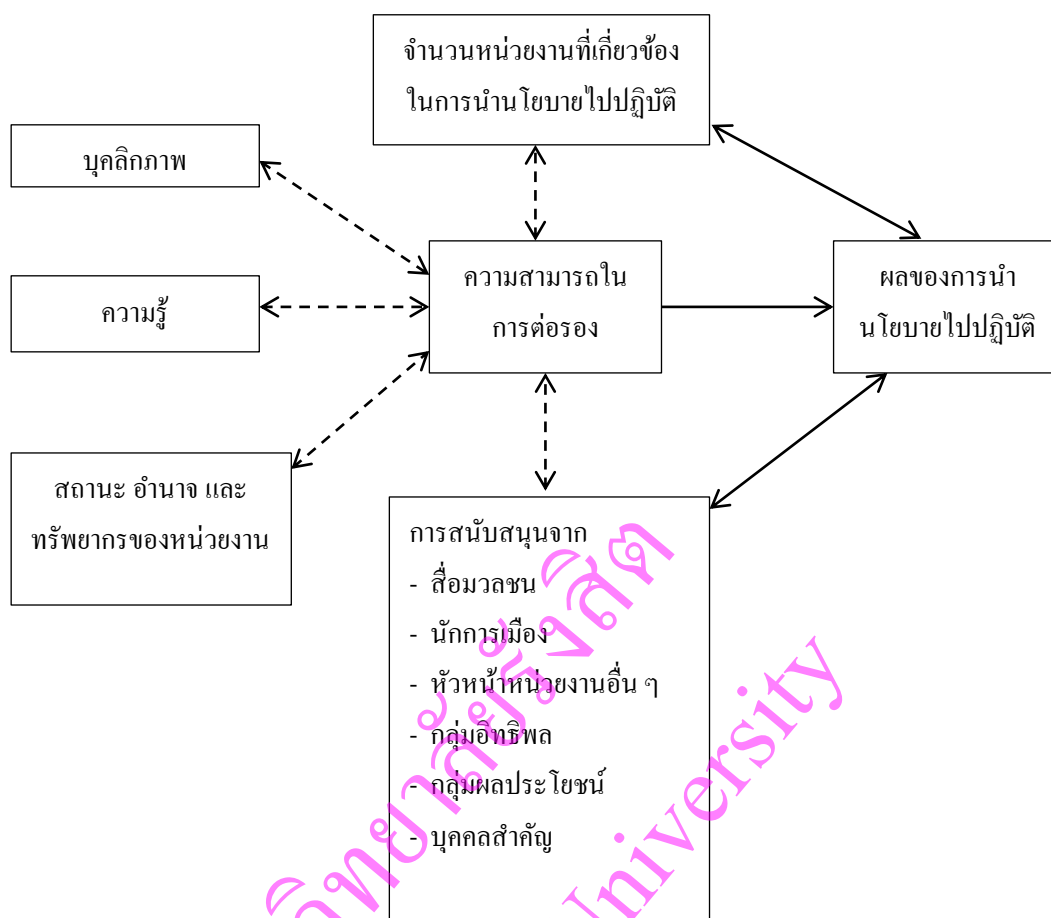
รูปที่ 2.9 ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2548, น.138

5) ตัวแบบทางการเมือง

ตัวแบบนี้เชื่อว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดจากความสามารถของผู้เล่นหรือบุคคลที่เป็นตัวแทนขององค์กร และความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกองค์กร ตัวแบบนี้เห็นว่าการสร้างการยอมรับ และการมีส่วนร่วมเกิดขึ้นได้ยาก ซึ่งตรงข้ามกับความขัดแย้ง เพราะนโยบายคือการเมือง ซึ่งย่อมจะมีทั้งผู้ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ จึงเป็นธรรมดาที่ทุกฝ่ายจะต้องปกป้องผลประโยชน์ของตนก่อนเป็นอันดับแรก ดังนั้นความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความสามารถในการเจรจาต่อรองของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ อำนาจและทรัพยากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสนับสนุนจาก สื่อมวลชน นักการเมือง กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ เป็นต้น ดังแสดงในรูปที่ 2.10

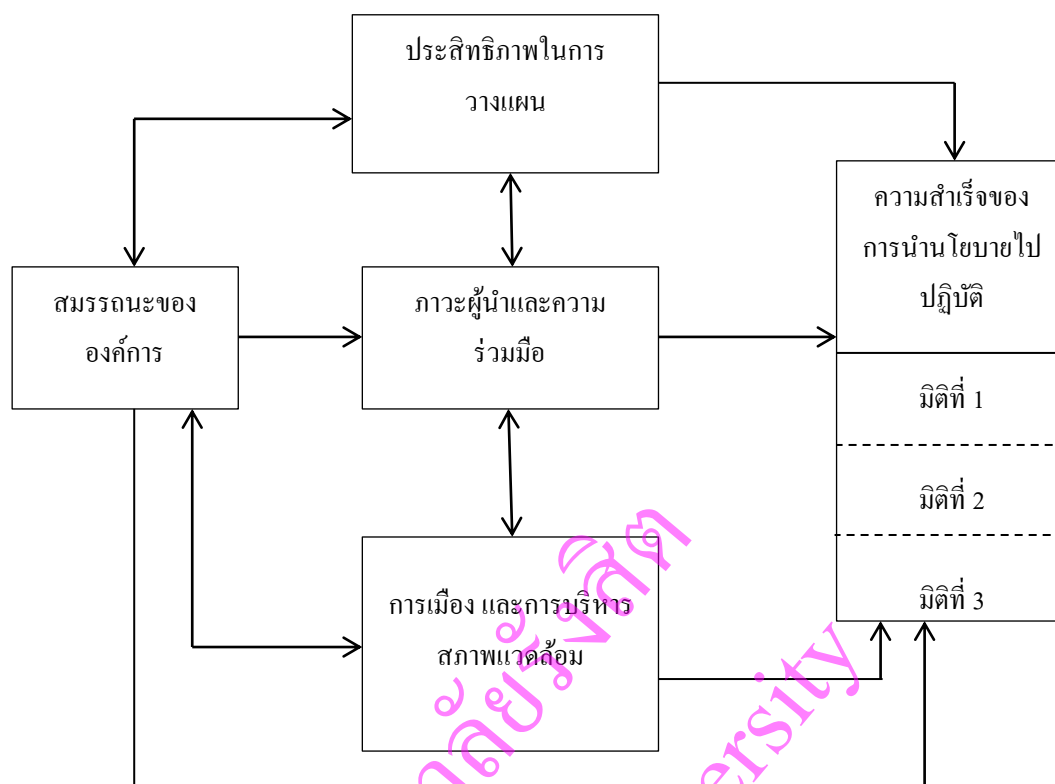

รูปที่ 2.10 ตัวแบบทางการเมือง
ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2548, น.140

6) ตัวแบบเชิงบูรณาการ

ตัวแบบเชิงบูรณาการ เป็นตัวแบบที่รวบรวมแนวคิดของทั้ง 5 ตัวแบบ โดยมุ่งแสวงหาผลกระทบของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งแบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 มิติด้วยกัน ได้แก่ มิติที่หนึ่ง เป็นการวิเคราะห์ความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายจากผลผลิต ผลลัพธ์ และผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้น มิติที่สองเป็นการวัดผลกระทบของนโยบาย และมิติที่สามเป็นการวัดว่าผลของนโยบายนั้นสามารถส่งประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวมได้หรือไม่ ส่วนตัวแปรอิสระที่นำมาพิจารณานั้นมาจาก 4 ปัจจัยด้วยกัน คือ สมรรถนะขององค์กร ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม ภาวะผู้นำและความร่วมมือ และการเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก ดังแสดงในรูปที่ 2.11

รูปที่ 2.11 ตัวแบบเชิงบูรณาการ

ที่มา: วรเดช จันทรร, 2548, น.144

สรุป วรเดช จันทรร ได้ทำการพัฒนาตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็น 6 ตัวแบบ ได้แก่ ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล ตัวแบบด้านการจัดการ ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ ตัวแบบทางการเมือง และตัวแบบเชิงบูรณาการ ซึ่งการศึกษาตัวแบบของ วรเดช จันทรร สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางกรอบแนวคิด การนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ ในครั้งนี้ได้

2.1.6 สรุปการสังเคราะห์ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

จากการสังเคราะห์ผลงานของนักวิชาการทั้ง 6 ท่าน จะเน้นไปที่การตั้งสมมติฐานเบื้องต้นขึ้นมา แล้วเน้นหาข้อสนับสนุนสมมติฐาน การศึกษาของ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ทำการศึกษาถึงปัจจัยด้านสมรรถนะของนโยบายที่มีผลต่อการนำไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านสมรรถนะของนโยบายที่มีผลต่อการนำไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านความร่วมมือในการยินยอม

ทาทามนโยบายของผู้ปฏิบัติ ซึ่งนโยบายแต่ละประเภทส่งผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติและองค์กร และสร้างให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้น

แนวคิดของ วรเดช จันทรศร (2548) และ ซาบาทิเยร์ และ แมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1980) ที่ได้ยกเอาตัวแบบของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ขึ้นมาทำการพิสูจน์ โดย ตัวแบบของ วรเดช จันทรศร (2548) แสดงให้เห็นถึงมุมมองที่แตกต่างกันในการมองกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ แต่ในภาพรวมที่แสดงออกมาในตัวแบบเชิงบูรณาการนั้นถือว่าเป็นตัวแบบที่สมบูรณ์ที่สุด เนื่องจากตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สมบูรณ์จำเป็นต้องครอบคลุมถึงปัจจัยในด้านต่าง ๆ และ มุมมองหลากหลายมุมมอง เพราะการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องที่มีขอบเขตของการศึกษาที่ กว้างขวางมาก

การพัฒนาตัวแบบของ ซาบาทิเยร์ และ แมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1980) มีจุดเด่นอยู่ที่การเน้นศักยภาพของนโยบายเพียงอย่างเดียว ในการอธิบายถึงผลลัพธ์ (ตัวแปรตาม) ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีแนวคิดว่าการนำนโยบายเป็นตัวกำหนดให้เกิดการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายที่วางไว้ หากนโยบายมีความชัดเจนและทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าใจได้ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะตามมาด้วย ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้ได้รับการสนับสนุนจากนักวิชาการมากมายหลายท่านด้วยกัน

ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของ อเล็กซานเดอร์ (Alexander, 1985) เน้นไปที่การศึกษาสภาพแวดล้อมที่อยู่ภายในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการแทรกแซงการนำนโยบายไปปฏิบัติจากปัจจัยนอกด้วย เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รูปแบบการดำเนินนโยบายนั้นต้องสัมพันธ์กัน หรือปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดรูปแบบของการดำเนินนโยบายแบบต่าง ๆ

เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1980) มุ่งให้ความสำคัญกับการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านปัจจัยขององค์กร โดยกล่าวว่า การนำเอานโยบายไปปฏิบัติมีตัวแปรที่สำคัญอยู่ 4 ตัวแปร คือ การสื่อความหมาย ทรัพยากร เจตคติ และโครงสร้างทางการบริหาร ทั้ง 4 ตัวแปรจะส่งผลต่อการดำเนินงานและมีปฏิสัมพันธ์กันตลอดเวลา ทั้งส่งเสริมซึ่งกันและกัน และเป็นอุปสรรคต่อกัน การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการพลวัต ซึ่งเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ มากมาย

เพื่อทำการเปรียบเทียบและพิจารณาตัวแบบของนักวิชาการทั้ง 6 ท่าน ตลอดจนทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่ถูกกำหนดให้เห็นชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงสรุปรายละเอียดดังตาราง 2.1

ตารางที่ 2.1 สรุปปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติจากตัวแบบทั้งหมด

ปัจจัยที่ส่งผล กระทบต่อ การนำนโยบาย ไปปฏิบัติ	ตัวแบบ										
	ปัจจัยด้านนโยบาย	ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจ และมอบหมายงาน	ปัจจัยด้านทรัพยากร	ปัจจัยด้านหน่วยงาน/องค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	ปัจจัยด้านผู้บริหารและการบริหารงาน	ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก	ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชน/ผู้รับบริการ	ปัจจัยด้านการประสานงานและความร่วมมือ	ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์	ปัจจัยด้านมาตรการในการควบคุมและประเมินผล
Van Meter and Van Horn (1975)	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓	
Edward (1980)	✓		✓	✓		✓			✓		
Sabatier and Mazmanian (1980)	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Cheema and Rondinelli (1983)			✓	✓		✓	✓	✓			✓
Alexander (1985)	✓				✓	✓	✓		✓		✓
วรเดช จันทรศร (2548)	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓		
รวม	5	1	5	5	3	5	5	2	5	1	2

จากตารางที่ 2.1 แสดงถึงการสรุปปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติจากตัวแบบทั้งหมด การศึกษาตัวแบบจากนักวิชาการทั้งหลายคงที่ได้กล่าวมาข้างต้นเป็นลักษณะของการศึกษาเริ่มจากแนวคิดเชิงนามธรรมไปตรวจสอบกับรูปธรรมข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีหรือไม่ การศึกษาโดยวิธีนี้ต้องสามารถสังเคราะห์แนวคิดและตัวแปร ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษามีการตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบความถูกต้องแล้วหาข้อสรุปหรือเหตุผลอื่น ๆ มาสนับสนุนสมมติฐานดังกล่าวเพื่อให้เกิดการยอมรับในปัจจัยนั้น ๆ (สุภางค์ จันทวานิช, 2546, น.17)

ในการวิจัยนี้ การสังเคราะห์ตัวแปรหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของตัวแปรหรือปัจจัยดังกล่าวและสามารถอธิบายผลความสำเร็จของนโยบายได้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่มาจากกรณีศึกษา (Case Study) ที่นักทฤษฎีได้ทำการพิสูจน์เชิงประจักษ์ (Empirical Study) แล้วได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาจากนักทฤษฎีมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย โดยผู้วิจัยขอเสนอกรณีศึกษาจากปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

2.1.7 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

จากการทบทวนผลงานทางวิชาการของนักวิชาการด้านนโยบายที่ผ่านมา พบว่า มีปัจจัยสำคัญหลายประการที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องจากการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติบางเรื่องเป็นเรื่องที่ง่าย เพราะมีกระบวนการและกลไกการดำเนินงานที่ไม่ซับซ้อน ในแง่ดังกล่าวอาจอาศัยปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่มากนัก แต่ถ้านโยบายไปสู่การปฏิบัติบางเรื่องที่มีการดำเนินงานยุ่งยากซับซ้อน กรณีนี้อาจจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้สำเร็จมากขึ้น

บาร์แดช (Bardach, 1980, p.9 อ้างถึงใน วรเดช จันทรรศ, 2551, น.104 - 105) กล่าวถึงปัญหาความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

- 1) ความไม่สามารถในการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้
- 2) การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดความล่าช้า
- 3) การใช้งบประมาณในการดำเนินงานเกินที่กำหนด

ดันเซียร์ (Dunsire, 1978 อ้างถึงใน สมบัติ ชำรงชัยวงศ์, 2552, น.479-480) สรุปว่าความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

- 1) การเลือกกลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม
- 2) กลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัติที่เหมาะสม แต่การเลือกหน่วยปฏิบัติและกลไกในการปฏิบัติไม่เหมาะสม
- 3) การเลือกเครื่องมือและวิธีการปฏิบัติไม่เหมาะสมเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

อาคม ใจแก้ว (2533) ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติเชิงทฤษฎีประกอบด้วยปัจจัยหลายด้าน ดังนี้

1) ปัจจัยด้านลักษณะของนโยบาย ได้แก่ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ของนโยบาย ความสอดคล้องของนโยบายต่อสภาพปัญหาภายใต้เงื่อนไขของแนวคิดทฤษฎีที่นำมาพิจารณากำหนดนโยบายนั้น

2) ปัจจัยด้านลักษณะองค์การ ได้แก่ การประสานงาน และการสนับสนุนจากหน่วยงานระดับเหนือกว่า

3) ปัจจัยด้านลักษณะข้าราชการ ได้แก่ ความรู้ความสามารถ ความตั้งใจจริง ตลอดจนการปรับตัว

4) ปัจจัยด้านทรัพยากร ได้แก่ งบประมาณ และจำนวนทีมงาน หรือบุคลากร

5) ปัจจัยด้านการใช้ข้อมูล และกระบวนการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ การใช้ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายในระดับพื้นที่ และการใช้ข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบปฏิบัติงาน ร่วมกัน

6) ปัจจัยด้านลักษณะกลุ่มบุคคลเป้าหมายของนโยบาย ได้แก่ ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และการสนับสนุนของผู้นำท้องถิ่น

7) ปัจจัยด้านลักษณะชุมชน ได้แก่ ความสำคัญด้านสังคม และวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

กล้า ทองขาว (2548) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ กรณีศึกษานโยบายรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ พบว่า ปัญหาของการนำนโยบายรณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือ แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1) ความชัดเจนของเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ คือ ทุกฝ่ายมีความเข้าใจในเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นอย่างดี

2) มีการมอบหมายงาน และภารกิจที่ดี มีการวางแผนการดำเนินงาน และมีการกำหนดวิธีการ และขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน

3) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน มีการวางแผนที่ดี และผู้มีส่วนร่วมมีความรับผิดชอบ องค์การที่รับผิดชอบโครงการจะต้องมีความเข้าใจขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจน หน่วยงานมีศักยภาพ เจ้าหน้าที่มีการฝึกกำลังกัน มีทีมงานที่เข้มแข็งจริงจัง นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานสำคัญจะต้องเอาจริงเอาจังด้วย

4) การสนับสนุนจากส่วนกลาง และท้องถิ่น คือ นโยบายจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐบาล และเอกชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสื่อมวลชน ในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจร่วมกัน และร่วมมือกันปฏิบัติตามนโยบายให้เกิดความสำเร็จ

5) มาตรการควบคุม ประเมิน และกระตุ้นส่งเสริม ผู้บริหารระดับสูงมีการเร่งรัด สอบถาม หรือมีหนังสือผลการดำเนินงาน และความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

6) การเห็นประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้เรียน เห็นคุณค่าของการรู้หนังสือ ทุกฝ่ายเห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

อุทัย เลหาวิเชียร (2544, น.343-350) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงมีหลายประการ ได้แก่

1) ปัจจัยเกี่ยวกับระบบการติดต่อสื่อสาร กล่าวคือ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจว่าต้องทำอะไร การสั่งงานต้องสั่งให้ตรงจุดและต้องมีความชัดเจน (Clarity) ถูกต้อง (Accurate) และมีความสอดคล้องกัน

2) ทรัพยากรและอำนาจในการจัดสรรทรัพยากร ได้แก่ อัตรากำลัง ความรู้ ความสามารถของบุคลากร งบประมาณ ข่าวสารข้อมูล รวมทั้งสิ่งจูงใจต่าง ๆ เช่น การเลื่อนขั้นเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ การเลื่อนตำแหน่ง ตลอดจนมาตรการในการลงโทษกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามนโยบายล้มเหลว แต่มาตรการเหล่านั้นต้องประกาศให้ผู้ปฏิบัติทราบล่วงหน้า

3) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ จะต้องไม่มีการเมืองในระบบราชการ และการแข่งขันกัน หากมีระบบการเมืองเข้าไปแทรกแซงการปฏิบัติงาน การนำนโยบายไปปฏิบัติอาจสำเร็จ แต่ผลประโยชน์จะตกอยู่กับฝ่ายการเมือง โดยไม่มีการคำนึงถึงประชาชนส่วนรวม

4) มาตรฐานของระเบียบวิธีการที่ใช้ในการปฏิบัติงาน บางครั้งอาจเป็นประโยชน์ในการทำงานที่มีลักษณะเป็นงานประจำ แต่ไม่อาจเอื้ออำนวยต่อการทำงานลักษณะใหม่

5) การติดตามผล เป็นปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะทำให้ทราบว่ามีการปฏิบัติตามแผนจริงหรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ควรหามาตรการในการแก้ไขและปรับปรุงวิธีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้ได้ผลดียิ่งขึ้นหรือไม่ อย่างไร

ศุภชัย ยาวะประภาส (2545, น.101-108) กล่าวถึงปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

1) ลักษณะของนโยบาย ลักษณะของนโยบายที่มีแนวโน้ม หรือน่าจะเอื้ออำนวยในการนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้คือนั้น ควรมีลักษณะดังนี้

- 1.1) เป็นนโยบายที่ไม่เรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขสิ่งต่าง ๆ มากเกินไป
- 1.2) การเห็นผลได้ชัดเจนของนโยบาย
- 1.3) การมีข้อมูลที่ยืนยันได้ชัดเจน

นโยบายที่มีลักษณะดังที่กล่าวมา จะทำให้มีโอกาสในการประสบผลสำเร็จได้ดีกว่านโยบายที่มีลักษณะตรงกันข้าม

2) ลักษณะวัตถุประสงค์ของนโยบาย ขึ้นอยู่กับลักษณะต่าง ๆ เช่น

2.1) ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ได้แก่ การที่วัตถุประสงค์ของนโยบายมีความชัดเจนทั้งในแง่ของความหมายและความต้องการ

2.2) ความสอดคล้องกันของวัตถุประสงค์ ในกรณีที่นโยบายมีหลายวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกันจะทำให้ทิศทางของนโยบายชัดเจน และทำให้สามารถปฏิบัติได้ง่ายขึ้น

2.3) ความยากง่ายในการรับรู้ถึงวัตถุประสงค์ กรณีนี้เป็นเหตุผลที่ทำให้เห็นนโยบาย จะได้รับความสนับสนุนเพียงใด กล่าวคือ หากผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายได้ดีเพียงใด นโยบายก็จะได้รับการสนับสนุนได้มากขึ้นเพียงนั้น

3) ความเป็นไปได้ทางการเมือง นโยบายกับการเมืองเป็นสิ่งซึ่งไม่สามารถแยกจากกันได้ ดังนั้นนโยบายควรได้รับการสนับสนุนจากปัจจัยการเมือง เช่น

3.1) ความเห็นพร้อมต้องกันระหว่างรัฐบาลกับเอกชน นโยบายที่ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายเอกชนด้วยดีจะได้รับความสำเร็จได้ดีกว่า

3.2) ความสนับสนุนจากสาธารณชน นโยบายใดที่ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน เช่น กลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ ในสังคม กลุ่มชนชั้นนำในสังคม สื่อมวลชน และประชาชน ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความราบรื่นขึ้น

4) ความถูกต้องทางเทคนิคหรือทางทฤษฎีของนโยบาย นโยบายที่ใช้เทคนิคที่เหมาะสม หรือมีทฤษฎีที่น่าเชื่อถือได้เป็นแรงสนับสนุนจะทำให้ที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำมาซึ่งการสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ ได้กว้างขวางขึ้น

5) การมีทรัพยากรที่พอเพียง ทรัพยากรเป็นปัจจัยที่สำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติความพอเพียงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของทรัพยากร จะเป็นดัชนีวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ทรัพยากรที่นโยบายต้องใช้มีหลายประเภท

6) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ จะเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่กำหนดความสำเร็จของนโยบายได้ การพิจารณาในด้านนี้มีประเด็นในการพิจารณา ดังนี้

6.1) การจัดองค์การของหน่วยงาน หน่วยงานที่มีลักษณะระดับชั้นการบังคับบัญชาน้อย และแต่ละชั้นมีผู้ได้บังคับบัญชามากจะมีความเหมาะสมมากกว่าองค์การที่มีชั้นการบังคับบัญชาหลาย ๆ ชั้น

6.2) ความสามารถของผู้นำ ผู้นำที่เข้มแข็งจะเป็นปัจจัยผลักดันให้นโยบายประสบความสำเร็จได้มากกว่า เพราะสามารถระดมความสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ ได้มากกว่า

7) ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่ไม่มีผลประโยชน์ทั้งทางบวกหรือลบกับนโยบาย เช่น ไม่กระทบต่อค่านิยม ศักดิ์ศรี อำนาจ พฤติกรรมของตนเอง จะเป็นผู้นำที่เหมาะสมกว่า เนื่องจากจะจริงใจและตั้งใจในการปฏิบัติตามนโยบายอย่างเคร่งครัดกว่า โดยไม่ต้องกังวลกับผลประโยชน์และสถานะความต้องการของตนเองแต่อย่างใด

8) ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่าง ๆ ที่ร่วมกันนำนโยบายไปปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น จะต้องใช้หน่วยงานหลายหน่วย หลายระดับ หลายสังกัด ดังนั้น กลไกความสัมพันธ์เหล่านี้ เช่น จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวนจุดตัดสินใจ ความสัมพันธ์ดั้งเดิมของหน่วยงาน รวมถึงการเข้าแทรกแซงของหน่วยงานระดับบน ล้วนมีผลต่อความสำเร็จของนโยบายทั้งสิ้น

ดังนั้นเพื่อที่จะให้นโยบายประสบความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น หน่วยงานที่ร่วมกับนำนโยบายไปปฏิบัติจึงควรมีลักษณะดังนี้ เช่น มีจำนวนในให้น้อยที่สุด มีจุดตัดสินใจน้อย มีความสัมพันธ์กันมาแต่เดิม และได้รับอิสระในการตัดสินใจเหมาะสม โดยหน่วยงานระดับบนไม่เข้ามาแทรกแซง เป็นต้น

วรารัตน์ พันธุ์สว่าง, วิระวรรณ ศิริพรสวรรค์ และเอมอร วิจิตรพงษา (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษายานคลองมะพลับ หมู่ที่ 9 ตำบลศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วย

1) ภาวะผู้นำของกรรมการเป็น “ผู้นำแบบประชาธิปไตย” เน้นการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการสนับสนุนการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่

2) ด้านความรู้ความเข้าใจในนโยบาย มีการร่วมประชุมรับทราบนโยบาย มีการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ และมีการลงมือปฏิบัติเองรวมทั้งความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่วนราชการต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุนทั้งความรู้และงบประมาณในการดำเนินการ

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2552, น.478) กล่าวถึงปัจจัย 2 ประการ ที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติและแนวทางการปฏิบัติที่ระบอบอย่างเฉพาะเจาะจงและชัดเจน รวมถึงทรัพยากรที่เพียงพอในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่มีความสำคัญ และมีผลต่อความล้มเหลวได้

หลักการสำคัญที่จะป้องกันไม่ให้นำนโยบายไปปฏิบัติประสบกับปัญหาและอุปสรรคจนกระทั่งนำไปสู่ความล้มเหลว ได้แก่

- 1) ถ้ามีทรัพยากรใหม่แต่แนวทางการปฏิบัติคลุมเครือ จะต้องจัดการเรื่องการค้าความนโยบายให้ชัดเจน และทักษะในการจัดการตีความจะต้องสอดคล้องกับผู้กำหนดนโยบาย
- 2) ถ้ามีทรัพยากรเพียงพอและมีแนวทางการปฏิบัติที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจน เป้าประสงค์ส่วนบุคคลภายในองค์กรจะมีความสำคัญน้อยลง และการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีทิศทางที่สอดคล้องกันกับการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายสูง
- 3) ถ้าไม่มีทรัพยากรเพียงพอและแนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจน สถานการณ์เช่นนี้ จำเป็นต้องสร้างกิจกรรมให้ผู้ปฏิบัติได้เกิดความสมัครใจที่จะปฏิบัติเพื่อสร้างพลังแห่งความมุ่งมั่นในการปฏิบัติให้เกิดขึ้นมากพอที่จะเอาชนะอุปสรรคในเรื่องการขาดแคลนทรัพยากรและแนวทางการปฏิบัติที่ไม่ชัดเจน

ไพลิน นุชถาวร (2555) ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย ปรากฏว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทาน มี 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล การวัดผลงาน และการให้ทุนให้โทษ รองลงมาเป็นปัจจัยด้านความผูกพันเต็มใจของผู้ปฏิบัติต่อนโยบาย และปัจจัยด้านการสื่อสารนโยบาย ปัญหาสำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ชลประทานมีค่านิยมและความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และทรัพยากรไม่พอเพียงต่อการปฏิบัติงาน

กันต์ธีร์ ศิริปิ่น (2559) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ กรณีศึกษายุทธศาสตร์การส่งเสริมสถานประกอบการสู่อุตสาหกรรมสีเขียว พบว่า ปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมสถานประกอบการสู่อุตสาหกรรมสีเขียว มี 6 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านความชัดเจนของยุทธศาสตร์ (2) ปัจจัยด้านความซับซ้อนในการบริหารงาน (3) ปัจจัยด้านการจัดสรรทรัพยากร (4) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (5) ปัจจัยด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน และ (6) ปัจจัยด้านความร่วมมือ การติดต่อสื่อสารประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวรรณกรรมและกรณีศึกษาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำรายละเอียดจากการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและสามารถสรุปดังตาราง 2.2

ตารางที่ 2.2 สรุปปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติจากวรรณกรรมและกรณีศึกษาทั้งหมด

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การนำนโยบาย ไปปฏิบัติ	ตัวแบบ										
	ปัจจัยด้านนโยบาย	ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจ และ มอบหมายงาน	ปัจจัยด้านทรัพยากร	ปัจจัยด้านหน่วยงาน/องค์กรที่นำนโยบาย ไปปฏิบัติ	ปัจจัยด้านผู้บริหารและการบริหารงาน	ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก	ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชน/ ผู้รับบริการ	ปัจจัยด้านการประสานงานและความ ร่วมมือ	ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์	ปัจจัยด้านมาตรการในการควบคุมและ ประเมินผล
Eugene Bardach (1977)	✓		✓								
Dunsire (1978)	✓	✓		✓							
อากุม ใจแก้ว (2533)	✓		✓	✓		✓	✓	✓		✓	
กล้า ทองขาว (2548)	✓	✓		✓			✓	✓	✓		✓
อุทัย เลหาวิเชียร (2543)	✓	✓	✓	✓							✓
ศุภชัย ยาวะประภาส (2545)	✓		✓	✓		✓	✓		✓		
วรารัตน์ พันธุ์สว่าง, วีระวรรณ ศิริพรสวรรค์, เอ็มอร วิจิตร พงษา (2552)	✓				✓						
สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2552)			✓								
ไพลิน นุชถาวร (2555)						✓				✓	✓
กันตธีร์ ศิริปิ่น (2559)	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓	
รวม	8	3	6	6	2	4	2	2	3	3	3

จากการทบทวนถึงตัวแบบ แนวความคิด รวมถึงวรรณกรรมและกรณีศึกษา เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ รวมถึงจัดกลุ่มแนวคิดและทฤษฎีเป็นกรอบตั้งต้นในการพิจารณาจัดกลุ่มของตัวแปรและปัจจัยได้ 6 ปัจจัย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา การนำนโยบาย พรบ.อาวุธรูปไปปฏิบัติในเขตกรุงเทพฯ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอปัจจัยแต่ละด้านโดยละเอียดต่อไป

- 1) ปัจจัยด้านนโยบาย
- 2) ปัจจัยด้านทรัพยากร
- 3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก
- 4) ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้ปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัย ที่ทำการสังเคราะห์มาจากตัวแบบและแนวความคิดของนักวิชาการเป็นแนวทางในการศึกษา การนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติในเขตกรุงเทพฯ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอปัจจัยแต่ละด้าน โดยละเอียดต่อไปนี้

1) ด้านนโยบาย

จากที่ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติพบว่า มีนักวิชาการที่นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยด้านนโยบาย ที่สอดคล้องกับนักวิชาการทั้ง 6 ท่าน คือ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ซาบาทีเยร์ และ แมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1980) เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1980) ซีมาและรอนดีเนลลี (Cheema and Rondinelli, 1983, p.300) อเล็กซานเดอร์ (Alexander, 1985) และ วรเดช จันทรร (2548) ได้กล่าวว่า ปัจจัยด้านนโยบาย ได้แก่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย นโยบายมีทฤษฎีที่เหมาะสมรองรับ นโยบายสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย นโยบายสอดคล้องกับนโยบายจากส่วนกลางและนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดตัวชี้วัด และมาตรฐานของการบรรลุผลสำเร็จไว้อย่างชัดเจน ประเภทของนโยบาย ศักยภาพของนโยบายในการบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ และการนำนโยบายมาทดลองใช้ในกลุ่มเป้าหมายบางส่วน เช่นเดียวกับแนวคิดของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ดังนี้

ลาสเวลล และ แคปเพลน (Lasswell and Kaplan, 1970) กล่าวว่า นโยบาย หมายถึง แผนงานโครงการที่กำหนดขึ้นมา ประกอบด้วย เป้าหมาย คุณค่า และการปฏิบัติต่าง ๆ

มาร์ติน เรน (Rein, 1983, p.128) ได้กล่าวว่า ความชัดเจนของนโยบายจัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จของนโยบาย และกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งสามารถจำแนกพิจารณาองค์ประกอบย่อยของนโยบายออกเป็น 2 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1) ความสอดคล้องของนโยบายต่อสภาพปัญหา การกำหนดให้นโยบายมีความสอดคล้องต่อสภาพปัญหานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีมาเป็นรากฐานในการวิเคราะห์อย่างถูกต้อง โดยการกำหนดสาเหตุและแนวทางแก้ปัญหาอันจะนำไปสู่แนวทางที่จะแก้ปัญหาได้อย่างตรงประเด็นและถูกต้องมากที่สุด การกำหนดนโยบายแต่ละครั้งจึงต้องมึระยะเวลาเพียงพอที่จะดูความสอดคล้องต่อสภาพปัญหาและความสามารถในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้จริง

2) ความชัดเจนด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมาย มาร์ติน เรน (Rein, 1983 ,p.128) ยังได้อ้างถึงแมสมาเนียนและซาบาเทียร์ (Sabatier and Mazmanian, 1980, pp.542-545) ว่านโยบายจะต้องมีความชัดเจนในด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมาย จึงจะสามารถนำไปปฏิบัติในระดับพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายได้ ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

- 2.1) มีการจัดลำดับวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน
- 2.2) มีทรัพยากรเพียงพอกับทีมงาน (Staff) เพื่อให้สามารถปฏิบัติและติดตามงานในระดับพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์
- 2.3) การกำหนดมอบหมายภาระงานให้กับหน่วยงาน โดยหน่วยงานนั้นจะต้องมีความพร้อมในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้จริง
- 2.4) มีการแบ่งภาระงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การประสานงานกันตามสายการบังคับบัญชาภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน
- 2.5) มีการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ของหน่วยงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของนโยบาย
- 2.6) เปิดโอกาสให้กลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายได้เข้าไปมีบทบาทในการประเมินผลกลุ่มเป้าหมายนโยบาย และประเมินผลการปฏิบัติของหน่วยงานด้วย

ถวัลย์ วรเทพพิพิงค์ (2540, น.10) กล่าวว่า นโยบายเป็นแนวทางที่ปฏิบัติของรัฐบาล ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์แน่นอน เพื่อแก้ไขปัญหาซึ่งกำลังเกิดขึ้น ป้องกันหรือหลีกเลี่ยงปัญหาในอนาคต และเพื่อก่อให้เกิดผลที่พึงปรารถนา รัฐบาลมีความจริงจังและจริงใจที่จะน่านโยบายไปปฏิบัติ และนโยบายอาจเป็นบวกหรือเป็นลบ หรืออาจจะเป็นการกระทำหรืองดเว้นการกระทำก็ได้

มยุรี อนุมานราชชน (2552, น.6) ได้สรุปความหมายของคำว่า นโยบาย ไว้ว่า กิจกรรม/การกระทำของรัฐบาล และมีมติการเลือกตัดสินใจของรัฐบาล รวมถึงแนวทางในการกระทำของรัฐบาล ที่รัฐบาลได้ทำการตัดสินใจเลือกและกำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อชี้้นำให้มีกิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ เกิดขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการวางแผน การจัดทำโครงการ วิธีการบริหารงาน หรือ กระบวนการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของประชาชน/ผู้ให้บริการในแต่ละเรื่อง

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิจัยหลาย ๆ ท่าน ดังนี้

อาคม ใจแก้ว (2533) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ” พบว่า ปัจจัยด้านนโยบาย ได้แก่ ความชัดเจนและความ

เป็นไปได้ของนโยบาย ความสอดคล้องของนโยบายส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เทพศักดิ์ บุญรัตนพันธุ์ (2536) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างประสิทธิผลในการนำนโยบายการให้บริการประชาชนไปปฏิบัติ พบว่า ตัวแปรความชัดเจนของนโยบายมีอิทธิพลต่อการสร้างประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ศาสณีย์ ศรีศิลป์ (2554) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษานโยบายสาธารณะการประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุโดยการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุโดยการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพไปปฏิบัติ คือ ปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายจากเดิมที่เริ่มต้นมีนโยบายในปี 2536 ที่ต้องการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนถูกทอดทิ้ง หรือขาดผู้ดูแลเท่านั้น จนกระทั่งในยุคของรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในปี 2552 มีการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์เพื่อประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วหน้า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้วัตถุประสงค์ผิดไปจากวัตถุประสงค์ที่แท้จริงตั้งแต่เริ่มต้นนโยบายดังกล่าว ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสนและเป็นภาระทางงบประมาณอย่างมหาศาลแก่รัฐบาล นอกจากนี้ทั้งเจ้าหน้าที่และผู้สูงอายุต่างมีความเห็นว่าเงินจำนวน 500 บาทน้อยเกินไปที่จะสามารถประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุหรือทำให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพที่ดีได้

วัชรินทร์ สุทธิชัย ไชยา ยิ้มวิไล และวราเดช จันทรร (2555) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับค่อนข้างมาก 2 ปัจจัย คือ ด้านความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของนโยบาย และด้านการติดตามการดำเนินงาน

สุรเชษฐ์ กันดิชาพิพัฒน์ (2557) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริการวิชาการเพื่อรับใช้สังคมไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริการวิชาการเพื่อรับใช้สังคมไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์นโยบาย และการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อคุณลักษณะของการบริการวิชาการเพื่อรับใช้สังคม คือ ความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และการสร้างผลกระทบอย่างยั่งยืน ทั้ง 3 คุณลักษณะ โดยในปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์นโยบายมหาวิทยาลัยกำหนดนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติให้สร้างการบริการวิชาการจากความต้องการของชุมชน และมีการบูรณาการกับพันธกิจอื่น ๆ อย่างชัดเจน ส่งผลให้เกิดความสอดคล้องกับความ

ต้องการของชุมชน และการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน สำหรับการสร้างผลกระทบอย่างยั่งยืนยังไม่ขาด การกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนทำให้ส่งผลต่อความยั่งยืนในบางโครงการ

จากการศึกษาถึงแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยด้านนโยบาย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านนโยบาย หมายถึง ข้อความ หรือสิ่งที่กำหนดไว้ หรือความเข้าใจร่วมกัน ที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ของผู้บริหารและหน่วยงาน ซึ่งข้อความที่เป็นนโยบายมักเป็นคำที่มีความยืดหยุ่นได้ เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของนโยบาย
- 2) นโยบายสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

2) ปัจจัยด้านทรัพยากร

จากที่ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า มีนักวิชาการที่นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยด้านทรัพยากร ที่สอดคล้องกับนักวิชาการ ทั้ง 6 ท่าน คือ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ซาบาเทียร์ และ แมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1980) เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1980) ซีมาและรอนดีเนลลี (Cheema and Rondinelli, 1983, p.300) อเล็กซานเดอร์ (Alexander, 1985) และ วรเดช จันทรร (2548) ได้กล่าวว่า ปัจจัยด้านทรัพยากร ได้แก่ ความเพียงพอของทรัพยากรทางการ ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ ความเหมาะสมของารจัดสรรทรัพยากรทางการเงิน และการกระจายทรัพยากรไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เช่นเดียวกับแนวคิดของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ดังนี้

เบอร์แทรม เอ็ม กรอสส์ (Bertram M. Gross, อ้างถึงใน วรญา จตุพัฒน์รังสี, 2553, น.34) กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์กรเป็นการพิจารณากิจกรรมขององค์กรซึ่งเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ การปฏิบัติขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การได้มาซึ่งทรัพยากร ประกอบด้วย ทรัพยากรหลัก คือ คน เงิน และเครื่องจักร อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตซึ่งต้องใช้ ทรัพยากรน้อยที่สุด

เฮอร์อน วิลส์เดวส์กี (Wildavsky, 1964 อ้างถึงใน ชัชวาลย์ โรจนทรัพย์สกุล, 2556, น.882) กล่าวว่า งบประมาณเป็นเรื่องของการเมืองที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร และอำนาจให้แก่กลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ หากถือว่าการเมืองคือการขัดแย้งกันระหว่างผู้ที่ต้องการให้สิ่งที่ตนชอบปรากฏในนโยบายแห่งชาติ ผลของการขัดแย้งหรือต่อสู้ กันนั้นก็จะปรากฏในงบประมาณ

วูล์ฟริชซ์ (1982 อ้างถึงใน พงจเจตน์ มีปิ่น, 2541) กล่าวว่า ความสำเร็จของนโยบายขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านการบริการต่าง ๆ ว่ามีเพียงพอหรือไม่ โดยมีความคิดเห็นสอดคล้องกับ เอ็ดเวิร์ด (1980) ว่า การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ทำการ เครื่องมือเครื่องใช้ ที่ดิน และอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกอื่น ๆ จะมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย เช่นเดียวกันกับ การขาดแคลนกำลังคน และงบประมาณ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิจัยหลาย ๆ ท่าน ดังนี้

เทวราช ทองเทพ (2553) ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรของนโยบาย ด้านงบประมาณในการปราบปรามกระจัดกระจายในหลายหน่วยงาน การจัดสรรล่าช้า และมีจำนวนจำกัดไม่เหมาะสมกับภารกิจที่ต้องเสี่ยงกับอันตราย สัดส่วนงบประมาณด้านการปราบปรามน้อยกว่างบประมาณด้านการป้องกันปัญหาเสพติด เนื่องจากรัฐบาลมองว่าควรป้องกันปัญหาเสพติดมากกว่าการปราบปราม

ชัชวาลย์ โรจนทรัพย์สกุล (2556) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ผลการการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา คือ ความพอเพียงของงบประมาณ ธรรมชาติของการบริหาร และ ความพร้อมของทรัพยากร

สุรเชษฐ์ กันติชาพิพัฒน์ (2557) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริการวิชาการเพื่อรับใช้สังคมไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยความเพียงพอของทรัพยากร พบว่า การได้รับงบประมาณอย่างเพียงพอส่งผลให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

จากการศึกษาถึงแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านทรัพยากร ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านทรัพยากร หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหารนโยบาย อาจรวมถึง เงินและสิ่งเสริมทั้งปวงที่กำหนดไว้ในแผนงานอันจะช่วยส่งเสริม หรือช่วยให้ความสะดวกต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะพิจารณาจากองค์ประกอบย่อย 2 ประการ คือ งบประมาณ จำนวนบุคลากรหรือทีมงานมีเพียงพอหรือไม่เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณงานที่รับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ความเพียงพอของทรัพยากรทางการเงิน
- 2) ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่
- 3) การกระจายทรัพยากรไปยังหน่วยงานต่าง ๆ

3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก

จากที่ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า มีนักวิชาการที่นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ที่สอดคล้องกับนักวิชาการทั้ง 6 ท่าน คือ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ซาบาเทียร์ และ แมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1980) เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1980) ซีมาและรอนดีเนลลี (Cheema and Rondinelli, 1983, p.300) อเล็กซานเดอร์ (Alexander, 1985) และ วรเชษฐจันทร์ (2548) ได้กล่าวว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย ผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ผลกระทบจากการต่อต้าน และคัดค้านนโยบายจากฝ่ายต่าง ๆ ผลกระทบต่อศีลธรรมของสังคม การสนับสนุนทางการเมืองและกฎหมาย และการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางของรัฐและหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ไว้เช่นเดียวกับแนวคิดของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ดังนี้

โรบบินส์ (Robbins, 1990, p.206) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมว่า หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ภายนอกองค์กร คือ เป็นภาพรวมทั้งหมด ส่วนองค์กรถือว่า เป็นส่วนประกอบย่อยที่อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมนั้น และองค์กรจะอยู่โดดเดี่ยวไม่ได้ ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกด้วย

อุทัย เลาหวิเชียร (2543, น.84) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมของงาน คือ สิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการบริหาร สิ่งแวดล้อมของงานที่สำคัญมีอยู่ 4 ประการ คือ ลูกค้า คู่แข่งขัน ผลผลิต และหน่วยงานควบคุม

พิทยา บวรวัฒนา (2552, น.115) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่นอกองค์กร ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สภาพการเมือง ลักษณะของสังคม โครงสร้างของกฎหมาย นิเวศวัฒนธรรม

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิจัย ดังนี้

เทวราช ทองเทพ (2553) ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติพื้นที่อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำส่งผลให้ทั้ง ราษฎรลาว-ไทย หันมาค้ายาเสพติด เพราะเห็นว่ารายได้ดี ขณะที่กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดฉวยโอกาสจากความไม่สงบของสังคม การเมืองในประเทศจึงทำการลักลอบขนยาเสพติดเข้ามาในประเทศ

จากการศึกษาถึงแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย

- 1) ผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี
- 2) ผลกระทบต่อศีลธรรมของสังคม

3) การสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางของรัฐและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นไว้

4) ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมายประชาชนผู้รับบริการ

จากที่ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า มีนักวิชาการที่นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ ที่สอดคล้องกับนักวิชาการทั้ง 6 ท่าน คือ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ซาบาเทียร์ และ แมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1980) เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1980) ซีมา และรอนดีเนลลี (Cheema and Rondinelli, 1983, p.300) อเล็กซานเดอร์ (Alexander, 1985) และ วรเดช จันทรร (2548) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ ได้แก่ ทักษะคนที่ มีต่อ นโยบาย และความเข้าใจในประโยชน์ที่ได้รับ และผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้น เช่นเดียวกับแนวคิด ของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ดังนี้

พงศ์ ทรดาล (2540, น.42) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึก ทำที่ ความคิดเห็นและพฤติกรรมของคนงานที่มีต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร กลุ่มคน องค์กรหรือ สภาพแวดล้อมอื่น ๆ โดยการแสดงออกในลักษณะของความรู้สึกหรือทำที่ในทางยอมรับหรือ ปฏิเสธ

สร้อยตระกูล (ตีทยานนท์) อรรถมานะ (2542, น.64) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ ผลผสมผสานระหว่างความนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้และความรู้สึกของ บุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด คนใดคนหนึ่ง สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งๆ ซึ่งออกมาในทางประเมิน ค่าอันอาจเป็นไปในทางยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ และความรู้สึกเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิด พฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งขึ้น

จากการศึกษาถึงแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชน ผู้รับบริการ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ ประกอบด้วย

- 1) ทักษะคนที่ มีต่อ นโยบาย
- 2) ความเข้าใจในประโยชน์ที่ได้รับ และผลเสียที่อาจเกิดขึ้น

2.1.8 แนวคิดเกี่ยวกับผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งผลสำเร็จ และล้มเหลว ควรตระหนักถึงมาตรฐาน หรือกฎเกณฑ์ที่จะนำมากำหนดว่าอะไรคือความสำเร็จ ความล้มเหลว ซึ่งยังไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจน เช่น มาร์ค มัวร์ (Mark Moore อ้างถึงใน มธุรส หาญสมสกุล, 2554) ถือว่าการที่กลุ่มเป้าหมายได้รับ บริการหนึ่งในสามจะถือว่าเป็นผลสำเร็จ ในขณะที่ เพรสแมน และวิลคาฟสกี (Pressman and

Wildavsky, 1979) มีความคิดเห็นว่า การที่กลุ่มเป้าหมายได้รับการเพียงครั้งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของโครงการ ถือว่าเป็นความล้มเหลว เป็นต้น

การศึกษาก่อนหน้านโยบายไปปฏิบัตินั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาปัจจัย หรือตัวแปรที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สิ่งที่นักวิชาการทุกคนต้องการหาคำตอบ คือ การหาว่า ปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่สร้างความสำเร็จ และปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (วรเดช จันทรศร, 2548, น.109)

ความสำเร็จ และความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การวัดระดับของความสามารถของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือการวัดประสิทธิผล และขาดประสิทธิผล ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถทำได้หลายวิธี ซึ่งแนวคิดในเรื่องการพิจารณาถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัตินี้ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้แนวคิดไว้ ดังนี้

เพรสแมน และวิลดาฟสกี (Pressman and Wildavsky, 1973) ได้พิจารณาความสำเร็จหรือความล้มเหลวจากงานการศึกษาปัญหาการสร้างงานให้แก่ชนกลุ่มน้อยในนครโอ๊คแลนด์รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา โดยวัดจาก (1) จำนวนงานที่ทำจากเป้าหมายที่กำหนด (2) จำนวนเงินที่ใช้ไปและยังไม่ได้ใช้จากการจัดสรรให้โครงการ (3) เวลาที่โครงการใช้ไป และ (4) จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์

บาร์แดช (Bardach, 1977) ได้กล่าวว่า การวัดความล้มเหลวของนโยบายนั้นสามารถมองได้สามมิติด้วยกัน (1) ความไม่สามารถในการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ (2) การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดความล่าช้า และ (3) การใช้งบประมาณในการดำเนินงานเกินที่กำหนด

นากามูระ และสมลส์วูด (Robert and Frank, 1980) จำแนกการประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ 5 ประการ คือ

- 1) ประเมินตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ว่าสามารถบรรลุได้เพียงใด
- 2) ประเมินความมีประสิทธิภาพ จะเน้นถึงคุณภาพของการปฏิบัติงานในเชิงพฤติกรรมซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับต้นทุน และดัชนีชี้วัด
- 3) ประเมินความพึงพอใจของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เน้นเฉพาะกลุ่มที่อยู่นอกเป้าหมายนโยบาย แต่ได้มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวกับนโยบายนั้น ๆ
- 4) ประเมินการตอบสนองจากกลุ่มเป้าหมายนโยบาย ซึ่งจะเน้นในแง่ความพึงพอใจจากนโยบายหรือบริการที่ได้รับ
- 5) เป็นการประเมินร่วมทั้งระบบ ซึ่งจะเป็นการประเมินรวม โดยนำเกณฑ์ข้างต้นมาพิจารณาพร้อมกัน

วิลเลียม เอ็น ดันน์ (William N. Dunn อ้างถึงใน คาริน คงสัจวิวัฒน์, 2547, น.17-19) แบ่งเกณฑ์ในการประเมินผลนโยบายออกเป็น 6 เกณฑ์ คือ

1) ประสิทธิภาพ คือ การพิจารณาว่าผลของนโยบายนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงไร ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลทางเทคนิควิชาการ นิยมวัดออกมาในรูปของหน่วยสินค้าและบริการ หรือในรูปของจำนวนเงิน

2) ประสิทธิภาพ วัดจากกำลังงาน หรือความพยายามหรือพลังที่ใช้ไปในการกระทำ การระดับของประสิทธิภาพเป็นเรื่องของหลักเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ คือ แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพกับความพยายาม หรือพลังที่ใช้ไป ซึ่งนิยามวัดออกมาในรูปของค่าใช้จ่ายต่อหน่วยของสินค้าและบริการ นโยบายที่มีประสิทธิภาพ คือ นโยบายที่ปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

3) ความพอเพียง หมายถึง ความพอใจที่นโยบายสามารถตอบสนองความต้องการโดยพิจารณาจากประสิทธิภาพ เกณฑ์เกี่ยวกับความพอเพียงนี้จะสามารถบ่งชี้ถึงความคาดหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทางเลือกต่าง ๆ ของนโยบายกับผลที่ได้จากลักษณะความสัมพันธ์ของค่าใช้จ่ายกับประสิทธิภาพ สามารถแบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ

3.1) แบบที่ 1 ต้องการประสิทธิภาพสูงสุดในงบประมาณ (ค่าใช้จ่าย) ที่มีอยู่จำกัด ลักษณะเช่นนี้ พบมากในนโยบายหรือโครงการของทางราชการ คือ มีงบประมาณให้จำนวนจำกัดเท่ากัน ผู้บริหารจะต้องหาทางเลือกที่จะเกิดประโยชน์สูงสุด การวิเคราะห์ความพอเพียง (ในการตอบสนองความต้องการ) เรียกว่า การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายที่เท่ากัน

3.2) แบบที่ 2 มีการกำหนดระดับของประสิทธิภาพไว้คงที่ เช่น ต้องวางนโยบายหรือโครงการขนส่งสาธารณะสำหรับคน 1 แสนคน เกณฑ์ความพอเพียง คือ การจัดการเรื่องขนส่งสาธารณะสำหรับคน 1 แสนคน ซึ่งอาจจะใช้ รถเมล์ล์ รถราง รถใต้ดิน ใดๆอย่างหนึ่ง เป็นต้น แต่ละแบบจะมีค่าใช้จ่ายผันแปรต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับการเลือกนโยบายในการบริหารอย่างไร กรณีเช่นนี้ นักวิเคราะห์ประสิทธิภาพที่เท่ากัน

3.3) แบบที่ 4 การวิเคราะห์แบบนี้ให้ทั้งค่าใช้จ่ายและสัทธิผลคงที่ นโยบายที่ถูกกำหนดคนนี้ยากในการปฏิบัติ ซึ่งจะเกิดขึ้นเสมอในประเทศที่ยากจน ขาดแคลนงบประมาณ การกำหนดนโยบาย และการปฏิบัติตามนโยบายจะประสบปัญหาอยู่เสมอ เพราะนโยบายที่ออกมาจะกำหนดว่ามีงบประมาณให้เท่าไร และต้องการประสิทธิภาพในระดับใด เช่น นโยบายจัดการขนส่งสาธารณะสำหรับประชาชน 1 แสนคน แต่มีงบประมาณให้ไม่เพียงพอ ผู้บริหารจะต้องหาทางเลือกที่จะต้องแก้ไขข้อจำกัดทั้ง 2 ประการให้ได้ (ข้อจำกัดเรื่องค่าใช้จ่าย และประสิทธิภาพ) การวิเคราะห์แบบนี้เรียกว่า การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเท่ากัน

4) ความเป็นธรรม เป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลทางด้านกฎหมาย และสังคม ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการกระจายผลของนโยบาย และความพยายามของกลุ่มต่าง ๆ ที่จะได้รับความเป็นธรรมจากการดำเนินการตามนโยบาย นโยบายที่ให้ความเป็นธรรม คือ นโยบายที่คำนึงถึงการจัดสรรผลประโยชน์ หรือการให้บริการต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม เช่น นโยบายกระจายรายได้ นโยบายเปิดโอกาสทางการศึกษา และนโยบายการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงการประเมินนโยบายในแง่ของความเสมอภาค นโยบายหรือโครงการบางอย่างอาจมีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และความพอเพียง แต่เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนของต้นทุน ผลประโยชน์ หรือผลประโยชน์สุทธิ อาจได้รับการประเมินว่าไม่เหมาะสมที่จะนำมาปฏิบัติ ถ้านโยบายหรือโครงการนั้นจะนำมาซึ่งการแบ่งผลประโยชน์ที่ไม่เป็นธรรม เช่น นโยบายหลายอย่างที่ได้รับผลประโยชน์มากไม่ได้เสียค่าใช้จ่ายหรือค่าบริการเลย หรือเสียให้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ในทางตรงข้าม นโยบายบางอย่างผู้เสียค่าใช้จ่ายหรือค่าบริการให้มากกว่ากลับได้รับประโยชน์น้อย เป็นต้น

5) การตอบสนองความต้องการ ในบางนโยบาย แม้มีประสิทธิผล มีประสิทธิภาพ พอเพียง ให้ความเป็นธรรมแต่ก็มีปัญหาเกิดขึ้นอยู่เสมอว่านโยบายนั้นสนองต่อความต้องการ ความพึงพอใจในคุณค่าของกลุ่มต่าง ๆ หรือไม่ เกณฑ์การสนองต่อความต้องการพิจารณาในหลักการว่าการสนองต่อนั้นตรงกับกลุ่มเป้าหมายของนโยบายหรือไม่

6) ความเหมาะสม ซึ่งจะพิจารณาถึงหลักเหตุผลในด้านที่เกี่ยวกับหลักการหรือสาระของนโยบาย โดยต้องอาศัยหลักเกณฑ์ประกอบกัน ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงคุณค่าของวัตถุประสงค์ของนโยบาย ความมีเหตุผลสนับสนุนสมมุติฐานต่าง ๆ ของวัตถุประสงค์นั้น ในขณะที่เกณฑ์การประเมินอื่น ๆ จะถือว่าวัตถุประสงค์เป็นเรื่องที่ยอมรับกันแล้ว เช่น เกณฑ์การประเมินเรื่องประสิทธิภาพและความเป็นธรรม ไม่เคยตั้งคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ แต่เกณฑ์ความเหมาะสมจะต้องถามว่าวัตถุประสงค์นั้นเหมาะสมหรือไม่ การที่จะตอบคำถามนี้ได้จะต้องพิจารณาเกณฑ์ ต่าง ๆ ในการประเมินร่วมกัน คือ จะต้องใช้หลักเหตุผลหลายด้าน

การใช้เกณฑ์ในการประเมินนโยบายนั้น ไม่ได้หมายความว่า จะต้องใช้เกณฑ์ทุกเกณฑ์ให้ครบถ้วนจึงจะทำการประเมินนโยบายได้ ในทางปฏิบัติมักจะใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเป็นหลัก เพื่อแสดงให้เห็นถึงจุดเน้นหนัก หรือเพื่อแสดงให้เห็นว่า การประเมินนโยบายนั้นให้ความสำคัญกับเรื่องใด หรืออาจใช้มากกว่าหนึ่งเกณฑ์ในการประเมินนโยบาย หรือใช้เกณฑ์อื่น ๆ ร่วมกันกับ 6 เกณฑ์ของ ดันน์ (Dunn, 2004 อ้างถึงใน คาริน คงสัจวิวัฒน์, 2547, น.17-19) เพื่อให้การประเมินผลนโยบายประสบความสำเร็จมากที่สุด

จากการศึกษาที่กล่าวมา พบว่า การพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ได้แก่ความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติกันนั้น ก่อนข้างจะมีความหลากหลาย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ตั้งแต่การ

เริ่มต้นนำนโยบายไปปฏิบัติคือ ถ้ามีการกำหนดนโยบายแล้วแต่ไม่สามารถปฏิบัติได้ก็ถือว่าล้มเหลว หรือเมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว แต่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ก็ถือว่าเป็นความล้มเหลวหรือเรียกว่า Instrumental Failure เช่นกัน และประการสุดท้ายก็คือ การตัดสินใจว่าประสบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวตามความพึงพอใจหรือเกณฑ์ที่กำหนดภายหลังการบรรลุเป้าหมายแล้วว่ามีหรือ ไม่เรียกว่า Failure in Normative Justification (Kerr, 1976, p.359)

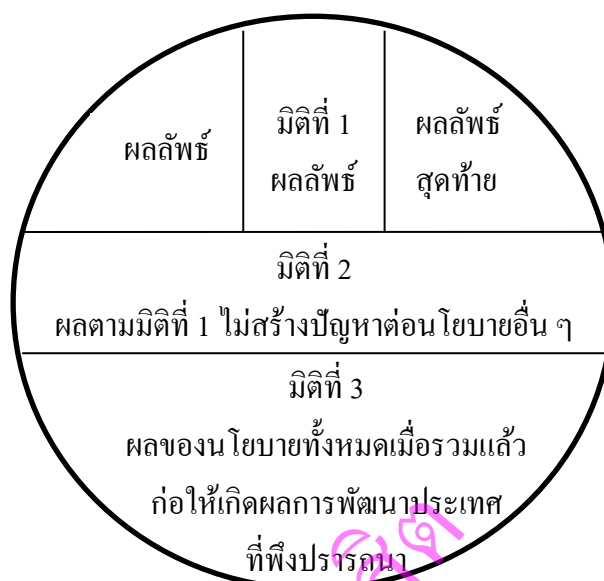
นอกเหนือจากปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติดังที่ได้มีการศึกษาโดยนักวิชาการต่างประเทศหลายท่านแล้ว ได้มีนักวิชาการ ไทยได้สรุปเกณฑ์การวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายไว้โดย วรเดช จันทรร (2543, น.3-12) คือ การวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นสามารถวัดจากผลรวมของมิติต่าง ๆ 3 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1 คือ การมองผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) ผลผลิต (outputs)
- 2) ผลลัพธ์ (outcomes)
- 3) ผลสุดยอด หรือผลลัพธ์สุดท้าย (ultimate outcomes)

มิติที่ 2 ผลของความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อนโยบายหรือโครงการอื่น ๆ

มิติที่ 3 ผลรวมของการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งหมดต้องก่อให้เกิดผลของการพัฒนาประเทศที่พึงปรารถนาซึ่งที่สามารถอธิบายได้ในรูปที่ 2.12

รูปที่ 2.12 มิตินี้ของตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2543, น.5

มิตินี้เหล่านี้เป็นเสมือนตัวชี้วัดในการประเมินสถานการณ์ในการปฏิบัติว่าจะสามารถดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือจุดหมายของนโยบายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่โดยมิตินี้ต่าง ๆ มีความสำคัญที่จะต้องพิจารณาดังต่อไปนี้

มิตินี้หนึ่ง การวัดผลของการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นจะต้องมีการวัดทั้งกระบวนการ โดยเริ่มจากจุดเริ่มต้นของการนำนโยบายไปปฏิบัติไปจนถึงจุดที่สิ้นสุดของนโยบาย การวัดผลตั้งแต่ต้นจนจบจึงเป็นหัวใจที่ทำให้รู้ได้ว่าวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายและวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของชาติโดยรวมจะสามารถบรรลุความสำเร็จได้หรือไม่เพียงใด ในการวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งกระบวนการนั้น ต้องพิจารณาถึงผลที่ได้จากนโยบาย 3 ประการคือ (1) ผลผลิต สามารถวัดได้โดยการใช้เกณฑ์ด้านปริมาณ เวลา ค่าใช้จ่าย คุณภาพและความพึงพอใจ (2) ผลลัพธ์คือ ผลที่เกิดต่อจากผลผลิต สามารถวัดได้โดยพิจารณาถึงประโยชน์ที่กลุ่มเป้าหมายได้รับจากนโยบายและ (3) ผลลัพธ์ขั้นปลายกล่าวคือผลผลิตและผลลัพธ์โดยรวมส่งผลให้เกิดผลต่อการพัฒนาประเทศ

มิตินี้สอง ความสำเร็จของนโยบายจะต้องเป็นความสำเร็จอย่างแท้จริง ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากเงื่อนไข 4 ประการ คือ

1) นโยบายต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อนโยบายอื่นๆ เช่น นโยบายสร้างเขื่อนอาจประสบความสำเร็จโดยสร้างเขื่อนสำเร็จ ทั้งด้านผลผลิตที่สมบูรณ์และก่อให้เกิดความสำเร็จตามผลลัพธ์ที่สมบูรณ์ก่อให้เกิดผลลัพธ์สุดท้ายคือ เกิดความเจริญของภาคอุตสาหกรรม และเศรษฐกิจโดยรวมของชาติดีขึ้น แต่อาจก่อให้เกิดผลเสีย คือ ทำลายทรัพยากรป่าไม้ขัดแย้งกับนโยบายด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำให้เห็นนโยบายสร้างเขื่อนส่งผลกระทบต่อที่ไม่พึงปรารถนา (Negative Impact) เป็นต้น

2) นโยบายต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาความเชื่อถือของผลนโยบาย กล่าวคือ นโยบายในบางครั้งมีการประเมินโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบเอง หรือการประเมินเข้าข้างหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการประเมินผลแบบระบบปิด (Closed System Evaluation) ทำให้มีปัญหาเรื่องความน่าเชื่อถือ ลักษณะเช่นนี้จึงเป็นสภาพปัญหาพื้นฐานของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระบบราชการไทย ทำให้ส่งสัญญาณที่ผิด ๆ (Wrong Signals) ไปยังกระบวนการจัดสรรงบประมาณของรัฐอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาประเทศ

3) นโยบายที่สำเร็จจะต้องไม่มีปัญหาทางด้านมาตรการ (Measures or Approach) ของนโยบายที่นำไปปฏิบัติบางนโยบายอาจจะสำเร็จแต่อาจจะมีลักษณะที่ทุ่มเททรัพยากรไปมากมาย หรือการนำนโยบายไปปฏิบัติมุ่งเน้นใช้แนวทางของกฎระเบียบเป็นมาตรการหลักมากเกินไป ทำให้เกิดการสูญเสียเวลา ทรัพยากร และบุคลากรมากกว่าอีกอันหนึ่ง ผลที่ได้จากการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่คุ้มกับสิ่งที่เสียไป

4) การนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จจะต้องไม่มีปัญหาทางด้านมนุษยธรรมหรือศีลธรรม

มิติที่สาม นโยบายของรัฐนอกจากจะมุ่งให้เกิดความสำเร็จในการนำไปปฏิบัติและไม่ก่อให้เกิดผลเสียหรือปัญหากับนโยบายหรือโครงการอื่นแล้ว ผลรวมความสำเร็จของนโยบายแต่ละนโยบายจะก่อให้เกิดผลรวมของการพัฒนาประเทศที่พึงปรารถนาด้วยการวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในมิตินี้ไม่อาจจะสามารถทำได้โดยตรง แต่สามารถพิจารณาได้จากความสมบูรณ์ของปัจจัยทางการบริหารต่าง ๆ ว่าเอื้อต่อการทำให้ผลรวมของนโยบายแต่ละนโยบายนำไปสู่ความสำเร็จโดยรวมของประเทศได้แค่ไหนเพียงใด

สำหรับการวิจัยเรื่อง การนำนโยบาย พรบ. อารุชปีนฯ มาปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ ในการวัดผลการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวัดผลสำเร็จการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของกรอบแนวคิดดังกล่าว และสามารถอธิบายการวัดผลความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ผู้วิจัยจึงได้การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่มาจากกรณีศึกษา (Case Study) ที่นักทฤษฎีได้ทำการพิสูจน์เชิงประจักษ์ (Empirical Study) แล้วได้รับการยอมรับ

อย่างกว้างขวาง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาจากนักทฤษฎีมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย โดยผู้วิจัยขอนำเสนอกรณีศึกษาดังต่อไปนี้

เมธี ทรัพย์ประสพ โโชค (2554) ทำการศึกษาเรื่อง การนํานโยบายจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนไปปฏิบัติ โดยมีการพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี ตัวแบบ และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องพบว่า ตัวแปรอิสระในการศึกษาประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านนโยบาย (2) ปัจจัยด้านโครงสร้าง (3) ปัจจัยด้านบุคลากร (4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (5) ปัจจัยด้านการสื่อสาร (6) ปัจจัยด้านทรัพยากร (7) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ของการนํานโยบายจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนไปปฏิบัติ ประกอบด้วย (1) ความเสมอภาคของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมต่อการได้รับบริการการศึกษา (2) หลักสูตรเหมาะสม และการนำไปประยุกต์ใช้ ได้จริงสำหรับเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน (3) การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาและปัจจัยเอื้อพื้นฐาน (4) ระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา และ (5) การสร้างระบบเครือข่ายในการดำเนินงานและการติดตามผล

มธุรส หาญสมสกุล (2554) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการปัญหาหาบเร่แผงลอยในเขตกรุงเทพฯ: ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่สนามหลวง เขตพระนคร โดยจากการสำรวจวรรณกรรม และองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการปัญหาหาบเร่แผงลอย จึงทำการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาโดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย (1) สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ที่เกี่ยวข้อง (2) ความชัดเจนและความสอดคล้องต่อสภาพปัญหาของวัตถุประสงค์ (3) สมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ (4) มาตรการเพื่อให้การบังคับใช้มีผล (5) สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในพื้นที่ (6) การมีส่วนร่วมของประชาชน (7) การยอมรับและการต่อต้านจากกลุ่มผู้ค้าหาบเร่แผงลอย และผู้ซื้อสินค้า และกำหนดตัวแปรตาม คือ ผลของการบริหารจัดการปัญหาหาบเร่แผงลอยในพื้นที่โดยรอบสนามหลวง เขตพระนคร โดยครอบคลุมประเด็น (1) ความเป็นระเบียบเรียบร้อย (2) ความสะอาด (3) ความสวยงาม (4) ความเหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์

ศาสนีย์ ศรีศิลป์ (2554) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษานโยบายสาธารณะการประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุ โดยการสังเคราะห์เบี่ยงชีฟ ในการศึกษาอาศัย แนวคิดหลักเกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ ซึ่งตามความเห็นของวิลเลียม เอ็น ดันน์ (William N. Dunn) เห็นว่าการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะนั้นควรคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญของระบบนโยบาย (Policy System) อย่างใกล้ชิด โดยองค์ประกอบสำคัญของระบบนโยบายได้แก่ 1) ผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องกันโยบาย (Policy Stakeholder) 2) นโยบายสาธารณะ (Public Policy) 3) สภาพแวดล้อมของนโยบาย (Policy Environment) จากนั้นจึงพิจารณาในขั้นตอนการนํานโยบายไปปฏิบัติ (Implementation) โดย

พิจารณาประสิทธิผลของนโยบายจากผู้สูงอายุซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากนโยบาย ซึ่งจะพิจารณาใน 3 ประเด็น ได้แก่ คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และทัศนคติของผู้สูงอายุ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะถึงกรอบการวิเคราะห์กระบวนการนโยบายสาธารณะในการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของไทย ได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

ไพลิน นุชถาวร (2555) ทำการศึกษาเรื่อง การนํานโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย ปรากฏว่า แนวทางในการนํานโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ ผู้นำต้องมีคุณธรรม แนวทางของนโยบายต้องชัดเจนและปฏิบัติได้จริง โดยที่ทุกคนรู้ว่าตนเองมีหน้าที่อะไรแล้วทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด และต้องส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ตลอดจนฝึกรวมเจ้าหน้าที่ชลประทานให้มีความเข้าใจในนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

เมื่อได้ศึกษาทฤษฎี ตัวแบบ และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับผลความสำเร็จของการนํานโยบายไปปฏิบัติแล้วผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจัดกลุ่มตัวแปรเพื่อให้ตัวแปรนั้นมีความสอดคล้องและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับการวิจัย ดังตาราง 2.3

ตารางที่ 2.3 ตัวแปรในการวัดผลสัมฤทธิ์ของการนํานโยบายไปปฏิบัติจากทฤษฎีและตัวแบบ

ทฤษฎีและตัวแบบ	ตัวชี้วัด
เพรสแมน และวิลดาฟสกี (Pressman and Wildavsky, 1973)	(1) จำนวนงานที่ทำจากเป้าหมายที่กำหนด (2) จำนวนเงินที่ใช้ไปและยังไม่ได้ใช้จากการจัดสรรให้โครงการ (3) เวลาที่โครงการใช้ไป (4) จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์
บาร์แดช (Bardach, 1977)	(1) ความไม่สามารถในการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (2) การนํานโยบายไปปฏิบัติเกิดความล่าช้า (3) การใช้งบประมาณในการดำเนินงานเกินที่กำหนด
นากามูระ และสมลล์วูด (Nakamura and Smallwood, 1980)	(1) ความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ (2) ความพึงพอใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องนอกกลุ่มเป้าหมาย (3) ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย (4) ประเมินผลรวมทั้งระบบ

ตารางที่ 2.3 ตัวแปรในการวัดผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติจากทฤษฎีและตัวแบบ (ต่อ)

ทฤษฎีและตัวแบบ	ตัวชี้วัด
วิลเลียม เอ็น ดันน์ (William N. Dunn อ้างถึงใน ดาริน กงส์จิววัฒน์, 2547, น.17-19)	(1) ประสิทธิภาพ (2) ประสิทธิภาพ (3) ความพอเพียง (4) ความเป็นธรรม (5) การตอบสนองความต้องการ (6) ความเหมาะสม
วเรช จันทรศร (2543, น.3-12)	มิติที่1 คือ การมองผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ออกเป็น 3 ระดับ คือ (1) ผลผลิต (outputs) (2) ผลลัพธ์ (outcomes) และ (3) ผลสุดท้าย หรือผลลัพธ์สุดท้าย (ultimate outcomes) มิติที่2 ผลของความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อนโยบายหรือโครงการอื่น ๆ มิติที่3 ผลรวมของการนำนโยบายไปปฏิบัติต่อการพัฒนา ประเทศ
เมธี ทรัพย์ประสพโชค (2554)	(1) ความเสมอภาคของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและ อบรมต่อการได้รับบริการการศึกษา (2) หลักสูตรเหมาะสม และการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง สำหรับเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน (3) การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาและปัจจัยเอื้อ พื้นฐาน (4) ระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา (5) การสร้างระบบเครือข่ายในการดำเนินงานและการ ติดตามผล
มธุรส หาญสมสกุล (2554)	(1) ความเป็นระเบียบเรียบร้อย (2) ความสะอาด (3) ความสวยงาม (4) ความเหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์

ตารางที่ 2.3 ตัวแปรในการวัดผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติจากทฤษฎีและตัวแบบ (ต่อ)

ทฤษฎีและตัวแบบ	ตัวชี้วัด
ศาสนีย์ ศรีศิลป์ (2554)	(1) คุณภาพชีวิต (2) เศรษฐกิจ (3) ทักษะของผู้สูงอายุ
ไพธิน นุชถาวร และรังสรรค์ ประเสริฐศรี (2555)	(1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม (3) หลักความโปร่งใส (4) หลักการมีส่วนร่วม (5) หลักความรับผิดชอบ (6) หลักความคุ้มค่า

จากตารางที่ 2.3 ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ตัวแปร ผลของการนำนโยบาย พรบ. อารุขปิ่นฯ ไปปฏิบัติ จากนักวิชาการทั้งหมด 10 ท่าน โดยผู้วิจัยเลือกตัวแปรที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 3 คะแนนขึ้นไป ดังตารางที่ 2.4

จากตารางที่ 2.4 แสดงถึงการสังเคราะห์เพื่อให้ได้ตัวแปร ผลของการนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ จากนักวิชาการทั้งหมด 10 ท่าน โดยผู้วิจัยเลือกตัวแปรที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 3 คะแนนขึ้นไป ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ผลของการนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย

- (1) ความเสมอภาค
- (2) การครอบครองอาวุธของประชาชน

2.2 การวัดประสิทธิผล

2.2.1 ความหมายของประสิทธิผล

คำว่า ประสิทธิผล (Effectiveness) มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย เช่น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของประสิทธิผล คือ ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้น ซึ่งแตกต่างจากความหมายของประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นความสามารถที่ทำให้เกิดผลในงาน ความแตกต่างระหว่างคำสองคำนี้พอจะเห็นได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ ประสิทธิผล คือ ความสามารถในการสร้างให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจจะไม่ได้คำนึงถึงปริมาณของทรัพยากรที่ใช้ในกระบวนการ แต่ประสิทธิภาพเป็นความสามารถในการบรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ทรัพยากรต่ำสุดและใช้วิธีการ (Mean) ให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่สิ้นเปลืองน้อยที่สุดโดยมีเป้าหมาย (Goal) คือ ประสิทธิผลหรือการบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างสูงสุด (สุทธิดี ชัดดียะ, 2545, น.22)

อรุณ รักธรรม (2525) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถขององค์การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย 4 ประการ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในองค์การ (Integration) การปรับตัวของ องค์การให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม (Adaptability) การปรับตัวขององค์การให้สอดคล้องกับสังคม (Social Relevance) และผลผลิตขององค์การ (Productivity)

ภรณี กิรีติบุตร (2529) ให้ทัศนะว่า ประสิทธิผลขององค์การ (Organizational Effectiveness) หมายถึง ความมากน้อย (Extent) ของการที่องค์การ ในฐานะเป็นระบบทางสังคม สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ ได้โดยทรัพยากรและหนทางที่มีอยู่ โดยไม่ทำให้ทรัพยากรและหนทางเสียหายและ โดยไม่สร้างความตึงเครียดที่ไม่สมควรแก่สมาชิก ซึ่งมาตรการที่ใช้ในการวัดประสิทธิผล ขององค์การตั้งอยู่บนวิธีการและเป้าหมาย (Means and Ends) โดยเกณฑ์บ่งชี้ในการวัดประสิทธิผล คือ ความสามารถในการผลิตขององค์การ ความยืดหยุ่นขององค์การในรูป ของความสำเร็จในการปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลงภายในองค์การและความสำเร็จในการปรับตัวเข้า

กับการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นนอกองค์กร และการปราศจากความกดดัน หรือการขัดแย้งรุนแรง ระหว่างกลุ่มย่อยในองค์กรระหว่างหน่วยงานในองค์กร

จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ (2530) กล่าวว่า นอกจากความสามารถในการบรรลุเป้าหมายอัน เป็นความมีประสิทธิภาพโดยทั่วไปแล้วการประเมินประสิทธิภาพอาจพิจารณาได้จากคุณภาพของ ผลผลิตหรือบริการพื้นฐานขององค์กรหรือความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการขององค์กร ความพร้อม หรือความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานที่เฉพาะเจาะจงเมื่อถูกขอร้องให้ทำผลตอบแทน หรือผลกำไรที่ได้รับจากการผลิตสินค้าและบริการ เป็นต้น ดังนั้นกิจกรรมขององค์กรที่เป็นเครื่อง ตัดสินการปฏิบัติงานขององค์กรว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่จึงประกอบไปด้วยกิจกรรมต่อไปนี้คือ การได้มาซึ่งทรัพยากรที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน การใช้ปัจจัยนำเข้าอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับ ผลผลิต ความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการขององค์กร การปฏิบัติงานด้านเทคนิค วิชาการและด้านการบริหารอย่างมีเหตุผล การลงทุนในองค์กร การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กับ พฤติกรรมในองค์กร และการตอบสนองความต้องการและความสนใจที่แตกต่างกันของบุคคลและ ของกลุ่ม

Etzioni (1964) ให้ความหมายของประสิทธิภาพขององค์กรว่า หมายถึง ขนาดของ ความสามารถขององค์กรในการที่จะสามารถทำงานบรรลุเป้าหมายต่างๆ ที่กำหนดไว้ ส่วน Schein (1970) ให้ความหมายของประสิทธิภาพขององค์กรว่า หมายถึง สมรรถนะ (Capacity) ขององค์กร ในการที่จะอยู่รอด (Survive) ปรับตัว (Adapt) รักษา สภาพ (Maintain) และเติบโต (Grow) ไม่ว่า องค์กรนั้นจะมีหน้าที่ใดที่ต้องการให้ลุล่วงประสิทธิภาพขององค์กรจะมีขึ้นได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ที่ว่า องค์กรสามารถทำประโยชน์จากสภาพแวดล้อมจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ แต่ สิ่งที่สำคัญที่สุดอยู่เบื้องหลังควบคู่กับประสิทธิภาพก็คือ ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่ง หมายถึงการมีสมรรถนะสูงสามารถมีระบบการทำงานที่ก่อให้เกิดผลได้สูงโดยได้ผลผลิตที่มี มูลค่า สูงกว่ามูลค่าของทรัพยากรที่ใช้ไป

Schein (1970) มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง สมรรถนะ (Capacity) ของ องค์กรในการที่จะอยู่รอด (Survival) ปรับตัว (Adapt) รักษาสภาพ (Maintain) และเติบโต (Grow) ไม่ว่าองค์กรนั้นจะมีหน้าที่ใดที่ต้องการให้ลุล่วง

กล่าวโดยสรุปแล้ว ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการ บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รักษาไว้ซึ่งทั้งทรัพยากร และวัสดุอุปกรณ์และไม่สร้างความเครียดแก่สมาชิก สมาชิกเกิดความพึงพอใจในงานทุกคนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร และรับผิดชอบต่อปัญหาหรือข้อยุ่งยาก ที่เกิดขึ้น และองค์กรส่วนรวมสามารถปรับตัว และพัฒนาเพื่อดำรงอยู่ต่อไปได้

2.2.2 การวัดประสิทธิผล

การวัดประสิทธิผลขององค์การนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ (สุทธิ ชัตติยะ, 2545, น.26)

1) การวัดประสิทธิผลขององค์การ โดยใช้ตัวบ่งชี้เดียว (Single Criterion Measures of Effectiveness) การวัดประสิทธิผลขององค์การในระยะเริ่มแรก ส่วนใหญ่จะวัดประสิทธิผลแบบตัวบ่งชี้เดียวโดยจะใช้ตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมที่สุดเพียงหนึ่งตัวเท่านั้นในการวัดความสำเร็จขององค์การ

ปัญหาที่สำคัญของการวัดประสิทธิผลแบบตัวบ่งชี้เดี่ยวก็คือเป็นการยากที่จะยอมรับได้ว่าตัวบ่งชี้เดียวเหล่านี้มีความครอบคลุมและเพียงพอต่อการวัดประสิทธิผลขององค์การ ทั้งนี้เพราะองค์การโดยทั่วไปจะมีวัตถุประสงค์หลายประการ การที่จะวัดประสิทธิผลขององค์การโดยใช้ตัวบ่งชี้เดียวจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากเพราะจะไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การได้

2) การวัดประสิทธิผลขององค์การ โดยใช้ตัวบ่งชี้หลายตัว (Multiple Criteria Measures of Effectiveness) เป็นการวัดที่ได้รับการนิยามอย่างกว้างขวาง และเป็นการใช้หลักเกณฑ์หลายอย่าง (Criteria) เรียกว่า เครื่องวัดประสิทธิผลหลายองค์ประกอบ (Multivariate Effectiveness Measures)

2.2.3 ตัวแบบการวัดประสิทธิผลขององค์การ

1) ตัวแบบหน้าที่ทางสังคม (Social-function Models)

สุทธิ ชัตติยะ(2545, น.29) และ บิดิชาย ต้นปิติ (2547, น.45) ตัวแบบหน้าที่ทางสังคมนี้เป็นผลงานที่สำคัญของพาร์สันส์ ตัวแบบนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าองค์การได้ทำอะไรให้กับสังคมบ้าง พาร์สันส์ได้เสนอแนวคิดการใช้ระบบขององค์การเป็นเครื่องวัดประสิทธิผลขององค์การ โดยใช้ตัวแบบทางสังคม (Social-function Models) โดยพาร์สันส์ เชื่อว่าระบบสังคมทุกระบบจำเป็นต้องแก้ปัญหาพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1.1) การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม (Adaptation) หมายถึง บุคคลในกลุ่มทำงานสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยการพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนการดำเนินงานภายในของกลุ่มทำงาน ตัวบ่งชี้ของการปรับตัว คือ ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability)

1.2) การบรรลุเป้าหมาย (Goal Attainment) หมายถึง บุคคลในกลุ่มทำงานได้ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำงาน การจัดหาและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ภายในกลุ่มทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ตัวบ่งชี้ของการบรรลุเป้าหมาย คือ การบรรลุวัตถุประสงค์ (Goal Achievement)

1.3) การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การประสานความสัมพันธ์สมาชิกภายในกลุ่มงาน เพื่อการรวมพลังให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติการกิจของกลุ่ม ตัวบ่งชี้ของบูรณาการ คือ ความกลมเกลียว (Cohesiveness)

1.4) การรักษารูปแบบหรือการดำรงไว้ซึ่งสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม (Latency) หมายถึงการดำรงและรักษาระบบค่านิยมของกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย รูปแบบทางด้านวัฒนธรรมกลุ่ม และแรงจูงใจในการทำงานให้คงอยู่ในกลุ่ม ตัวบ่งชี้ คือ ความผูกพันต่อองค์กรและกลุ่ม (Group and Commitment)

แคมป์เบลล์ (Campbell, et al., 1977) ได้ขยายแนวคิดออกไปโดยเสนอแนะตัวบ่งชี้ในการวัดหน้าที่หลัก 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1) การปรับตัว (Adaptation) หมายถึง การที่องค์กรจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานภายในองค์กรให้สนองต่อสภาพการณ์ใหม่ ๆ ที่มีผลกระทบต่อองค์กร ตัวบ่งชี้ที่จะใช้วัด ได้แก่

- 1.1) ความสามารถในการปรับเปลี่ยน (Adaptability)
- 1.2) นวัตกรรม (Innovation)
- 1.3) ความเจริญเติบโต (Growth)
- 1.4) การพัฒนา (Development)

2) การบรรลุเป้าหมาย (Goal Achievement) หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร การจัดหาและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ภายในองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ตัวบ่งชี้ที่จะใช้วัด ได้แก่

- 2.1) ผลสัมฤทธิ์ (Achievement)
- 2.2) คุณภาพ (Quality)
- 2.3) การแสวงหาทรัพยากร (Resource Acquisition)
- 2.4) ประสิทธิภาพ (Efficiency)

3) การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การประสานความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในองค์กร เพื่อการรวมพลังให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติการกิจขององค์กร ตัวบ่งชี้ที่จะใช้วัด ได้แก่

- 3.1) ความพอใจ (Satisfaction)
- 3.2) บรรยากาศ (Climate)
- 3.3) การติดต่อสื่อสาร (Communication)
- 3.4) ความขัดแย้ง (Conflict)

4) การคงสภาพความสมบูรณ์ของระบบค่านิยม (Latency) หมายถึง การดำรงและรักษา ระบบค่านิยมขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย รูปแบบทางด้านวัฒนธรรมขององค์กรและแรงจูงใจในการทำงานให้คงอยู่ในองค์กร ตัวบ่งชี้ที่จะใช้วัด ได้แก่

- 4.1) ความภักดี(Loyalty)
- 4.2) ศูนย์กลางความสนใจของชีวิต (Central Life Interest)
- 4.3) การจูงใจ (Motivation)
- 4.4) ความมีเอกลักษณ์ขององค์กร (Identity)

2.2.4 ตัวแบบกระบวนการ (Process Model)

ชาลว รัตนะพิสิฐ (2551, น.67) ได้ประเมินประสิทธิผลขององค์กรด้วยตัวแบบที่เรียกว่า ตัวแบบกระบวนการ (Process Model) โดยเสนอว่าการวัดประสิทธิผลขององค์กรควรพิจารณา แนวคิดสัมพันธ์กัน 3 ประการ คือ

1) การบรรลุถึงเป้าหมายให้ได้สูงสุด (Goal Optimization) แนวคิดนี้ยอมรับว่าการบรรลุถึงเป้าหมายสูงสุดเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ และถ้าถึงแม้จะเป็นไปได้ก็จะมีโทษต่อองค์กรและการอยู่รอดขององค์กร ดังนั้น การประเมินประสิทธิผลจึงเป็นไปได้ในรูปแบบของการวิเคราะห์ว่าองค์กรบรรลุเป้าหมายที่เป็นไปได้ดีเพียงใด

2) แนวคิดด้านระบบ (System Perspective) เสนอว่าเป้าหมายไม่ใช่อยู่ในสภาพที่นิ่งอยู่กับที่ แต่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การบรรลุถึงเป้าหมายระยะสั้นก็คือการมีทรัพยากรใหม่ ๆ อย่างเพียงพอที่จะใช้และระบบการผลิตที่ปรับเปลี่ยนอย่างเหมาะสมอยู่เสมอ และความเป็นวงจรของเป้าหมายขององค์กรดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความเป็นระบบขององค์กร เพื่อให้้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามกาลเวลา

3) การเน้นเรื่องพฤติกรรม (Human Behavior) คือ การยอมรับว่าเป้าหมายขององค์กรจะสามารถบรรลุได้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของสมาชิกในองค์กร

นอกจากแนวคิดทั้ง 3 เป็นเครื่องบ่งชี้ความมีประสิทธิภาพขององค์กรแล้ว ยังมีตัวแปรที่สำคัญอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์กร แยกเป็น 4 ประเภท

- 1) ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง คือ การกระจายอำนาจ การแบ่งงานตามความชำนาญ ฤดู ระเบียบ ข้อบังคับ ขนาดขององค์กร ช่วงการบังคับบัญชา
- 2) ลักษณะสภาพแวดล้อมของงาน คือ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร
- 3) ลักษณะบุคคลในองค์กร ได้แก่ ความผูกพันที่มีต่อองค์กรและผลการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กร

- 4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ โดยผู้บริหารต้องพิจารณา ดังนี้
- 4.1) กำหนดเป้าหมายที่แน่นอน
  - 4.2) การจัดหาและการใช้ทรัพยากร
  - 4.3) สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน
  - 4.4) กระบวนการติดต่อสื่อสาร
  - 4.5 ภาวะผู้นำและการตัดสินใจ
  - 4.6 การปรับตัวขององค์กรและการริเริ่มสิ่งใหม่

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ มาปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ นั้น ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ แต่เนื่องจากการศึกษาเรื่องปัจจัยในการนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ ยังไม่มีผู้ศึกษาโดยตรงผู้วิจัยจึงขอนำเสนอผลงานที่มีความสอดคล้องและใกล้เคียง ดังต่อไปนี้

วันชัย โชคบรรดาสุษ (2550) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการนำนโยบายกฎหมายลิขสิทธิ์ไปปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและลักษณะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายกฎหมายลิขสิทธิ์ไปปฏิบัติ ด้านลักษณะของหน่วยปฏิบัติ ด้านมาตรฐานและทรัพยากรนโยบาย ด้านการสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ ด้านกิจกรรมการนำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านความเข้าใจบทบาทของผู้ปฏิบัติ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการนำนโยบายกฎหมายลิขสิทธิ์ไปปฏิบัติกับลักษณะปัจจัยด้านดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนำนโยบายกฎหมายลิขสิทธิ์ไปปฏิบัติของหน่วยปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรื่อง การจับกุม / ดำเนินคดี ผู้กระทำผิดตามกฎหมายลิขสิทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูง กว่าเรื่องอื่น การติดตามผลการนำกฎหมายลิขสิทธิ์ไปปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเรื่องอื่น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายกฎหมายลิขสิทธิ์ไปปฏิบัติ ด้านลักษณะของหน่วยปฏิบัติ ด้านมาตรฐานและทรัพยากรนโยบาย ด้านการสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ ด้านกิจกรรมการนำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านความเข้าใจบทบาทของผู้ปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านความเข้าใจบทบาทของผู้ปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูง และต่ำกว่าด้านอื่น คือ ด้านมาตรฐานและทรัพยากรนโยบาย และความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการนำนโยบายกฎหมายลิขสิทธิ์ไปปฏิบัติกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายกฎหมายลิขสิทธิ์ไปปฏิบัติ พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ศาสนีย์ ศรีศิลป์ (2554) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษานโยบายสาธารณะการประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุโดยการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ เป็นการศึกษา นโยบายสาธารณะตลอดทั้งระบบตั้งแต่ที่มาของนโยบายสาธารณะ ตัวเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ รวมถึงประสิทธิผลของนโยบายตลอดจนการย้อนผลลัพธ์กลับไปสู่ผู้กำหนดนโยบาย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุโดยการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยด้านทัศนคติต่อการดำเนินการสงเคราะห์ของผู้ปฏิบัติงาน ผลการศึกษาการประเมินผลนโยบายภายหลังจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า มีเพียง 3 ประเด็นเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นว่าสามารถช่วยเหลือผู้สูงอายุได้ในระดับมาก ได้แก่ ผู้สูงอายุสามารถใช้เบี้ยยังชีพในการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายของครอบครัว ผู้สูงอายุสามารถใช้เบี้ยยังชีพในการบริโภคปัจจัยสี่ และการได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความมั่นคงทางจิตใจ

วัชรินทร์ สุทธิชัย ไชยา ยิมวิไล และวรงค์ จันทรร (2555) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ข้อเสนอแนะปรับปรุงพัฒนาในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับค่อนข้างมาก 2 ปัจจัย คือ ด้านความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของนโยบาย และด้านการติดตามการดำเนินงาน ปัจจัยภายนอกเหนือการควบคุมที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 3 ด้าน คือ ด้านเทคโนโลยี ด้านความผันผวนทางเศรษฐกิจ และด้านสภาพทางสังคมการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติระดับความสำเร็จอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 4 ด้าน คือ ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ด้านผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู ด้านการสอน และด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม

ศวิตา ประจวบแสง (2555) ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการ ปัญหาและอุปสรรครวมถึงปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติ

เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตลอดจนแนวทางที่มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาวิจัย พบว่า 1) กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค จะเริ่มจากการแปลงนโยบายเป็นแผนงานจากคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จัดสรรอำนาจหน้าที่ และกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบเพื่อประสานงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา รวมทั้งสื่อมวลชนและประชาชน 2) ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 3) ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

ธันภัทร โคตรสิงห์ (2556) ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายโฉนดชุมชนไปปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากระบวนการนำนโยบายโฉนดชุมชนไปปฏิบัติ ศึกษาเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อผลผลิตของนโยบายโฉนดชุมชนและเงื่อนไขที่ส่งผลให้ชุมชนสหกรณ์บ้านคลองโยงจำกัดและชุมชนสหกรณ์การเกษตรโฉนดชุมชนบ้านป่าซางจำกัดได้รับโฉนดชุมชน จากการศึกษาพบว่า มีเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อผลผลิตของนโยบายโฉนดชุมชน แบ่งเป็น 6 ด้าน 19 เงื่อนไขประกอบด้วย 1) ด้านเนื้อหาของสาระของนโยบาย มี 2 เงื่อนไขได้แก่ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของนโยบาย และความชัดเจนในเนื้อหาของนโยบาย 2) ด้านสมรรถนะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มี 2 เงื่อนไขได้แก่ โครงสร้างในการดำเนินงานนโยบายโฉนดชุมชนและทรัพยากรในการดำเนินงานนโยบายโฉนดชุมชน 3) ด้านหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลที่ดิน มี 3 เงื่อนไขได้แก่ กฎระเบียบกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และความร่วมมือในการดำเนินงานโฉนดชุมชนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4) ด้านพฤติกรรมผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ มี 4 เงื่อนไขได้แก่ การยอมรับปฏิบัติตามนโยบาย การหลีกเลี่ยงการนำนโยบายไปปฏิบัติ การถ่วงเวลา และการยึดถือกฎหมายแบบกัณฑ์คัมภีร์ 5) ด้านการเมืองและระบบราชการ มี 5 เงื่อนไขได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดนโยบาย ระบบราชการและกระบวนการทางกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงรัฐบาล อำนาจทางการเมืองและผลประโยชน์ และสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง และ 6) ด้านกลุ่มเป้าหมายของนโยบาย มี 3 เงื่อนไขได้แก่ ประเภทและลักษณะที่ดินของชุมชน ความพร้อมของชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่วนเงื่อนไขที่ส่งผลให้ชุมชนได้รับโฉนดชุมชนพบว่ามี 5 เงื่อนไขได้แก่ การต่อสู้อย่างยาวนานเรื่องสิทธิในที่ดินทำกินของชุมชน การมีสมาชิกในชุมชนที่เข้มแข็ง การเข้าร่วมกับเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทยเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย การมีหน่วยงานรองรับสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามกฎหมาย และการหนุนช่วยจาก

นักวิชาการ แนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้นโยบายโฉนดชุมชนสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นมีดังต่อไปนี้ 1) การสร้างความชัดเจนในนโยบายโดยการจำกัดขอบเขตของกลุ่มเป้าหมาย 2) การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน 3) การจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบายโฉนดชุมชนโดยตรง 4) การกำหนดกฎหมายขึ้นมารองรับการนำนโยบายโฉนดชุมชนไปปฏิบัติ และ 5) การสร้างแรงจูงใจในการทำงานและการสร้างความผูกพันในเป้าหมายของนโยบาย

อนันต์ สิทธิวัฒนานนท์ (2556) ทำการศึกษาเรื่อง การนำพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ไปปฏิบัติ กรณีศึกษาพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อประเมินกระบวนการของการนำพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ไปปฏิบัติในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการนำพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ไปปฏิบัติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และ 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไข และพัฒนาพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 และมาตรการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการบริหารจัดการ และการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น ผลการศึกษาพบว่า การประเมินกระบวนการของการนำพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ไปปฏิบัติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า มีปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การที่ยังไม่มีการออกหลักเกณฑ์การให้เงินอุดหนุนแก่สภาองค์กรชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติฯ โดยตรง ได้ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติหลาย ๆ ประการ เช่น ทำให้กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่สามารถให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายแก่สภาองค์กรชุมชนได้ เนื่องจากไม่มีหลักเกณฑ์รองรับ นอกจากนี้การที่แผนการส่งเสริมกิจการสภาองค์กรชุมชนของที่ประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบล กับของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ที่ผ่านมา ยังไม่มีความสอดคล้อง ซึ่งกันและกันอย่างแท้จริงก็ได้ส่งผลทำให้การดำเนินการส่งเสริมกิจการสภาองค์กรชุมชนในภาพรวมทั้งประเทศ ยังขาดความชัดเจน ขาดความเป็นเอกภาพ และขาดพลัง ส่วนในระดับจุลภาคมีปัญหที่สำคัญ ได้แก่ การที่กรุงเทพมหานครยังไม่ให้การยอมรับ และความร่วมมือในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ เท่าที่ควร และการขาดแคลนแกนนำและสมาชิกสภาองค์กรชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครทั้งในเชิงของปริมาณ และคุณภาพซึ่งปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค และจุลภาคดังกล่าว ส่วนใหญ่แล้วมีสาเหตุมาจากตัวพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ที่มีปัญหาในเชิงของเนื้อหาหรือการออกแบบนโยบายมาตั้งแต่ต้น การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการนำพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ไปปฏิบัติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า การ

ดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านมายังไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์เนื่องจากสามารถทำให้เกิดความสำเร็จได้เฉพาะในระดับผลผลิตของนโยบาย แต่ไม่เกิดความสำเร็จในผลลัพธ์ของนโยบายได้

ระพีพันธ์ โพนทอง พรนภา เตียสุธิกุล และ ภัสกร์ กัลยาณมิตร (2559) ศึกษาเรื่อง ผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี และ 2) เสนอแนวทางในการปรับปรุงปัจจัย ที่มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีให้ดียิ่งขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ 1) ด้านนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ มีวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการติดตามและประเมินผลได้ 2) ด้านการบริหารองค์การ ได้แก่ ขั้นตอนในการดำเนินงาน ภาวะผู้นำ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ การสื่อสาร และแรงจูงใจ และ 3) ด้านความร่วมมือ ได้แก่ ความร่วมมือจากหน่วยงานราชการ ความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน และความร่วมมือจากประชาชน และจาก 3 ด้านนี้ พบว่า ความร่วมมือจากประชาชน ความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน ภาวะผู้นำ และมีวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี

อริณชย์ บรรเทา (2558) ทำการศึกษาเรื่อง การนำพระราชบัญญัติธุรกิจท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ไปปฏิบัติของกองกำกับการ 2 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติและการนำพระราชบัญญัติธุรกิจท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ไปปฏิบัติของ กองกำกับการ 2 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยการนำพระราชบัญญัติธุรกิจท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ไปปฏิบัติของกองกำกับการ 2 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยการนำนโยบายธุรกิจท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ไปปฏิบัติของ กองกำกับการ 2 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมากและการนำพระราชบัญญัติธุรกิจท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ไปปฏิบัติของ กองกำกับการ 2 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวในภาพรวมมีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก และ 2) ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย การวางแผนและการควบคุม มีความสัมพันธ์กับการนำพระราชบัญญัติธุรกิจท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ไปปฏิบัติของกองกำกับการ 2 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมพร นาสิงทอง (2559) ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายสาธารณะด้านการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไปปฏิบัติของ กำนัน – ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง ด้วยรูปแบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับของการนำนโยบายสาธารณะด้านการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไปปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมของระบบการปฏิบัติการ ความต้องการและทรัพยากรที่ถูกกำหนดการประเมินผลกระบวนการ และศึกษาระดับของรูปแบบการจัดการ ซึ่งประกอบด้วย การจัดการทุนมนุษย์ การจัดการงบประมาณ การจัดการสถานที่และวัสดุศึกษารูปแบบและวิธีการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายสาธารณะด้านการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไปปฏิบัติ ด้วยรูปแบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป ผลการศึกษาพบว่า การนำนโยบายสาธารณะด้านการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไปปฏิบัติ ในด้านสภาพแวดล้อมของระบบการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ความต้องการและทรัพยากรที่ถูกกำหนด และการประเมินผลกระบวนการ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ชญานิ ประกอบชาติ (2559) ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าไปปฏิบัติของโรงพยาบาลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายหลักประกันสุขภาพไปปฏิบัติ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าไปปฏิบัติ และเพื่อหาแนวทางและข้อเสนอแนะในการนำนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าไปปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า ความสำเร็จในการนำนโยบายด้านการประกันสุขภาพไปปฏิบัติ ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายด้านการประกันสุขภาพไปปฏิบัติ ได้แก่ ด้านสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสุขภาพ และด้านบุคลากร แนวทางในการนำนโยบายด้านการประกันสุขภาพไปปฏิบัติที่เหมาะสม ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการประกันสุขภาพควรมีความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับสุขภาพเป็นอย่างดี ควรได้รับการฝึกทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกับประชาชนสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนให้ นโยบายสามารถดำเนินไปได้จนบรรลุเป้าหมายของการประกันสุขภาพ

2.4 กรอบแนวคิด

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสรุปวิเคราะห์ประมวลผล สำหรับพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดที่เหมาะสมกับการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ตัวแปรต้น และตัวแปรตามที่นำมาใช้ในการวิจัยดังนี้

รูปที่ 2.13 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.5 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

นโยบาย หมายถึง ข้อความ หรือสิ่งที่กำหนดไว้ หรือความเข้าใจร่วมกัน ที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ของผู้บริหารและหน่วยงาน ซึ่งข้อความที่เป็นนโยบายมักเป็นคำที่มีความยืดหยุ่นได้ เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนการกำหนดนโยบาย โดยกลุ่มบุคคลหรือองค์การภาครัฐหรือเอกชนจะต้องระดมทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ขององค์การไปบริหารจัดการเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเป้าหมายของนโยบาย โดยแปลงออกเป็นรูปของกฎ ระเบียบ แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมสำหรับนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากที่สุดที่จะทำให้เห็นนโยบายได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธฯ ไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านนโยบาย
- 2) ปัจจัยด้านทรัพยากร
- 3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก
- 4) ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ

ปัจจัยด้านนโยบาย หมายถึง ข้อความ หรือสิ่งที่กำหนดไว้ หรือความเข้าใจร่วมกัน ที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ของผู้บริหารและหน่วยงาน ซึ่งข้อความที่เป็นนโยบายมักเป็นคำที่มีความยืดหยุ่นได้ เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของนโยบาย
- 2) นโยบายสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ปัจจัยด้านทรัพยากร หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหารนโยบาย อาจรวมถึงเงินและสิ่งเสริมทั้งปวงที่กำหนดไว้ในแผนงานอันจะช่วยส่งเสริม หรือช่วยให้ความสะดวกต่อ

ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะพิจารณาจากองค์ประกอบย่อย 2 ประการ คือ งบประมาณ จำนวนบุคลากรหรือทีมงานมีเพียงพอหรือไม่เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณงานที่รับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ความเพียงพอของทรัพยากรทางการเงิน
- 2) ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่
- 3) การกระจายทรัพยากรไปยังหน่วยงานต่าง ๆ

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ประกอบด้วย

- 1) ผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี
- 2) ผลกระทบต่อศีลธรรมของสังคม
- 3) การสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางของรัฐและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นไว้

ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ หมายถึง ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการในหน่วยงานของภาครัฐบาลที่เป็นผู้นำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ มาปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) ทักษะที่มีก่อนนโยบาย
- 2) ความเข้าใจในประโยชน์ที่ได้รับ และผลเสียที่อาจเกิดขึ้น

ผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การวัดระดับของความสามารถของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือการวัดประสิทธิผล และขาดประสิทธิผล ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) ความเสมอภาค
- 2) การครอบครองอาวุธของประชาชน

2.6 สมมติฐานในการวิจัย

- 1) นโยบายที่ชัดเจน และสอดคล้อง มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในประชาชน เขตกรุงเทพฯ
- 2) ทรัพยากรทางการเงิน มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ

- 3) สภาพแวดล้อมภายนอก มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ
- 4) กลุ่มเป้าหมายประชาชนผู้รับบริการมีทัศนคติต่อนโยบายและความเข้าใจ มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ
- 5) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านนโยบาย ทรัพยากร สภาพแวดล้อมภายนอก และกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ สามารถพยากรณ์ ประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.7 คำอธิบายสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นโยบายที่ชัดเจน และสอดคล้อง มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในประชาชน เขตกรุงเทพฯ

ความหมาย ความชัดเจนของนโยบาย ยิ่งมาก ยิ่งส่งผลให้ประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จมากขึ้น

สมมติฐานที่ 2 ทรัพยากรทางการเงิน มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในประชาชน เขตกรุงเทพฯ

ความหมาย ทรัพยากรทางการเงิน ความพร้อมทางด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ และการกระจายทรัพยากรไปยังหน่วยงานต่างๆ ยิ่งมาก ยิ่งส่งผลให้ประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จมากขึ้น

สมมติฐานที่ 3 สภาพแวดล้อมภายนอก มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในประชาชน เขตกรุงเทพฯ

ความหมาย ผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี และผลกระทบต่อศีลธรรมของสังคม มีผลโดยตรงต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ

สมมติฐานที่ 4 กลุ่มเป้าหมายประชาชนผู้รับบริการมีทัศนคติต่อนโยบายและความเข้าใจ มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในประชาชน เขตกรุงเทพฯ

ความหมาย ทัศนคติของประชาชน และความเข้าใจในประโยชน์ที่ได้รับ มีผลโดยตรงต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านนโยบาย ทรัพยากร สภาพแวดล้อมภายนอก และกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ สามารถพยากรณ์ ประสิทธิภาพ การนำนโยบายไปปฏิบัติ

ความหมาย ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านนโยบาย ทรัพยากร สภาพแวดล้อมภายนอก และกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ มีอิทธิพลต่อผลของการนำ นโยบายไปปฏิบัติ

ตารางที่ 2.5 ตัวแปร และแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่สนับสนุน

ตัวแปร	แนวคิด/ทฤษฎี/งานวิจัยที่สนับสนุน
ปัจจัยด้านนโยบาย	Van Meter and Van Horn (1975)
1. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	Edward (1980)
ของนโยบาย	Sabatier and Mazmanian (1980)
2. นโยบายสอดคล้องกับความต้องการของ	Alexander (1985)
กลุ่มเป้าหมาย	วรเดช จันทรศร (2548)
ปัจจัยด้านทรัพยากร	Van Meter and Van Horn (1975)
1. ความเพียงพอของทรัพยากรทางการเงิน	Edward (1980)
2. ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ	Sabatier and Mazmanian (1980)
เครื่องใช้ และสถานที่	Cheema and Rondinelli (1983)
3. การกระจายทรัพยากรไปยังหน่วยงานต่าง ๆ	วรเดช จันทรศร (2548)
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก	Van Meter and Van Horn (1975)
1. ผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม	Sabatier and Mazmanian (1980)
การเมือง และเทคโนโลยี	Alexander (1985)
2. ผลกระทบต่อศีลธรรมของสังคม	วรเดช จันทรศร (2548)
3. การสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางของ	
รัฐและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นไว้	
ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ	Sabatier and Mazmanian (1980)
1. ทักษะที่มีก่อนนโยบาย	Cheema and Rondinelli (1983)
2. ความเข้าใจในประโยชน์ที่ได้รับ และผลเสีย	
ที่อาจเกิดขึ้น	

ตารางที่ 2.5 ตัวแปร และแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่สนับสนุน (ต่อ)

ตัวแปร	แนวคิด/ทฤษฎี/งานวิจัยที่สนับสนุน
ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	Pressman and Wildavsky (1979)
1. ความเสมอภาค	William N. Dunn (คาริน คงศักดิ์วัฒน์, 2547)
2. การครอบครองอาวุธของประชาชน	เมธี ทรัพย์ประสพโชค (2554) ไพลิน นุชถาวร และรังสรรค์ ประเสริฐศรี (2555)

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง การนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธรุ่นไปปฏิบัติ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ด้วยวิธีเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการอธิบายการนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธรุ่นไปปฏิบัติ โดยผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 5,605,672 คน (ราชกิจจานุเบกษา, 2559)

2. กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตกรุงเทพฯ โดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างจากวิธีการคำนวณของ Taro Yamane ซึ่งมีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และ ค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ดังสมการที่ 3.1 จึงทำให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 400 คน (Yamane, Taro, 1967)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2} \text{----- (3.1)}$$

โดย n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (allowable error)

แทนค่า

$$n = \frac{5,605,672}{1+(5,605,672 \times 0.05^2)}$$

$$n = \frac{5,605,672}{14015.18}$$

$$n = 399.97 \approx 400$$

การวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยทราบกลุ่มประชากรที่แน่นอนจึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติหรือแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และวิธีการเลือกตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ
 ส่วนที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาชญากรรม ไปปฏิบัติ
 ส่วนที่ 2 ผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ
 ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ลักษณะคำถามของส่วนที่ 1 - 2 เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

ระดับมากที่สุด	5 คะแนน
ระดับมาก	4 คะแนน
ระดับปานกลาง	3 คะแนน
ระดับน้อย	2 คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	1 คะแนน

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้วจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมาพิจารณา ระดับการตัดสินใจ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (บุญยศ เรื่องวัตกิ, 2550, น.51)

$$\text{ระดับ} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \text{----- (3.2)}$$

$$\text{ระดับ} = \frac{5-1}{5}$$

$$\text{ระดับ} = 0.80$$

การตรวจให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 1-2 เป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง มีความสำคัญระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มีความสำคัญระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง มีความสำคัญระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง มีความสำคัญระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความสำคัญระดับน้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาโดยวิธีการดำเนินการดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

คือข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำนวน 400 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นประชาชนในเขตกรุงเทพฯ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และวิธีการเลือกตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling)

การดำเนินการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนในการนำนโยบายพระราชบัญญัติอาวุธปืนไปปฏิบัติ โดยใช้วิธีการนำส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบคำถามได้กรอกข้อความเอง (Administered Questionnaire) โดยจะดำเนินการดังนี้ตามขั้นตอน ดังนี้

1.1) ผู้ศึกษาขอหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยในการเข้าไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในสถานที่ต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 400 คน

1.2) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามส่งให้โดยตรงกับกลุ่มตัวอย่าง ตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ และขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ทำการตรวจสอบ และแยกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินการต่อไป

1.3) นำแบบสอบถาม 30 ชุด ไปทดสอบค่าความเชื่อมั่น ด้วยการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาช (Cronbach) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7323 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง จึงได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Survey) ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากพระราชบัญญัติอาวูรป็น และยังได้ค้นคว้าจากหนังสือ บทความในหนังสือ บทความในวารสาร เอกสารเผยแพร่ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และการค้นคว้าข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสาร ผู้ศึกษาจะนำผลการวิจัยมาทำการวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการวิเคราะห์ถึงการนำนโยบายพระราชบัญญัติอาวูรป็นไปปฏิบัติ จำนวน 400 ตัวอย่าง จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาประมวลผลตามระเบียบวิธีทางสถิติซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

- 1) นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา
- 2) ทำการคัดเลือกแบบสอบถามโดยอาศัยหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 400 ชุด
- 3) นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย การหาความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) การหาค่ามัธยฐานเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการอธิบายถึงลักษณะทั่วไปของข้อมูล
- 4) นำผลจากโปรแกรมมาวิเคราะห์ สรุปและนำเสนอในรูปแบบของตาราง ประกอบคำบรรยาย

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติพื้นฐาน หรือสถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistical Analysis) โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลในตาราง เพื่ออธิบายข้อมูลตามสมมติฐาน

1.1) ค่าร้อยละ (Percentage) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541)

$$P = \frac{f}{n} \times 100 \quad \text{----- (3.3)}$$

เมื่อ P = ร้อยละหรือ % (Percentage)

F = ค่าความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ

n = จำนวนความถี่ทั้งหมดหรือจำนวนประชากร

1.2) ค่าเฉลี่ย (Mean) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad \text{----- (3.4)}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541)

$$S.D. = \frac{\sqrt{\sum X - \bar{X}}}{n - 1} \quad \text{----- (3.5)}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ = ข้อมูลแต่ละค่า

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของข้อมูลชุดนั้น

N = จำนวนข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

n = จำนวนข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2) การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach, 1990)

3) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

ใช้สถิติทดสอบเชิงอนุมาน (Inference Statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวูรป็น ไปปฏิบัติ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Stepwise Multiple Regression)

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการนำนโยบายพระราชบัญญัติอาวุธปืนไปปฏิบัติ โดยผู้วิจัยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 400 คน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 4.3 ระดับความคิดเห็นต่อผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 4.4 อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่มีต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 4.5 อิทธิพลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
- 4.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น (Multicollinearity)

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน จำแนกตามประเภท เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ โดยใช้การแจกแจงความถี่จำนวน และหาค่าร้อยละ ดังปรากฏในตารางที่ 4.1 – 4.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ชาย	284	71.00
หญิง	116	29.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 71.00 และเป็นเพศหญิง จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	67	16.80
20 – 29 ปี	123	30.80
30 – 39 ปี	135	33.80
40 – 49 ปี	52	13.00
50 ปีขึ้นไป	23	5.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 29 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 ลำดับถัดมา มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 และมีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

อายุ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	97	24.30
ปริญญาตรี	283	70.80
สูงกว่าปริญญาตรี	20	5.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 70.80 รองลงมามีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	19	4.80
10,000 – 20,000 บาท	112	28.00
20,001 – 30,000 บาท	199	49.80
30,001 บาทขึ้นไป	70	17.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 ลำดับถัดมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	-	-
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	143	35.80
ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	132	33.00
พนักงานบริษัทเอกชน	102	25.50
อื่น ๆ โปรรระบุ.....	23	5.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 รองลงมามีอาชีพรับข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 ลำดับถัดมา มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 และประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 ตามลำดับ

4.2 ระดับความคิดเห็นต่อบัณฑิตที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อบัณฑิตที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 400 คน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏในตารางที่ 4.6 - 4.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ โดยภาพรวม

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ปัจจัยด้านนโยบาย	3.36	.738	ปานกลาง
ปัจจัยด้านทรัพยากร	3.30	.616	ปานกลาง
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก	3.61	1.307	มาก
ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ	2.83	.500	ปานกลาง
รวม	3.24	.377	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .377 อนึ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพฯ ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.307 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .738 ลำดับถัดมา คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .616 และปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .500 ตามลำดับ

เมื่อทำการพิจารณาถึง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ ในแต่ละปัจจัย ได้ผลการศึกษาดังปรากฏในตารางที่ 4.7 – 4.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านนโยบาย

ปัจจัยด้านนโยบาย	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
นโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ มีวัตถุประสงค์ของนโยบายมีความชัดเจน ในการนำไปปฏิบัติ	3.61	1.070	มาก
นโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน	3.23	.977	ปานกลาง
นโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับปัญหาทางสังคม	3.24	1.018	ปานกลาง
รวม	3.36	.738	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง ในเขตกรุงเทพฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านนโยบาย อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .738 อนึ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า นโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ มีวัตถุประสงค์ของนโยบายมีความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.070 รองลงมา มีความคิดเห็นว่า นโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับปัญหาทางสังคม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.018 และมีความคิดเห็นว่า นโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .977 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านทรัพยากร

ปัจจัยด้านทรัพยากร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การจัดสรรเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติในด้านต่าง ๆ มีน้อยเกินไป	2.98	.999	ปานกลาง
หน่วยงานที่นำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ มีความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงความพร้อมด้านสถานที่ในการให้บริการแก่ประชาชน ให้มีความสะดวกเหมาะสม	3.44	.948	มาก
ในพื้นที่มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่สอดคล้องเพียงพอต่อการปฏิบัติการหรือให้บริการ	3.47	.690	มาก
รวม	3.30	.616	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง ในเขตกรุงเทพฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากร อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .616 อนึ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า ในพื้นที่มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่สอดคล้องเพียงพอต่อการปฏิบัติการหรือให้บริการ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .690 รองลงมา มีความคิดเห็นว่าเป็นว่า หน่วยงานที่นำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ มีความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงความพร้อมด้านสถานที่ในการให้บริการแก่ประชาชน ให้มีความสะดวกเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .948 และมีความคิดเห็นว่าการจัดสรรเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติในด้านต่าง ๆ มีน้อยเกินไป โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .999 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การนำนโยบายมาปฏิบัติช่วยแก้ไขปัญหาทางสังคมได้ทำให้ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากอาวุธปืนลดลง	3.53	1.407	มาก
การนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ สอดคล้องกับศีลธรรมอันดีของสังคม	3.68	1.497	มาก
รวม	3.61	1.307	มาก

จากตารางที่ 4.9 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง ในเขตกรุงเทพฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.307 อนึ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าการนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ สอดคล้องกับศีลธรรมอันดีของสังคม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.497 และมีความคิดเห็นว่าการนำนโยบายมาปฏิบัติช่วยแก้ไขปัญหาทางสังคมได้ทำให้ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากอาวุธปืนลดลง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.407 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ

ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประชาชนผู้รับบริการมีความเข้าใจต่อการนำนโยบาย พรบ.อาวุธปืน ไปปฏิบัติ ในแง่ประโยชน์ของนโยบาย	2.54	.682	น้อย
ประชาชนผู้รับบริการมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรในการนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืน ไปปฏิบัติ	2.50	.893	น้อย
ประชาชนผู้รับบริการให้การยอมรับต่อการนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนไปปฏิบัติ	3.46	1.114	มาก
รวม	2.83	.500	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง ในเขตกรุงเทพฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .500 อนึ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า ประชาชนผู้รับบริการให้การยอมรับต่อการนำนโยบาย พรบ. อารูสปั้น ไปปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.114 รองลงมา มีความคิดเห็นว่า ประชาชนผู้รับบริการมีความเข้าใจต่อการนำนโยบาย พรบ. อารูสปั้น ไปปฏิบัติ ในแง่ประโยชน์ของนโยบาย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.682 และมีความคิดเห็นว่า ประชาชนผู้รับบริการมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรในการนำนโยบาย พรบ. อารูสปั้น ไปปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .893 ตามลำดับ

4.3 ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 400 คน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏในตารางที่ 4.11 - 4.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความเสมอภาค	3.08	.925	ปานกลาง
การครอบครองอาวุธของประชาชน	3.86	.519	มาก
รวม	3.39	.601	มาก

จากตารางที่ 4.11 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .601 อนึ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพฯ ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เกี่ยวกับการครอบครอง

อาวุธของประชาชนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .519 และความเสมอภาค มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .925 ตามลำดับ

เมื่อทำการพิจารณาถึง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ ในแต่ละด้าน ได้ผลการศึกษาดังปรากฏในตารางที่ 4.12 – 4.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านความเสมอภาค

ความเสมอภาค	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ สร้างความเสมอภาคในการได้รับบริการจากองค์กรที่นำนโยบายมาปฏิบัติ	2.81	1.281	ปานกลาง
เจ้าหน้าที่ที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีการปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมกันทุกคน	3.09	.983	ปานกลาง
การพิจารณาให้สิทธิการขอใบอนุญาตและใบพกพาอาวุธปืน ตาม พรบ.อาวุธปืนฯ เป็นไปโดยเสมอภาค	3.33	1.259	ปานกลาง
รวม	3.08	.925	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง ในเขตกรุงเทพฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านความเสมอภาค อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .925 อนึ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าการพิจารณาให้สิทธิการขอใบอนุญาตและใบพกพาอาวุธปืน ตาม พรบ.อาวุธปืนฯ เป็นไปโดยเสมอภาค โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.259 รองลงมามีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีการปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมกันทุกคน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .983 และ มีความคิดเห็นว่าการนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ สร้างความเสมอภาคในการได้รับบริการจากองค์กรที่นำนโยบายมาปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.281 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการครอบครอง
อาวุธของประชาชน

การครอบครองอาวุธของประชาชน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติในเขตกรุงเทพฯ ทำให้จำนวนอาชญากรรมที่ก่อเหตุด้วยอาวุธปืนมีจำนวนลดลง	4.52	.605	มากที่สุด
การนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติในเขตกรุงเทพฯ คำนึงสิทธิของประชาชนตามกฎหมาย	3.21	.728	ปานกลาง
รวม	3.86	.519	มาก

จากตารางที่ 4.13 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง ในเขตกรุงเทพฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการครอบครองอาวุธของประชาชนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .519 อนึ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า การนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติในเขตกรุงเทพฯ ทำให้จำนวนอาชญากรรมที่ก่อเหตุด้วยอาวุธปืนมีจำนวนลดลง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .605 และ มีความคิดเห็นว่า การนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติในเขตกรุงเทพฯ คำนึงสิทธิของประชาชนตามกฎหมาย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .728 ตามลำดับ

4.4 อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่มีต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่มีต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ดังนี้

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ปัจจัยพยากรณ์	R^2	Adjust R^2	a Constant	สปส. การถดถอย		t	Sig.
				b	β		
กลุ่มเป้าหมาย	.196	.194	1.882	.533	.443	9.852	.000
กลุ่มเป้าหมาย	.307	.303	1.222	.570	.474	11.291	.000
สภาพแวดล้อมภายนอก				.154	.334	7.963	.000
กลุ่มเป้าหมาย	.376	.371	.439	.522	.434	10.766	.000
สภาพแวดล้อมภายนอก				.169	.367	9.142	.000
ทรัพยากร				.262	.268	6.622	.000
กลุ่มเป้าหมาย	.383	.377	.244	.527	.438	10.907	.000
สภาพแวดล้อมภายนอก				.171	.371	9.269	.000
ทรัพยากร				.242	.248	5.995	.000
นโยบาย				.071	.087	2.151	.032

หมายเหตุ: a Dependent Variable: Z = ผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

จากตารางที่ 4.14 ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนในการเลือกตัวพยากรณ์ตัวแรกเพื่อเข้าสู่สมการ ซึ่งมีค่าอำนาจการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.196 ซึ่งหมายความว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ เป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถทำนายประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ ร้อยละ 19.60

ตัวพยากรณ์ตัวที่ 2 ที่นำเข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณ คือ สภาพแวดล้อมภายนอก หลังจากเพิ่มตัวพยากรณ์ตัวที่ 2 เข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณแล้ว มีผลให้ค่าอำนาจการทำนาย (R^2) เท่ากับ .307 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปร ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ และสภาพแวดล้อมภายนอก สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ ร้อยละ 30.70

ตัวพยากรณ์ตัวที่ 3 ที่นำเข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณ คือ ทรัพยากร หลังจากเพิ่มตัวพยากรณ์ตัวที่ 3 เข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณแล้ว มีผลให้ค่าอำนาจการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.376 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปร ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ สภาพแวดล้อมภายนอก และทรัพยากร สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ ร้อยละ 37.60

ตัวพยากรณ์ตัวที่ 4 ที่นำเข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณ คือ นโยบาย หลังจากเพิ่มตัวพยากรณ์ตัวที่ 3 เข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณแล้ว มีผลให้ค่าอำนาจการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.383 ซึ่ง

หมายความว่า ตัวแปร ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ สภาพแวดล้อมภายนอก
ทรัพยากร และนโยบาย สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ ร้อยละ 38.30
เมื่อนำตัวแปรทั้ง 4 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการนำ
นโยบายไปปฏิบัติ ที่มีต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มาเขียนสมการได้ดังนี้
สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = (0.244) + (0.527) X_4 + (0.171) X_3 + (0.242) X_2 + (0.071) X_1$$

โดยที่ สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = (0.438) Z_4 + (0.371) Z_3 + (0.248) Z_2 + (0.087) Z_1$$

เมื่อ

$$\hat{Y} / \hat{Z} = \text{ผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ}$$

$$X_1 / Z_1 = \text{ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านนโยบาย}$$

$$X_2 / Z_2 = \text{ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากร}$$

$$X_3 / Z_3 = \text{ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก}$$

$$X_4 / Z_4 = \text{ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ}$$

ค่า b ของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชน
ผู้รับบริการ = 0.527 หมายความว่า จำนวนของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้าน
กลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะ
เพิ่มขึ้น 0.527 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญ พบว่า Sig. = .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 ($0.000 < 0.05$) แสดง
ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่า b ของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก = 0.171
หมายความว่า จำนวนของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก

เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะเพิ่มขึ้น 0.171 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญ พบว่า Sig. = .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 ($0.000 < 0.05$) แสดงว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่า b ของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากร = 0.242 หมายความว่า จำนวนของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากร เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะเพิ่มขึ้น 0.242 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญ พบว่า Sig. = .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 ($0.000 < 0.05$) แสดงว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากร มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่า b ของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านนโยบาย = 0.071 หมายความว่า จำนวนของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านนโยบาย เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะเพิ่มขึ้น 0.071 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญ พบว่า Sig. = .032 ซึ่งน้อยกว่า .05 ($0.032 < 0.05$) แสดงว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านนโยบาย มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษาในตารางที่ 4.14 สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านนโยบาย ทรัพยากร สภาพแวดล้อมภายนอก และกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ สามารถพยากรณ์ ประสิทธิภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยสามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านนโยบาย ทรัพยากร สภาพแวดล้อมภายนอก และกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ มีอิทธิพลต่อผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

4.5 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

การวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่มีต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) ดังนี้

ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับประสิทธิผลของการนำนโยบาย
พรบ.อาวุธรุ่นไปปฏิบัติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ				
	$\bar{X}$	S.D.	(r)	Sig.	ลำดับ
ปัจจัยด้านนโยบาย (x_1)	3.36	.738	.140	.005	4
ปัจจัยด้านทรัพยากร (x_2)	3.30	.616	.288	.000	3
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก (x_3)	3.61	1.307	.312	.000	2
ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชน ผู้รับบริการ (x_4)	2.83	.500	.415	.000	1
รวม	3.24	.377			

ความสัมพันธ์เพียร์สัน (r) โดยภาพรวมตัวแปรอิสระหรือปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้ง 4 ตัว ระหว่าง .140 - .415 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม หรือ ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยค่า Significance เท่ากับ 0.000 และ 0.005 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ในแต่ละตัวแปรกับตัวแปรตาม พบว่า

ปัจจัยด้านนโยบาย มีผลต่อ ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ระดับ .140 โดยค่า Significance เท่ากับ .005 แสดงว่า ปัจจัยด้านนโยบาย ซึ่งเป็นตัวแปรต้นที่ 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005

ปัจจัยด้านทรัพยากร มีผลต่อ ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ระดับ .288 โดยค่า Significance เท่ากับ .000 แสดงว่า ปัจจัยด้านทรัพยากร ซึ่งเป็นตัวแปรต้นที่ 2 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก มีผลต่อ ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ระดับ .312 โดยค่า Significance เท่ากับ .000 แสดงว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งเป็นตัวแปรต้นที่ 3 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ มีผลต่อ ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ระดับ .415 โดยค่า Significance เท่ากับ .000 แสดงว่า ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ ซึ่งเป็นตัวแปรต้นที่ 4 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

4.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น (Multicollinearity)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์กันเองของตัวแปร โดยใช้วิธีการ Correlation Analysis ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบาย พรบ อารุชป็นไปปฏิบัติ ดังนี้

ตารางที่ 4.16 เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับประสิทธิภาพของการนำนโยบาย พรบ อารุชป็นไปปฏิบัติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบาย พรบ อารุชป็นไปปฏิบัติ	(x1)	(x2)	(x3)	(x4)
ปัจจัยด้านนโยบาย (x1)	1.00	.228	-.070	-.007
ปัจจัยด้านทรัพยากร (x2)		1.00	-.137	.160
ปัจจัยด้านแวดล้อมภายนอก (x3)			1.00	-.093
ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ (x4)				1.00

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระทั้งหมด ไม่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์คู่ใดที่มีค่าความสัมพันธ์เกินกว่า 0.85 ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จึงถือว่าตัวแปรต้นทั้งหมดไม่มีปัญหาความสัมพันธ์กันเอง หรือไม่มีปัญหา Multicollinearity จึงสามารถศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรต้นทั้งหมดที่ส่งผลต่อตัวแปรตามด้วยเทคนิคการวิเคราะห์สมการพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรต้นที่มีต่อตัวแปรตามได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธรปืนฯ ไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาบริบท และสาระสำคัญของนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธรปืนฯ 2. ศึกษาการนำนโยบายพระราชบัญญัติอาวุธรปืนฯ ไปปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ และ 3. พัฒนาข้อเสนอแนะในการส่งเสริม การนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธรปืนฯ ไปปฏิบัติ ให้ประสบผลสำเร็จ ประชากรคือ ประชาชนในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 5,605,672 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 400 คน คัดมาจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่มีต่อผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

5.1 สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 30 – 39 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท และมีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว

การศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านนโยบาย ลำดับถัดมา คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร และปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ ตามลำดับ

การศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เกี่ยวกับการครอบครองอาวุธของประชาชนมากที่สุด และความเสมอภาค ตามลำดับ

การศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่มีต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด (ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ) สามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตาม (ประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ) ได้ร้อยละ 38.30 อนึ่งเมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีต่อตัวแปรตาม ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติสูงมากที่สุด ที่ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย $(b) = .527$ ปัจจัยด้านทรัพยากร มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย $(b) = .242$ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย $(b) = .171$ และปัจจัยด้านนโยบาย มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย $(b) = .071$ โดยทั้ง 4 ตัวแปรมีอิทธิพลในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้สามารถอภิปรายผล โดยเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ การศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่มีต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตาม (ประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ) ได้ร้อยละ 38.30 ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติสูงที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านทรัพยากร ลำดับถัดมาคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก และปัจจัยด้านนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับ ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วรเดช จันทรศร (2548, น.135 – 154) ซึ่งมีตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งหมด 6 ตัวแบบ ประกอบด้วย ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล ตัวแบบทางด้านการจัดการ ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ ตัวแบบทางการเมือง และตัวแบบเชิงบูรณาการ

ตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผล จะยืดหลักเหตุผล เน้นประสิทธิภาพและการควบคุมการดำเนินการตามนโยบาย โดยองค์การต้องนำทรัพยากรมาดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย องค์การต้องเข้าใจในนโยบายและจัดทำระบบการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของแวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ซาบาเทียร์ และ แมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1980) เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1980) ชีมาและรอนดีเนลลี (Cheema and Rondinelli, 1983, p.300) อเล็กซานเดอร์ (Alexander, 1985) ซึ่งได้กล่าวว่า ปัจจัยด้านนโยบาย ได้แก่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย นโยบายมีทฤษฎีที่เหมาะสมรองรับ นโยบายสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย นโยบายสอดคล้องกับนโยบายจากส่วนกลางและนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดตัวชี้วัดและมาตรฐานของการบรรลุผลสำเร็จไว้อย่างชัดเจน ประเภทของนโยบาย ศักยภาพของนโยบายในการบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ และการนำนโยบายมาทดลองใช้ในกลุ่มเป้าหมายบางส่วน ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านนโยบาย มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศาสตราจารย์ คริสโตปี (2554) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษานโยบายสาธารณะการประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุ โดยการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุโดยการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพไปปฏิบัติ คือ ปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายจากเดิมที่เริ่มต้นมีนโยบายในปี 2536 ที่ต้องการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนถูกทอดทิ้ง หรือขาดผู้ดูแลเท่านั้น จนกระทั่งในยุคของรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในปี 2552 มีการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์เพื่อประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วหน้า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้วัตถุประสงค์ผิดไปจากวัตถุประสงค์ที่แท้จริงตั้งแต่เริ่มต้นนโยบายดังกล่าว ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสนและเป็นภาระทางงบประมาณอย่างมหาศาลแก่รัฐบาล นอกจากนี้ทั้งเจ้าหน้าที่และผู้สูงอายุต่างมีความเห็นว่าเงินจำนวน 500 บาทน้อยเกินไปที่จะสามารถประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุหรือทำให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพที่ดีได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรินทร์ สุทธิชัย ไชยา ยัมวิไล และวเรศ จันทรร (2555) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับค่อนข้างมาก 2 ปัจจัย คือ ด้านความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของนโยบายและด้านการติดตามการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเชษฐ์ กันดิชาพิพัฒน์ (2557) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริการวิชาการเพื่อรับใช้สังคมไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริการวิชาการเพื่อรับใช้สังคมไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์นโยบาย และการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อคุณลักษณะของการบริการวิชาการเพื่อรับใช้สังคม คือ ความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และการสร้างผลกระทบอย่างยั่งยืน ทั้ง 3 คุณลักษณะ โดยในปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์นโยบาย มหาวิทยาลัยกำหนดนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติให้สร้างการบริการวิชาการจากความต้องการของชุมชน และมีการบูรณาการกับพันธกิจอื่น ๆ อย่างชัดเจน ส่งผลให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน สำหรับการสร้างผลกระทบอย่างยั่งยืนยังไม่ขาดการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนทำให้ส่งผลต่อความยั่งยืนในบางโครงการ

นอกจากผลการวิจัยที่สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านนโยบาย มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรนั้นก็ยังมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับตัวแบบของ วรเดช จันทรศร (2548, น.135-154) ที่คิดค้นตัวแบบทางด้านการจัดการ ซึ่งเป็นตัวแบบที่เน้นถึงปัจจัยทางด้านทรัพยากรเป็นหลัก เนื่องจากเป็นตัวแบบที่ให้ความสนใจที่สมรรถนะองค์กร เพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับขีดความสามารถขององค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยโครงสร้างขององค์กรต้องมีความเหมาะสมบุคลากรที่ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ความสามารถ นอกจากนี้ องค์กรยังต้องมีการวางแผน เตรียมการ หรือมีความพร้อมทั้งด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณ นอกจากนี้แนวคิดดังกล่าวแล้ว ยังสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการหลายเช่น คือ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ซาบาเทียร์ และ แมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1980) เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1980) ชีมาและรอนดีเนลลี (Cheema and Rondinelli, 1983, p.300) อเล็กซานเดอร์ (Alexander, 1985) เป็นต้น ซึ่งได้กล่าวว่า ปัจจัยด้านทรัพยากร ได้แก่ ความเพียงพอของทรัพยากรทางการเงิน ความพร้อมด้านพัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ ความเหมาะสมของารจัดสรรทรัพยากรทางการเงิน และการกระจายทรัพยากรไปยังหน่วยงานต่าง ๆ โดยผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทวราช ทองเทพ (2553) ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ พื้นที่อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรของนโยบาย ด้านงบประมาณในการปราบปรามการจัดกระจายในหลายหน่วยงาน การจัดสรรล่าช้า และมีจำนวนจำกัดไม่เหมาะสมกับภารกิจที่ต้องเลี้ยงกับอันตราย สัดส่วนงบประมาณด้านการปราบปรามน้อยกว่างบประมาณด้านการป้องกันปัญหาเสพติด เนื่องจากรัฐบาลมองว่าควรป้องกันปัญหาเสพติดมากกว่าการปราบปราม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชวาลย์

โรจนทรัพย์สกุล (2556) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ผลการการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา คือ ความพอเพียงของงบประมาณ ธรรมชาติในการบริหาร และ ความพร้อมของทรัพยากร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเชษฐ์ กันติชาพิพัฒน์ (2557) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริการวิชาการเพื่อรับใช้สังคม ไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยความเพียงพอของทรัพยากร พบว่า การได้รับงบประมาณอย่างเพียงพอส่งผลให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ ปัจจัยด้าน กลุ่มเป้าหมาย/ประชาชน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติสูงมากที่สุด และลำดับรองลงมา ซึ่งจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับตัวของ วรเดช จันทรศร (2548, น.135 – 154) คือ ตัวแบบเชิงบูรณาการ โดยตัวแบบเชิงบูรณาการ เป็นตัวแบบที่รวบรวมแนวคิดของทั้ง 5 ตัวแบบ โดยมุ่งแสวงหาผลกระทบของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะพิจารณาจาก สมรรถนะขององค์การ ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม ภาวะผู้นำและความร่วมมือ และการเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก นอกจากแนวคิดดังกล่าวแล้ว ยังสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน คือ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ซาบาเทียร์ และ แมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1980) เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1980) ซีมาและรอนดีเนลลี (Cheema and Rondinelli, 1983, p.300) อเล็กซานเดอร์ (Alexander, 1985) ซึ่งได้กล่าวว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย ผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ผลกระทบจากการต่อต้าน และคัดค้านนโยบายจากฝ่ายต่าง ๆ ผลกระทบต่อศีลธรรมของสังคม การสนับสนุนทางการเมืองและกฎหมาย และการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางของรัฐและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นไว้ ในส่วนของปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมายประชาชนผู้รับบริการ นักวิชาการทั้ง 6 ท่าน คือ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ซาบาเทียร์ และ แมซมานเนียน (Sabatier and Mazmanian, 1980) เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1980) ซีมาและรอนดีเนลลี (Cheema and Rondinelli, 1983, p.300) อเล็กซานเดอร์ (Alexander, 1985) และวรเดช จันทรศร (2548) ได้กล่าวว่า ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ ได้แก่ทัศนคติที่มีต่อนโยบาย และความเข้าใจในประโยชน์ที่ได้รับ และผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทวราช ทองเทพ (2553) ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ พื้นที่อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะ

เศรษฐกิจตกต่ำส่งผลให้ทั้ง ราชอาณาจักร-ไทย หันมาค้ายาเสพติด เพราะเห็นว่ารายได้ดี ขณะที่กลุ่ม ขบวนการค้ายาเสพติดฉวยโอกาสจากความไม่สงบของสังคม การเมืองในประเทศจึงทำการลักลอบ ขนยาเสพติดเข้ามาในประเทศ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ปัจจัยด้านนโยบาย

5.3.1.1 ในการกำหนดนโยบายใด ๆ ก็ตาม รัฐควรมีกระบวนการกำหนดนโยบายที่ ใช้ข้อมูลที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้า เพื่อให้นโยบายดังกล่าวมีความคล้อยกับปัญหา และ ความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่ดี

5.3.1.2 ควรมีการถ่ายทอดนโยบายให้ชัดเจน มีการประกาศนโยบายเป็นลายลักษณ์ อักษร คิดประกาศให้ทราบโดยทั่วหน้า เพื่อให้เกิดการสื่อสารให้ชัดเจนทั้งผู้ปฏิบัติงาน และ กลุ่มเป้าหมาย และประชาชน รวมถึงสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าร่วมประชุม อบรม ให้ครบทุกคน

5.3.1.3 การรับนโยบายมาดำเนินการ ควรมีการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติใน รูปแบบของโครงการ เพื่อเกิดการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ บุคลากร งบประมาณ วิธีดำเนินงาน มาตรฐานการปฏิบัติ การประสานงาน การประเมินผล

ปัจจัยด้านทรัพยากร

5.3.1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือครุภัณฑ์ให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลถึงภาพรวมของ ผลงานที่ดีของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติต่อไป

5.3.1.5 ควรมีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเพิ่มขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ทุกรายก็ดี ในส่วนนี้แม้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้ปฏิบัติงานไม่เคยเรียกร้อง แต่ผู้เกี่ยวข้องก็ควร จัดสรรให้ โดยอาจทำ เป็นโครงการเพื่อแสวงหารายได้ เพื่อเพิ่มผลตอบแทนหรือรางวัล ซึ่งจะช่วย สนับสนุนกำลังใจและเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานที่ทำการกิจบรรลุเป้าหมาย

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก

จากงานวิจัยจะเห็นได้ว่า การดำเนินนโยบายนำมาซึ่งการพัฒนาทั้งทางสังคม และ สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นภายในชุมชน ทำให้สภาพสังคมดีขึ้น สถิติอาชญากรรม และการกระทำผิด กฎหมายลดลง ภาพลักษณ์ความสวยงามของพื้นที่มีมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน นโยบายดังกล่าว

กลับมีผลในทางลบกับกลุ่มผู้มีอิทธิพลบางกลุ่มที่มีพหุภาพ รวมถึงใช้อาวุธปืน ทั้งที่มีใบอนุญาต และไม่มีใบอนุญาต โดยอ้างถึงความจำเป็นในการป้องกันตนเอง ครอบครัว และทรัพย์สิน เป็นต้น

ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ

5.3.1.6 ควรมีการประสานงานกันทุกฝ่ายในหน่วยงานของราชการ โดยเริ่มจากหัวหน้าหน่วย สั่งการ ยังผู้ใต้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ให้เข้าหาประชาชน สอดส่องดูแลและให้บริการกับประชาชนเสมือนญาติของตนเอง พร้อมลงมือปฏิบัติทันที

5.3.1.7 การดำเนินนโยบายควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับของการให้ข้อมูลข่าวสาร และร่วมแสดงความคิดเห็น ปรีกษาหารือ โดยผ่านทางช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ และการจัดประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากนโยบาย ซึ่งจากการมีส่วนร่วมของประชาชนมีอิทธิพลอย่างมากต่อการดำเนินนโยบาย เพราะจะช่วยให้การบริหารจัดการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

5.3.2.1 การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงการประเมินผลกระทบจากการนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ ว่ามีผลดี ผลเสียต่อกลุ่มเป้าหมาย และประชาชนอย่างไร ดังนั้น ควรจะมีการศึกษาในส่วนนี้ด้วย จึงจะสามารถประเมินความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

5.3.2.2 การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบปัญหาอุปสรรคที่แตกต่างกันในองค์กรต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมในการนำนโยบายพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลดีต่อกลุ่มเป้าหมาย และประชาชนมากยิ่งขึ้น

5.3.2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จหลังจากที่ได้ดำเนินนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ เพื่อจะได้ทราบวิธีการบริหารจัดการ

บรรณานุกรม

- กล้า ทองขาว. (2534). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ: กรณีศึกษานโยบายรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ (Unpublished Master's thesis). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- กล้า ทองขาว. (2548). การนำนโยบายและแผนการศึกษาไปปฏิบัติ: แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการดำเนินงาน. นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กันตธีร์ ศิริปิ่น. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ: กรณีศึกษายุทธศาสตร์การส่งเสริมสถานประกอบการผู้อุตสาหกรรมสีเขียว. วารสารสุนันทามนุษย์กับสังคม, 3(2), 94.
- กุลชน चनाพงศธร. (2540). การบริหารการตลาด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. (2522). นโยบายกับการบริหารราชการ ใน นโยบายของรัฐ : อะไรทำไม และอย่างไร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จินดาศักดิ์ วัฒนสินธุ์. (2530). การบริหารและการพัฒนาองค์การ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จุมพล หนิมพานิช. (2554). การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ มุมมองในทัศนะทางรัฐศาสตร์การเมืองและรัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารและกรณีศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชญาณี ประกอบชาติ. (2559). การนำนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าไปปฏิบัติของโรงพยาบาลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน. วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, 3; 821
- ชโลมใจ ถึงการวัฒน์, และอุทัย บุญประเสริฐ. (2528). หลักและแนวทางในการจัดการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: รุ่งสรวงสาส์นการพิมพ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ัชชาลัย โรจนทรัพย์สกุล. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติของ
องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง. การประชุม
วิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์.
- ชาญ รัตนะพิสิฐ. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การของผู้ประกอบการวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (Unpublished Master's
thesis). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐฐา วินิจนัยภาค. (2554). นโยบายสาธารณะ: แนวทางการศึกษาแบบสหวิทยาการ. กรุงเทพฯ:
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- คาริน คงสัจวิวัฒน์. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของสภาพแรงงาน: กรณีศึกษานิคม
อุตสาหกรรมนครจังหวัดปทุมธานี (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
เชียงใหม่.
- ถวัลย์ วรเทพพิพิพงษ์. (2540). การกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการ
ประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เทพศักดิ์ บุญรัตนพันธุ์. (2536). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการนำ
นโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาสำนักงานเขตของ
กรุงเทพมหานคร (Unpublished Master's thesis). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
กรุงเทพฯ.
- เทวราช ทองเทพ. (2553). การนำนโยบายปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ พื้นที่อำเภอเขมราฐ
จังหวัดอุบลราชธานี (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี,
อุบลราชธานี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชั้นภัทร โคตรสิงห์. (2556). *การนำนโยบายโหนดชุมชนไปปฏิบัติ* (Unpublished Master's thesis). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชั้นยวัฒน์ รัตนศักดิ์. (2555). *นโยบายสาธารณะ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: คณะนิเทศการพิมพ์.
- บงกช เอกกาญจนกร. (2557). *ปัญหาเกี่ยวกับการพกดาวุธปืนในประเทศไทย* (Unpublished Master's thesis). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- บุญยศ เรืองวัฒน์. (2550). *ปัจจัยของสื่อโฆษณาภายนอกมีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคในอำเภอพระนครศรีอยุธยา และอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- ประทุม รอดประเสริฐ. (2543). *นโยบายและการวางแผนหลักการและทฤษฎี* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ประณชา ชัยรังษี. (2556). *การนำนโยบายการพัฒนาสังคมไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 11(2), 151.*
- ปรีชา สังขปรีชา. (2528). *นโยบายสาธารณะการวางแผนและกลยุทธ์การตัดสินใจ*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปิติชาย ต้นปิติ. (2547). *การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (Unpublished Master's thesis). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พงศ์ หรดาล. (2540). *การบริหารคุณภาพในงานอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: พิทักษ์อักษร.
- พจนเจตน์ มีปิ่น. (2541). *กระบวนการพัฒนาระบบควบคุมบังคับบัญชาของกองทัพบก ศึกษากรณีการสร้างระบบการสื่อสารเพื่อการควบคุมบังคับบัญชา C/I* (Unpublished Term paper). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2552). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ไพลิน นุชถาวร. (2555). การนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. *วารสารวิชาการ*, 1(1), 1-12.
- ภรณ์ กิรีติบุตร. (2529). *การประเมินประสิทธิผลขององค์การ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- มธุรส หาญสมสกุล. (2554). การบริหารจัดการปัญหาหาบเร่แผงลอยในเขตกรุงเทพฯ: ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่สนามหลวง เขตพระนคร(Unpublished Term paper). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี.
- มยุรี อนุমানราชชน. (2547). *นโยบายสาธารณะ แนวคิด กระบวนการและการวิเคราะห์*. เชียงใหม่: คณิงนิจการพิมพ์.
- มยุรี อนุমানราชชน. (2549). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- มยุรี อนุमानราชชน. (2552). *นโยบายสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: ชรรคมถการพิมพ์.
- เมธี ทรัพย์ประสพโชค. (2554). *การนำนโยบายจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ไปปฏิบัติ* (Unpublished Doctoral dissertation). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ระพีพันธ์ โพนทอง, พรนภา เตียสุธิกุล, และ กิศักดิ์ กัลยาณมิตร. (2559). ผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(2), 41 – 42.
- ราชกิจจานุเบกษา. *จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร 31 ธันวาคม 2559*. เล่ม 133 ตอนพิเศษ 48 ง ประกาศใช้ 25 กุมภาพันธ์ 2559.
- รุ่งเรือง สุขาภิรมย์. (2543). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ: กรณีศึกษานโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน* (Unpublished Master's thesis). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วรรณ จตุพัฒน์รังสี. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบธรรมาภิบาลกับประสิทธิผล
การบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง* (Unpublished
Master's thesis). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วรรณ จันทรร. (2543). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
สหายนีติและการพิมพ์.
- วรรณ จันทรร. (2548). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สมาคมนักวิจัย
มหาวิทยาลัยไทย.
- วรรณ จันทรร. (2551). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
บริษัท พรักหวานกราฟฟิคจำกัด.
- วรรัตน์ พันธุ์สว่าง, วีระวรรณ ศิริพรสวรรค์, และ เอมอร วิจิตรพงษ์. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษา : บ้านคลองมะแพบ หมู่ที่ 9 ตำบลศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัด
พิษณุโลก* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- วัชรินทร์ สุทธิชัย, ไชยา อิมวิไล, และวรรณ จันทรร. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำ
นโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ*. วารสารช่อพะยอม, 23, 52.
- วันชัย โชคบรรดาลสุข. (2550). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการนำนโยบายกฎหมายลิขสิทธิ์ไปปฏิบัติ*
(Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ราชบุรี.
- ศวิตา ประจวบแสง. (2555). *กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง
พ.ศ. 2535* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- ศาสนีย์ ศรีศิลป์. (2554). *การศึกษานโยบายสาธารณะการประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุโดยการ
สงเคราะห์เบี้ยยังชีพ* (Unpublished Term paper). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2545). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศุภชัย ขาวะประกาย. (2546). *การบริหารงานบุคคลภาครัฐไทย : กระแสใหม่และสิ่งท้าทาย*.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2552). *นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด วิเคราะห์และกระบวนการ*.
กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สมพร นาสิงทอง. (2559). *การนำนโยบายสาธารณะด้านการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไปปฏิบัติของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง* (Unpublished Master's thesis).
มหาวิทยาลัยเนชั่น, ลำปาง.
- สมพร เพ็ญจันทร์. (2540). *นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. สงขลา:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สร้อยตระกูล (ติวานนท์), และอรรด มานะ. (2542). *พฤติกรรมองค์กร : ทฤษฎีและการประยุกต์*
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สรารักษ์ สุวรรณเสรี, และอาคม ศรียากษ์. (2553). *กฎหมายและคดีอาวุธปืน*. กรุงเทพมหานคร:
หอจก.แสงจันทร์การพิมพ์.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2560). *สถิติคดีอาญา*. สืบค้น 25 สิงหาคม, 2560, จาก
<http://www.police.go.th>.
- สุทธิดี ชัดติยะ. (2545). *กระบวนการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมนโยบายสาธารณะของการผลิตรายการโทรทัศน์ ครอบคลุมการณ* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สถาบันวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2546). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุรเชษฐ์ กันติชาพิพัฒน์. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริการวิชาการเพื่อรับใช้สังคมไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* (Unpublished Master's thesis).
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุรนาท ขมะณะรงค์. (2540). *นโยบายสาธารณะและหลักการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง*.
 ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อนันต์ สิทธิวัฒนานนท์. (2556). *การนำพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ไปปฏิบัติ
 กรณีศึกษาพื้นที่กรุงเทพมหานคร (Unpublished Master's thesis)*. สถาบันบัณฑิตพัฒน
 บริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อริณุชย์ บรรเทา. (2558). *การนำพระราชบัญญัติธุรกิจท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ไปปฏิบัติ
 ของกองกำกับการ 2 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว (Unpublished Master's thesis)*.
 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, กรุงเทพฯ.
- อรุณ รักธรรม. (2525). *หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อัศวิน วัฒนวิบูลย์. (2527). *การพกพาอาวุธปืนโดยเสรีและการห้ามพกพาอาวุธปืนโดยเด็ดขาดใน
 ทัศนคติของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมและกลุ่มประชาชนทั่วไป (Unpublished
 Master's thesis)*. มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- อาคม ใจแก้ว. (2533). *การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาปัจจัยที่ส่งผล
 กระทบต่อความสำเร็จ (Unpublished Doctoral dissertation)*. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
 ศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อุทัย เลาหวิเชียร. (2543). *รัฐประศาสนศาสตร์ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- อุทัย เลาหวิเชียร. (2544). *รัฐประศาสนศาสตร์ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพฯ:
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เอกรัตน์ โลหะ, จำสิปตำรวจตรี. (2553). *ปัญหาทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติจรรยา
 ทางบก พ.ศ. 2552: ศึกษากรณี การขอตรวจใบอนุญาตขับขี่ (Unpublished Master's
 thesis)*. มหาวิทยาลัยศรีปทุม, วิทยาเขตชลบุรี.
- Alexander, L.D. (1985). *Successfully Implementing Strategic Decisions*. Long Range Planning,
 18, 91-97.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Bardach, E. (1977). *The implementation game: What happens after a bill becomes a law*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Campbell, R.F. et al. (1977). "On the Nature of Organizational Effectiveness" in *New purpositives on Organizational Effectiveness*. Edited by Paul S. Goodman and Johannes M. Pennings and Associates. San Francisco : Jassay Bass.
- Cheema, S. G., and Rondinelli, D. A. (1983). *Implementation of Decentralization Programmes in Asia: Local capacity for rural development*. Nagoya, Japan: United Nations Center for Regional Development.
- Cronbach, Lee. J. (1990). *Essentials of Psychology Testing* (5th ed). New York : Harper.
- Dunsire, Andrew. (1978). *Implementation in Bureaucracy*. Oxford : Martin Robertson.
- Edwards, G. C. (1980). *Implementing public policy*. Washington DC: Congressional Quarterly Press.
- Etzioni, A. (1964). *Modern Organizations*. Prentice Hall, Englewood Cliffs.
- George, C. Edwards II and Shakansky Ira. (1978). *The Policy predicament : Making and Implementing Public Policy*. San Francisco: W.H. Freeman and Company, p.293.
- George F. Gant. (1978). *Development Administration: Concept, Goals, Methods*. Madison: The University of Wisconsin Press,
- Ingram, Helen M. & Mann, Dean E. (1980). *Why Policies Succeed or Fail*. California: Sage.
- Anderson, E James. (1994). *Public policymaking : an introduction* (2nd ed). Boston: Houghton Mifflin.
- Kerr, D. H. (1976). The logic of policy and successful policies. *Policy Science*, 7(4), 351-363
- Lasswell, Harold D., and Kaplan, Abraham. (1970). *Power and Society*. New Haven: Yale University Press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Merilee S. Grindle. (1980). *Politics and Policy Implementation in the Third World*. New Jersey: Princeton University Press,
- Pressman, J. L. & Wildavsky, A. (1973). *Implementation*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Pressman, Jeffrey L. and Wildavsky, Aaron B. (1979). *Implementation : How Great Expectations in Washington are Dashed in Oakland : or, Why It's Amazing That Federal Programs Work at All, This Being a Saga of the Economic Development Administration as Told by Two Sympathetic Observers Who Seek to Build Morals on a Foundation of Ruined Hopes*. Berkeley: University of California Press.
- Rein, Martin. (1983). *From Policy to Practice*. London : The Mcmillian.
- Robbins, Stephen P. (1990). *Organization Behavior : Concept Controversies and Application*. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.
- Robert, Nakamura and Frank, Smallwood. (1980). *The politics of policy implementation*. New York: St. Martin's Press: xii.
- Sabatier, Paul A. and Mazmanian, Daneil A. (1980). The Implementation of Public Policy: a Framework for Analysis. *Policy Study Journal*. 8 (Special Journal): 538-560.
- Sabatier, Paul A. and Mazmanian, Daneil A. (1983). *Implementation and Public Policy*. Glenview, Ill.: Scott, Foresman.
- Schein, E. H. (1970). *Organizational psychology* (2nd ed.). Engelwood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Sharkansky, Ira. (1970). *Policy Analysis in Political Science*. Chicago: Markham.
- Smith, B. Thomas. (1973). *The Policy Implementation Process*. Policy Sciences. 4 (June): 197 - 209.
- Dye, R Thomas. (2002). *Understanding public policy* (10th ed.). Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Van Meter, Donal S. and Van Horn, Carl E. (1975). The Policy Implementation Process: Aconceptual Framework. *Administration & SOCIETY*. 6 (February), 445-488.

Retrieved November 10, 2012 from Sage Publication.

Yamane, Taro. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis. Third editio*. Newyork : Harper and Row Publication.

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

แบบสอบถาม

เรื่อง การนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาใน โครงการวิจัยระดับมหาบัณฑิต หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต การนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ จึงใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ทั้งนี้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเรื่อง การนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ โดยเน้นเรื่องการขอใบอนุญาตครอบครองอาวุธปืนและใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงที่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อ โดยผู้วิจัย จะเก็บข้อมูลที่รวบรวมได้ในครั้งนี้จะไว้เป็นความลับและจะนำเสนอข้อมูลโดยส่วนรวมที่ได้จากการวิเคราะห์แล้วเท่านั้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ให้ตรงกับคำตอบที่ท่านเลือก

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 20 ปี

4. 40 – 49 ปี

2. 20 – 29 ปี

5. 50 ปีขึ้นไป

3. 30 – 39 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

- 2. ปริญญาตรี
- 3. สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท
- 2. 10,000 – 20,000 บาท
- 3. 20,001 – 30,000 บาท
- 4. 30,001 – 40,000 บาท
- 5. 40,001 – 50,000 บาท
- 6. 50,001 บาทขึ้นไป

5. อาชีพ

- 1. นักเรียน/นักศึกษา
- 2. ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- 3. ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 4. พนักงานบริษัทเอกชน
- 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ส่วนที่ 2 : ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนน้ำหนักที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ	คะแนนน้ำหนัก				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านนโยบาย					
1. ท่านคิดว่า นโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ มีวัตถุประสงค์ของนโยบายมีความชัดเจน ในการนำไปปฏิบัติ					
2. ท่านคิดว่า นโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน					
3. ท่านคิดว่า นโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับปัญหาทางสังคม					
ปัจจัยด้านทรัพยากร					
1. ท่านคิดว่า การจัดสรรเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติในด้านต่าง ๆ มีน้อยเกินไป					
2. ท่านคิดว่า หน่วยงานที่นำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ มีความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงความพร้อมด้านสถานที่ในการให้บริการแก่ประชาชนให้มีความสะดวกเหมาะสม					
3. ท่านคิดว่า ในพื้นที่ของท่านมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่สอดคล้องเพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจ หรือให้บริการ					
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก					
1. ท่านคิดว่า การนำนโยบายมาปฏิบัติช่วยแก้ไขปัญหาทางสังคมได้ทำให้ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากอาวุธปืนลดลง					
2. ท่านคิดว่า การนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติสอดคล้องกับศีลธรรมอันดีของสังคม					

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ	คะแนนน้ำหนัก				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ					
1. ท่านคิดว่า ประชาชนผู้รับบริการมีความเข้าใจต่อการนำนโยบาย พรบ.อาวุธรุ่น ไปปฏิบัติ ในแง่ประโยชน์ของนโยบาย					
2. ท่านคิดว่า ประชาชนผู้รับบริการมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรในการนำนโยบาย พรบ. อาวุธรุ่น ไปปฏิบัติ					
3. ท่านคิดว่า ประชาชนผู้รับบริการให้การยอมรับต่อการนำนโยบาย พรบ. อาวุธรุ่น ไปปฏิบัติ					

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนน้ำหนักที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	คะแนนน้ำหนัก				
	5	4	3	2	1
ความเสมอภาค					
1. ท่านคิดว่า การนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติ สร้างความเสมอภาคในการได้รับบริการจากองค์กรที่นำนโยบายมาปฏิบัติ					
2. ท่านคิดว่า เจ้าหน้าที่ที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีการปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมกันทุกค					
3. ท่านคิดว่า การพิจารณาให้สิทธิการขอใบอนุญาตและใบพกพาอาวุธปืน ตาม พรบ.อาวุธปืนฯ เป็นไปโดยเสมอภาค					
การครอบครองอาวุธของประชาชน					
1. ท่านคิดว่า การนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติในเขตกรุงเทพฯ ทำให้ จำนวนอาชญากรรมที่ก่อเหตุด้วยอาวุธปืนมีจำนวนลดลง					
2. ท่านคิดว่า การนำนโยบาย พรบ. อาวุธปืนฯ ไปปฏิบัติในเขตกรุงเทพฯ คำนึงสิทธิ ของประชาชนตามกฎหมาย					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

1. ท่านคิดว่าการนำนโยบาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาปฏิบัติ ในเขตกรุงเทพฯ ประสบปัญหาที่สำคัญอะไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมีทางแก้ไขอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าประชาชน ขอใบอนุญาตครอบครองอาวุธปืน ตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าประชาชน ขอใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน ตามที่กฎหมายกำหนดได้อย่างไร (กรณีขอใบอนุญาตพกพา)

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติ อารูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตตฤระเบิด
ดอกไม้เพลิ่ง และตั้งเทียมอารูรป็น พ.ศ. ๒๔๕๐

พระราชบัญญัติ อวรุption เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์
ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอวรุption
พ.ศ. ๒๔๕๐

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร
พระยามานวราชเสวี
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยอวรุption เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์
และดอกไม้เพลิง กับควบคุมสิ่งเทียมอวรุption

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตรา
พระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอวรุption เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์
ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอวรุption พ.ศ. ๒๔๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติอวรุption เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์และดอกไม้เพลิง พุทธศักราช
๒๔๓๓

(๒) พระราชบัญญัติอวรุption เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์และดอกไม้เพลิง แก้ไข
เพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๓๓

(๓) พระราชบัญญัติอวรุption เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์และดอกไม้เพลิง แก้ไข
เพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๓๓ (ฉบับที่ ๒)

(๔) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดและดอกไม้เพลิง (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๗๕

(๕) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดและดอกไม้เพลิง (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๗๕ และบรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) “อาวุธปืน” หมายความว่า รวมตลอดถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืน โดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างไรก็ดี ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง

(๒) “เครื่องกระสุนปืน” หมายความว่า รวมตลอดถึงกระสุนโคด กระสุนปราย กระสุนแตก ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิดและจรวด ทั้งชนิดที่มีหรือไม่มีกรดแก๊ส เชื้อเพลิง เชื้อโรค ไอพิช หมอกหรือควัน หรือกระสุน ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิดและจรวด ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน หรือเครื่องหรือสิ่งสำหรับอัดหรือทำ หรือใช้ประกอบเครื่องกระสุนปืน

(๓) “วัตถุระเบิด” คือ วัตถุที่สามารถส่งกำลังอย่างแรงต่อสิ่งห่อหุ้มโดยฉับพลันในเมื่อระเบิดขึ้น โดยมีสิ่งเหมาะสมมาทำให้เกิดกำลังดัน หรือโดยการสลายตัวของวัตถุระเบิดนั้น ทำให้มีแรงทำลายหรือแรงประหาร กับหมายความว่า รวมตลอดถึงเชื้อประทูต่าง ๆ หรือวัตถุอื่นใดอันมีสภาพคล้ายคลึงกันซึ่งใช้ หรือทำขึ้นเพื่อให้เกิดการระเบิดซึ่งรัฐมนตรีจะได้ประกาศระบุไว้ในราชกิจจานุเบกษา

(๔) “ดอกไม้เพลิง” หมายความว่า รวมตลอดถึงพลุ ประทัดไฟ ประทัดลม และวัตถุอื่นใดอันมีสภาพคล้ายคลึงกัน

(๕) “สิ่งเทียมอาวุธปืน” หมายความว่า สิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน

(๖) “มี” หมายความว่า มีกรรมสิทธิ์หรือมีไว้ในครอบครองแต่ไม่หมายความถึงการที่อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดที่มีไว้โดยชอบด้วยกฎหมายและตกอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่นซึ่งไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้เท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาสิ่งที่ว่านี้ มิให้สูญหาย

(๗) “ส่ง” หมายความว่า ให้นำบุคคลใดส่งหรือนำเข้ามาจากภายนอกราชอาณาจักร

(๘) “นำเข้า” หมายความว่า นำเข้ามาจากภายนอกราชอาณาจักรไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ

(๙) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่มาตรา ๘ ทวิ มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนของ

(ก) ราชการทหารและตำรวจที่มีหรือใช้ในราชการ

(ข) หน่วยราชการที่มีหรือใช้เพื่อป้องกันประเทศหรือรักษาความสงบเรียบร้อยของ

ประชาชน

(ค) หน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่มีและใช้ในการป้องกันและรักษาทรัพย์สินอัน

สำคัญของรัฐ

(ง) ราชการทหารและตำรวจตาม (ก) หรือหน่วยราชการตาม (ข) ที่มอบให้ประชาชน มีและใช้เพื่อช่วยเหลือราชการของทหารและตำรวจ หรือของหน่วยราชการ แล้วแต่กรณี

(๒) อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนประจำเรือเดินทะเล รถไฟและอากาศยานตามปกติ ซึ่ง ได้แสดงและให้พนักงานศุลกากรตรวจตามกฎหมายแล้ว

(๓) ดอกไม้เพลิงสัญญาอนุญาตประจำเรือเดินทะเล อากาศยาน และสนามบินตามปกติ หน่วย ราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่ง (๑) (ข) หรือ (ค) รวมทั้งชนิด ขนาดและการกำหนดจำนวน ตลอดจนการมีและใช้ การเก็บรักษา การพาดพิง การซ่อมแซมหรือเปลี่ยนลักษณะ และการอย่าง อื่นที่จำเป็นเพื่อการรักษาความปลอดภัยอันเกี่ยวกับ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้ เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน ที่ให้หน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจดังกล่าวมีและใช้หรือมอบให้ ประชาชนมีและใช้เพื่อช่วยเหลือราชการนั้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่อื่นและออกกฎกระทรวงใน เรื่องต่อไปนี้ คือ

(๑) จำกัดชนิดและจำนวนอาวุธปืนของกระทรวงทบวงกรมอื่น นอกจากของราชการ ทหารและตำรวจหรือหน่วยราชการตามมาตรา ๕ วรรคสอง

(๒) วางระเบียบการทะเบียน การขอและการออกใบอนุญาต

(๓) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมซึ่งต้องไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

(๔) กิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับการออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง (๑) ตามมาตรา ๕ วรรคสอง และ ตามมาตรา ๕๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมร่วมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มี อำนาจออกกฎกระทรวงร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย

ในส่วนที่เกี่ยวกับการศุลกากร ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย กฎกระทรวงนั้นเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน

ส่วนที่ ๑

อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคล

มาตรา ๓ ห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซื่อ มี ใช้ ตั้ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่

มาตรา ๔ ห้ามมิให้ผู้ใดมีเครื่องกระสุนปืนซึ่งมิใช่สำหรับใช้กับอาวุธปืนที่ตนได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้

มาตรา ๕ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องมีติดตัวเมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์

ไม่ว่ากรณีใด ห้ามมิให้พาอาวุธปืนไปโดยเปิดเผย หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริง การมหรสพ หรือการอื่นใด ความในมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทหารและตำรวจ ซึ่งอยู่ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่

(๒) ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (ข) หรือ (ค) ซึ่งอยู่ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการป้องกันประเทศหรือรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือรักษาทรัพย์สินอันสำคัญของรัฐ

(๓) ประชาชนผู้ได้รับมอบให้มีและใช้ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (ง) ซึ่งอยู่ในระหว่างการช่วยเหลือราชการและมีเหตุจำเป็นต้องมี และใช้อาวุธปืนในการนั้น

มาตรา ๕ ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน ให้ออกให้แก่บุคคลสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬาหรือยิงสัตว์

ใบอนุญาตนั้นให้ออกสำหรับอาวุธปืนแต่ละกระบอก

มาตรา ๑๐ อาวุธปืนที่ได้ออกใบอนุญาตให้ตามมาตราก่อน ให้นายทะเบียน ทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนนั้นไว้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ ใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนไว้เพื่อเก็บไว้ห้อยได้สำหรับอาวุธปืนที่นายทะเบียน เห็นว่าชำรุดจนใช้ยิงไม่ได้หรืออาวุธปืนแบบพ่นสมัย หรืออาวุธปืนซึ่งได้รับเป็นรางวัลจากการแข่งขันยิงปืนในทางราชการ

มาตรา ๑๒ อาวุธปืนซึ่งได้รับอนุญาตให้มีไว้เพื่อเก็บนั้น ห้ามมิให้ยิง และห้ามมิให้มีเครื่องกระสุนปืนไว้สำหรับอาวุธปืนนั้น

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้แก่

(๑) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรา ๕๗ ถึงมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๗๗ ถึงมาตรา ๑๘๓ มาตรา ๒๔๕ มาตรา ๒๕๐ หรือมาตรา ๒๕๓ ถึงมาตรา ๓๐๓

(ข) มาตรา ๒๕๔ ถึงมาตรา ๒๕๗ และพ้นโทษยังไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วัน พ้นโทษถึงวันยื่นคำขอใบอนุญาต เว้นแต่ในกรณีความผิดที่กระทำโดยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกันหรือโดยถูกขู่โทสะ

(๒) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๓๓ หรือพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๗ มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๘

(๓) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปในระหว่างห้าปีนับย้อนขึ้นไปจากวันยื่นคำขอ สำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ใน (๑) และ (๒) เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ

(๕) บุคคลซึ่งไม่สามารถจะใช้อาวุธปืนได้โดยกายพิการหรือทุพพลภาพ เว้นแต่จะมีไว้เพื่อเก็บตามมาตรา ๑๑

(๖) บุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือ ปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๗) บุคคลซึ่งไม่มีอาชีพและรายได้

(๘) บุคคลซึ่งไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

(๙) บุคคลซึ่งมีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชน

สำหรับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ห้ามมิให้ออกให้แก่บุคคลซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และมีถิ่นที่อยู่ประจำในท้องที่ที่บุคคลนั้นขออนุญาต น้อยกว่าหกเดือน

มาตรา ๑๔ บุคคลใดมีความประสงค์ให้ผู้อื่นมีและใช้อาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืน สำหรับรักษาทรัพย์สินของตนอันจักต้องใช้ให้ผู้อื่นดูแล หรือจักต้องส่ง นำเข้า หรือซื้ออาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืนเพื่อความประสงค์เช่นว่านั้น อาจขอรับหนังสืออนุญาตพิเศษจากนายทะเบียน ท้องที่ที่บุคคลนั้นมีถิ่นที่อยู่ หนังสืออนุญาตนี้นายทะเบียนจะออกให้ได้แต่โดยอนุมัติของ เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไว้

ผู้จะรับมอบอาวุธปืนตามความในวรรคก่อน ต้องเป็นผู้ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๓

มาตรา ๑๕ ในการส่งอาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืนตามหมวดนี้ ให้นำมาตรา ๓๐ และ มาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ในการนำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ให้ผู้นำเข้าแจ้งเป็นหนังสือและ ส่งมอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนไว้แก่พนักงานศุลกากร ณ ด่านที่แรกมาถึงจาก นอก ราชอาณาจักร เว้นแต่ในกรณีซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดให้มอบแก่พนักงาน ศุลกากร ณ ด่านอื่น เมื่อพนักงานศุลกากรได้รับหนังสือแจ้งและรับมอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุน ปืนไว้แล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังนายทะเบียนท้องที่ที่ใกล้ที่สุด แต่ถ้าผ่านเข้ามาในท้องที่ที่ไม่มี ด่านศุลกากร ให้ผู้นำเข้าแจ้งเป็นหนังสือและส่งมอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนไว้แก่นาย ทะเบียนท้องที่ หรือผู้ทำการแทนนายทะเบียนท้องที่ ที่ใกล้ที่สุดโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๑๗ ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันส่งมอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนแก่ พนักงานศุลกากรหรือนายทะเบียนท้องที่ตามมาตรา ๑๖ ในกรณีที่ผู้นำเข้ายังไม่ได้รับอนุญาต ให้ ผู้นำเข้ายื่นคำขอรับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นต่อนายทะเบียนท้องที่ ที่ ตนมีถิ่นที่อยู่ ถ้านายทะเบียนอนุญาตให้นำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ให้ผู้นำเข้าขอรับ ใบอนุญาตภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันรับแจ้งความการอนุญาตนั้นเป็นหนังสือ

ถ้านายทะเบียนไม่อนุญาตให้สั่งเป็นหนังสือ ให้ผู้นำเข้าส่งกลับออกนอกราชอาณาจักรซึ่ง อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นภายในกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันและไม่เกินหกเดือน นับแต่วันที่ผู้นำเข้าได้รับคำสั่ง ในกรณีที่ไม่สามารถแจ้งคำสั่งให้ผู้นำเข้าทราบได้ ให้นายทะเบียน โฆษณาคำสั่งนั้นทางหนังสือพิมพ์และปิดประกาศในที่เปิดเผยเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เมื่อพ้น กำหนดให้ถือว่าผู้นำเข้าได้ทราบคำสั่งนั้นแล้ว

มาตรา ๑๘ ถ้าอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนซึ่งได้มอบไว้แก่พนักงานศุลกากรหรือนาย ทะเบียนท้องที่ตามมาตรา ๑๖ เป็นของสำหรับใช้ส่วนตัวโดยปกติของผู้นำเข้าซึ่งเดินทางผ่านหรือ

จะอยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราว ให้พนักงานศุลกากรหรือนายทะเบียนท้องที่แล้วแต่กรณี รักษาไว้จนเมื่อผู้นำเข้านั้นจะออกไปนอกราชอาณาจักรจึงคืนให้ แต่ถ้าผู้นำเข้าประสงค์จะใช้อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นระหว่างที่อยู่ในราชอาณาจักร ก็ให้ขอรับใบอนุญาตให้มีและใช้ชั่วคราวต่อนายทะเบียนท้องที่หรือเจ้าพนักงาน ซึ่งรัฐมนตรีจะได้กำหนดขึ้นเพื่อการนี้

มาตรา ๑๘ ถ้าผู้นำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนมิได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันส่งมอบ หรือในกรณีที่นายทะเบียนท้องที่อนุญาตให้นำเข้าแล้ว ผู้นำเข้าไม่มารับใบอนุญาตภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนสั่งอนุญาตหรือมิได้ส่งกลับออกนอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนตามมาตรา ๑๗ หรือเมื่อได้รับอนุญาตให้นำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนแล้วไม่มารับอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นไปจากพนักงานศุลกากรหรือนายทะเบียนท้องที่จนพ้นกำหนดอายุใบอนุญาต หรือผู้นำเข้าซึ่งได้เดินทางผ่านหรือจะอยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราวไม่รับคืนอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนไปเมื่อออกนอกราชอาณาจักร ให้อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๒๐ อาวุธปืนที่ส่งหรือนำเข้า เมื่อได้รับมอบไปจากพนักงานศุลกากรแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตนำไปขออนุญาตมีและใช้ต่อนายทะเบียนท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับมอบไปจากพนักงานศุลกากร

มาตรา ๒๑ ถ้าอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตแล้วถูกทำลายหรือสูญหายโดยเหตุใด ๆ ก็ดี ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเหตุและส่งมอบใบอนุญาตต่อนายทะเบียนท้องที่ซึ่งตนอยู่หรือที่เกิดเหตุภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบเหตุ

มาตรา ๒๒ ให้เจ้าพนักงานต่อไปนี้ มีอำนาจออกใบอนุญาตให้แก่บุคคลที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน มีอาวุธปืนติดตัวไปได้ตามความที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) อธิบดีกรมตำรวจ สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร และทั่วราชอาณาจักร

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด เฉพาะภายในเขตจังหวัดของตน และเฉพาะผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในเขตจังหวัดนั้น

เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือถ้าผู้รับใบอนุญาตแสดงตนให้เป็นที่หวาดเสียวต่อประชาชน ผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตที่ออกให้ตามมาตรานี้โดยมีกำหนดระยะเวลา หรือจะสั่งเพิกถอนเสียก็ได้

มาตรา ๒๓ ใบอนุญาตสำหรับอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ตามความในส่วนนี้ จะออกได้แต่ตามประเภทและมีกำหนดอายุ ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตให้ทำ ให้ออกได้เฉพาะสำหรับพาคินปิ่นมีคว้นสำหรับใช้เองและเฉพาะผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนซึ่งใช้คินปิ่นมีคว้น มีอายุตลอดเวลาที่ผู้นั้น มีใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนนั้นอยู่

(๒) ใบอนุญาตให้ซื้อ มีอายุหกเดือนนับแต่วันออก

(๓) ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุตลอดเวลาที่ ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น

(๔) ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนชั่วคราวมีอายุหกเดือน นับแต่วันออก

(๕) ใบอนุญาตให้ส่ง หรือนำเข้า มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันออก

(๖) ใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนไว้เพื่อเก็บมีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตมีอาวุธปืนนั้นไว้เพื่อเก็บ

(๗) ใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว มีอายุหนึ่งปี นับแต่วันออก

ส่วนที่ ๒

อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนสำหรับการค้า

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใด ทำ ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะ ส่ง นำเข้า มีหรือจำหน่าย ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนสำหรับการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจาก นายทะเบียนท้องที่

มาตรา ๒๕ ใบอนุญาตให้ทำ ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะ มี หรือจำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนสำหรับการค้านั้น เมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้วจึงให้นายทะเบียนท้องที่ออกให้

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในส่วนนี้แก่บุคคลต่อไปนี้

(๑) บุคคลที่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๓

(๒) บุคคลที่ต้องคำพิพากษาของศาล ให้ปรับตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป หรือจำคุกแม้แต่ ครั้งเดียว ฐานกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดและดอกไม้เพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๗ หรือพระราชบัญญัตินี้ และพ้นโทษครั้งสุดท้ายยังไม่เกินสิบปีนับแต่ วันพ้นโทษถึงวันยื่นคำขอใบอนุญาต

มาตรา ๒๗ โดยอนุวัติของรัฐมนตรี นายทะเบียนท้องที่จะกำหนดเงื่อนไขลงในใบอนุญาตว่าด้วยกำหนดเวลาการจำหน่ายการเก็บรักษาอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนก็ได้ ตามสมควร

มาตรา ๒๘ ผู้รับใบอนุญาตตามความใน ส่วนนี้ ต้องทำบัญชีตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงซึ่งต้องรับผิดชอบรักษาอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนที่มีอยู่ให้ตรงกับบัญชีเช่นว่านั้น

มาตรา ๒๙ ผู้รับใบอนุญาตให้ทำหรือประกอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ ผู้รับใบอนุญาตให้ส่งอาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืน ต้องนำใบอนุญาตนั้นไปแสดงต่ออธิบดีกรมศุลกากรหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีกรมศุลกากรมอบหมายเพื่อการนี้ก่อนส่ง

มาตรา ๓๑ เมื่ออาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนตาม ใบอนุญาตให้ส่งเข้ามาถึงแล้ว ถ้าไม่มีผู้รับไปจากกรมศุลกากรภายในกำหนดสี่เดือนนับแต่วันเข้ามาถึง ให้เจ้าพนักงานศุลกากรแจ้งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาต แต่ถ้าส่งหนังสือนั้น ไม่ได้ ก็ให้แจ้งแก่เจ้าของยานพาหนะหรือ ผู้ขนส่งที่นำเข้าไปให้ส่งกลับออกนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น มิฉะนั้นให้อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๓๒ อาวุธปืนที่ส่งหรือนำเข้า เมื่อได้รับมอบไปจากพนักงานศุลกากรแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตนำไปจดทะเบียนยังนายทะเบียนท้องที่ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่รับมอบไปจากพนักงานศุลกากร และให้นายทะเบียนทาเครื่องหมายประจำอาวุธปืนนั้นไว้ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ซ่อมแซม หรือเปลี่ยนลักษณะอาวุธปืนจะทำการเช่นว่านี้ได้แต่เฉพาะแก่อาวุธปืนที่มีผู้ได้รับใบอนุญาตให้มิและใช้ และเมื่ออาวุธปืนนั้น มีเครื่องหมายถูกต้องตามใบอนุญาต

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้จำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนแก่ผู้ที่มิได้รับ ใบอนุญาตให้ซื้อหรือมีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน

มาตรา ๓๕ ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะ หรือมี และจำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้น จะทำการเช่นว่านี้ได้แต่เฉพาะภายในสถานที่ซึ่งระบุไว้ในใบอนุญาต และเมื่อจะย้ายสถานที่ทำการจะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนท้องที่เสียก่อน

มาตรา ๓๖ ใบอนุญาตตามความใน ส่วนนี้ มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันออก

มาตรา ๓๗ ผู้รับใบอนุญาตคนใด ใบอนุญาตสิ้นอายุและไม่ได้ต่ออายุอีก ต้องจัดการจำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนที่มีอยู่ หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรให้หมดภายในกำหนดหกเดือน นับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุในระหว่างเวลานั้น ถ้านายทะเบียนท้องที่เห็นสมควรเพื่อ

ความสงบเรียบร้อยของประชาชน จะเรียกมาเก็บรักษาเสียเอง หรือเข้าควบคุมการเก็บรักษาก็ได้ แต่ต้องให้เจ้าของได้รับความสะดวกตามสมควรในอันที่จะจัดการจำหน่ายหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้น

เมื่อครบกำหนดหกเดือนแล้ว ถ้ายังจำหน่ายหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรไม่หมดให้ผู้รับใบอนุญาตส่งมอบอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนที่เหลืออยู่แก่นายทะเบียนท้องที่ภายในกำหนดเจ็ดวัน

เมื่อได้รับมอบอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนจัดการขายทอดตลาดอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนนั้นภายหลังที่ได้ประกาศขายทอดตลาดและแจ้งให้เจ้าของทราบแล้วตามสมควร ได้เงินสุทธิเท่าใดให้ส่งมอบแก่เจ้าของ

หมวด ๒

วัตถุระเบิด

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใด ทำ ซื่อ มี ใช้ สั่ง นำเข้า ค้า หรือจำหน่ายด้วยประการใด ๆ ซึ่งวัตถุระเบิด เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้แก่บุคคลที่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๒๕ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๐ โดยอนุมัติของรัฐมนตรี นายทะเบียนท้องที่อาจกำหนดเงื่อนไขลงในใบอนุญาตว่าด้วยการเก็บรักษาวัตถุระเบิดได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๔๑ ในการทำ สั่ง นำเข้า มี หรือค้าซึ่งวัตถุระเบิดให้นำมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่ตั้งหรือนำเข้าซึ่งวัตถุระเบิด และเจ้าพนักงานเป็นผู้เก็บรักษาวัตถุระเบิดไว้ ถ้าผู้ตั้งหรือนำเข้าไม่นำใบอนุญาตให้มีและใช้มารับเอาไปภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เข้ามาถึงในกรณีที่มีใช้สำหรับการค้า หรือภายในสองปีนับแต่วันที่เข้ามาถึงในกรณีสำหรับการค้า ให้วัตถุระเบิดนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ย้ายวัตถุระเบิดจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีกำหนดไว้ และในการย้ายต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตนั้นด้วย

มาตรา ๔๔ ผู้สั่งหรือนำเข้าซึ่งวัตถุระเบิด ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้เก็บรักษา ต้องเสียค่าธรรมเนียมการเก็บรักษาตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เพื่อป้องกันอันตราย เจ้าพนักงานผู้เก็บรักษาวัตถุระเบิด จะเอาวัตถุระเบิดนั้น ไปทำการตรวจ และถ้าจำเป็นจะทำลายเสียก็ได้

มาตรา ๔๕ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามความในหมวดนี้ มีอายุใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันออก

มาตรา ๔๖ บทบัญญัติในหมวดนี้ไม่ใช้บังคับแก่เครื่องกระสุนปืนและดอกไม้เพลิงตามที่บัญญัติไว้ในหมวดอื่น

หมวด ๓

ดอกไม้เพลิง

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทำ สั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งดอกไม้เพลิง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่

มาตรา ๔๘ ในการทำ สั่ง นำเข้า หรือค้าดอกไม้เพลิงให้นำมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๙ โดยอนุมัติของรัฐมนตรี นายทะเบียนท้องที่อาจกำหนดเงื่อนไขลงในใบอนุญาตว่าด้วยการเก็บรักษาดอกไม้เพลิงก็ได้ตามสมควร

มาตรา ๕๐ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามความในหมวดนี้มีอายุใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันออก
มาตรา ๕๑ ถ้าปรากฏว่าที่เก็บ ทำ หรือค้าดอกไม้เพลิง อาจเป็นอันตรายแก่ประชาชน เพื่อความปลอดภัยนายทะเบียนท้องที่จะสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตจัดการตามความจำเป็นหรือจะให้ ย้ายสถานที่นั้นเสียก็ได้

หมวด ๔

สิ่งเทียมอาวุธปืน

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่

มาตรา ๕๓ ในการสั่ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืนให้นำมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๔ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามความในหมวดนี้ มีอายุใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันออกหมวด ๕ เบ็ดเตล็ด มาตรา ๕๕ ประเภท ชนิด และขนาดของอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ตาม มาตรา ๗ มาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๓๘ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๖ รัฐมนตรีมีอำนาจห้ามมิให้ออกใบอนุญาตอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนเฉพาะบางชนิดในบางท้องที่ หรือทั่วราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๗ ในคราวมีเหตุฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งห้ามหรือจำกัดการออกใบอนุญาตทุกประเภทหรือ บางประเภทในช่วงระยะเวลาที่กำหนดหรือจะออกคำสั่งโดยประกาศหรือแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตส่งมอบอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดแก่เจ้าพนักงานเพื่อเก็บรักษาไว้หรือจะสั่งให้จำหน่ายเสียก็ได้ ในกรณีที่ตั้งให้จำหน่ายให้นามตรา ๖๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าไม่อาจปฏิบัติตามที่กำหนดแล้ว จะสั่งให้จำหน่ายแก่ทางราชการในราคาอันสมควรก็ได้ คำสั่งนี้จะกำหนดให้ใช้บังคับในบางท้องที่หรือทั่วราชอาณาจักรก็ได้

มาตรา ๕๘ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้เฉพาะตัวผู้รับใบอนุญาต

มาตรา ๕๙ ห้ามมิให้อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดให้แก่ผู้ที่มิได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๖๐ เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้รับอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง หรือสิ่งเทียมอาวุธปืนซึ่งได้ส่งเข้ามาตามใบอนุญาตให้ส่งฉบับใดไปพ้นจากอารักขาของเจ้าพนักงานศุลกากรแล้ว แม้ว่าผู้รับใบอนุญาตจะมีได้ส่งอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง หรือสิ่งเทียมอาวุธปืนเช่นว่านี้เข้ามาครบตามที่อนุญาตไว้ในใบอนุญาตก็ดี ใบอนุญาตฉบับนั้นเป็นอันใช้ส่งไม่ได้อีกต่อไป

มาตรา ๖๑ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง หรือสิ่งเทียมอาวุธปืนที่ส่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่มีผู้รับใบอนุญาตให้ส่ง ให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ถ้าภายใน สี่เดือนนับแต่วันที่ของเข้ามาถึง ผู้ส่งได้ยื่นคำร้องขอส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะส่งอนุญาตก็ได้ เมื่อเป็นที่พอใจว่าผู้ส่งไม่มีส่วนในการกระทำผิดกฎหมาย

มาตรา ๖๒ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนคนใดย้ายถิ่นที่อยู่ ให้แจ้งการย้ายแก่นายทะเบียนท้องที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันย้าย และถ้าย้ายไปอยู่ต่างท้องที่ ให้แจ้งการย้ายแก่นายทะเบียนท้องที่ใหม่ให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ย้ายไปถึงอีกด้วย

มาตรา ๖๓ ถ้านายทะเบียนท้องที่ปฏิเสธการออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ยื่นคำขอใบอนุญาตอาจอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง การปฏิเสธเป็นหนังสือ คำอุทธรณ์ให้ยื่นต่อนายทะเบียนท้องที่ และให้นายทะเบียนเสนอคำอุทธรณ์นั้นต่อรัฐมนตรี โดยมีชกษา คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ยื่นคำขอใบอนุญาต

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้เพื่อการปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนท้องที่ให้ส่งกลับออกนอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ตามมาตรา ๑๗ หรือให้จัดการจำหน่ายอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดตามมาตรา ๖๔ ให้นับแต่วันที่ผู้ยื่นคำขอใบอนุญาตได้รับหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีและเมื่อได้ยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีแล้ว การปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนท้องที่นั้นให้พักไว้จนถึงวันที่ผู้ยื่นคำขอใบอนุญาตได้รับหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๔ ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตตาย ให้ผู้ซึ่งมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือ วัตถุระเบิด หรือใบอนุญาตของผู้ตายตกอยู่ในความครอบครองแจ้งการตายต่อนายทะเบียนท้องที่ซึ่งตนอยู่ หรือนายทะเบียนท้องที่ที่ออกใบอนุญาต หรือนายทะเบียนท้องที่ที่ผู้รับใบอนุญาตตายภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ทราบการตายของผู้รับใบอนุญาต

นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้เก็บรักษาอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด ของผู้รับใบอนุญาตที่ตายไว้อย่างไร และ ณ ที่ใดก็ได้ตามควรแก่กรณี และถ้ามีข้อโต้แย้งถึงเรื่องสิทธิของทายาท ก็ให้เก็บรักษาไว้จนกว่าข้อโต้แย้งนั้นถึงที่สุด

ภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย หรือถ้ามีข้อโต้แย้งถึงเรื่องสิทธิของทายาทนับแต่วันที่ข้อโต้แย้งนั้นถึงที่สุด ผู้จัดการมรดกหรือทายาทในกรณีที่ไม่มีผู้จัดการมรดกอาจขอใบอนุญาตใหม่ได้ เมื่อนายทะเบียนได้ออกใบอนุญาตให้แล้ว ให้มอบอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดนั้นแก่ผู้รับใบอนุญาตใหม่ ถ้าไม่ออกใบอนุญาตให้ใหม่ก็ให้แจ้งความให้ผู้ขอทราบ และสั่งให้จัดการจำหน่ายสิ่งเหล่านั้นภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันรับคำสั่งมิฉะนั้นให้นายทะเบียนท้องที่มีอำนาจจัดการขายทอดตลาดสิ่งเหล่านั้น ได้เงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ส่งมอบแก่ผู้มีสิทธิ

มาตรา ๖๕ ผู้รับใบอนุญาตคนใดตกเป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้แจ้งพฤติการณ์นั้น และส่งมอบอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด และใบอนุญาตให้แก่นายทะเบียนท้องที่โดยไม่ชักช้า และให้นายทะเบียนท้องที่หรือรัฐมนตรี สั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสีย

ถ้าผู้รับใบอนุญาตเป็นคนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือ เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบให้ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้ควบคุมดูแลแล้วแต่กรณีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามความในวรรคก่อน

มาตรา ๖๖ ถ้าปรากฏว่าผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตามความในพระราชบัญญัตินี้เป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ ให้นายทะเบียนท้องที่หรือรัฐมนตรีสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียเมื่อได้รับคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตส่งมอบอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด และใบอนุญาตแก่นายทะเบียนท้องที่โดยไม่ชักช้า

ถ้าผู้รับใบอนุญาตเป็นคนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ให้ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้ควบคุมดูแลแล้วแต่กรณีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามความในวรรคก่อน

มาตรา ๖๗ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด ซึ่งส่งมอบไว้ตามมาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๖๖ นั้น ให้ผู้ส่งมอบจัดการโอนเสียภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ส่งมอบ ถ้าโอนได้ให้นายทะเบียนท้องที่มอบแก่ผู้รับโอนไป แต่ถ้าโอนไม่ได้ให้นายทะเบียนจัดการขายทอดตลาดภายหลังที่ได้ประกาศและแจ้งให้ผู้ส่งมอบทราบแล้วตามสมควร ได้เงินสุทธิเท่าใดให้มอบแก่ ผู้มีสิทธิ

มาตรา ๖๘ เมื่อมีพฤติการณ์อันสมควรสงสัยว่า ผู้รับใบอนุญาตคนใดจะเป็นผู้ต้องห้ามในการออกใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓ (๓) (๔) หรือ (๕) นายทะเบียนท้องที่มีอำนาจเรียกประกันหรือทัณฑ์บนจากผู้นั้นได้

ถ้าผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวแล้ว หาประกันให้เป็นที่เชื่อถือไม่ได้ หรือไม่ยอมทาทัณฑ์บนภายในเวลาอันสมควรตามที่นายทะเบียนได้กำหนดให้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นเป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ และให้นามตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๙ เมื่อใบอนุญาตสูญหายเป็นอันตรายหรือลบเลือนอ่านไม่ออก ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนท้องที่ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ทราบเหตุนั้น ถ้านายทะเบียนเห็นว่ามิใช่เหตุผลเป็นที่เชื่อถือได้ก็ให้ออกใบแทนให้ตามเงื่อนไขของใบอนุญาตเดิม แต่ถ้าใบอนุญาตที่สูญหายได้คืนในภายหลัง ก็ให้ส่งใบแทนนั้นแก่นายทะเบียนท้องที่ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้คืน

มาตรา ๗๐ ห้ามไม่ให้ผู้ใดนำอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดผ่านราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากรัฐมนตรี หรือเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อ การนี้

ผู้นำหนังสืออนุญาตให้นำอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดผ่านราชอาณาจักร จะนำถึงเช่นว่านั้นผ่านราชอาณาจักรได้เฉพาะแต่ทางด่านศุลกากร ซึ่งรัฐมนตรีกำหนดไว้ และต้องแจ้งความตามแบบพิมพ์ของกรมศุลกากรแก่พนักงานศุลกากร

เมื่อพนักงานศุลกากรได้รับแจ้งความตามวรรคก่อนแล้ว ให้แจ้งเรื่องให้นายทะเบียน ท้องที่ทราบ ถ้านายทะเบียนท้องที่เห็นเป็นการจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของประชาชนจะจัดการ ควบคุมอาวุธปืน เครื่องกระสุน หรือวัตถุระเบิดในระหว่างที่อยู่ในราชอาณาจักรก็ได้ และผู้รับ หนังสืออนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการนั้น

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท ถ้าการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นเพียงกรณีเกี่ยวกับส่วนหนึ่งส่วนใด ของอาวุธปืนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือเป็นกรณีมีเครื่องกระสุนปืนผู้ฝ่าฝืนต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกิน สิบปีหรือไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นเพียงการมีอาวุธปืนที่เป็นของผู้อื่นซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ มีและใช้ตามกฎหมาย ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพัน บาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นการทำเครื่องกระสุนปืนที่ทำด้วยดินปืนมีควันสำหรับใช้ เอง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๗๒ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๒๐ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ หรือมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่ง หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้นั้นฝ่าฝืนมาตรา ๘ ทวิ วรรคสองด้วย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ ทวิ วรรคสองต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๓ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๔ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับวัตถุระเบิดตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๔๑ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๕ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับวัตถุระเบิดตาม มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ วรรคสอง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๖ ผู้ใดฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับวัตถุระเบิดตามมาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๒๘ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

มาตรา ๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๕๒ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง นายทะเบียนท้องที่ตามมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘ ผู้ใดทำ ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะ ซ้อม มี ใช้ ตั้ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด นอกจากที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดค้า หรือจำหน่ายอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด นอกจากที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ยี่สิบปีถึงจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดใช้อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด นอกจากที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕๕ ในการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๘๘ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๘ หรือมาตรา ๑๔๐ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

การกระทำความผิดตามวรรคสองหรือวรรคสาม ถ้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดนั้น โดยสภาพมีอำนาจไม่ร้ายแรงต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๙ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งซึ่งออกตามความในมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๓ หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขตาม
มาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

มาตรา ๘๑ ผู้ใดฝ่าฝืนเงื่อนไขตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๘
มาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๘๒ ผู้ใดตั้งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา ๓๐ ซึ่งได้
นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๘๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๖๕ ต้อง
ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๘๔ ผู้ใดฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติเกี่ยวกับดอกไม้เพลิงตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือ
วรรคสาม มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๗ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขตามมาตรา
๒๗ หรือมาตรา ๒๘ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๔๙ ต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๘๕ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือ
วรรคสาม มาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๗ วรรคสอง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๕๓
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๖ ผู้ใดมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด ไม่ว่าจะชนิดหรือขนาดใดซึ่ง
ยังไม่ได้รับใบอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย ถ้าได้นำอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด
ดังกล่าวแล้วมาขอรับอนุญาตเพื่อปฏิบัติการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ต่อนายทะเบียนท้องที่
ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ผู้นั้น ไม่ต้องรับโทษตาม
พระราชบัญญัตินี้ และมีให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับ เพื่อการนี้ รัฐมนตรีจะกำหนด
เงื่อนไขในการออกใบอนุญาตตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๘๗ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน
วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิงก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่า
ใบอนุญาตนั้น ๆ สิ้นอายุ แต่ถ้าผู้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนคนใด จะขอรับใบอนุญาตตาม
พระราชบัญญัตินี้ก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุก็ให้ทำได้

มาตรา ๘๘ ในการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนตาม
พระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุ

ระเบิดและดอกไม้เพลิงอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓ (๔) มาใช้บังคับ สำหรับอาวุธปืนตามใบอนุญาตเดิมนั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเรือตรี ถ. ชารงนาวาสวัสดิ์

นายกรัฐมนตรี

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ภาคผนวก ค

การทดสอบความเชื่อมั่น

ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach, 1990)

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

Reliability

Notes

Output Created	24-DEC-2017 10:43:03		
Comments			
Input	Data	E:\update\test.sav	
	Filter	<none>	
	Weight	<none>	
	Split File	<none>	
	N of Rows in Working Data File	30	
Syntax	RELIABILITY /VARIABLES=a1 a2 a3 b1 b2 b3 c1 c2 d1 d2 d3 e1 e2 e3 f1 f2 /FORMAT=NOLABELS /SCALE(ALPHA)=ALL/MODEL=ALPHA /STATISTICS=DESCRIPTIVE .		
Resources	Elapsed Time	0:00:00.01	

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		Mean	Std Dev	Cases
1.	A1	3.3667	1.1885	30.0
2.	A2	3.1000	1.0939	30.0
3.	A3	3.1333	1.1366	30.0
4.	B1	3.3333	1.1244	30.0
5.	B2	2.9667	1.0981	30.0
6.	B3	3.2333	.8172	30.0
7.	C1	2.9333	1.4606	30.0
8.	C2	2.6000	1.3025	30.0
9.	D1	2.4333	.8172	30.0
10.	D2	2.8667	.9371	30.0
11.	D3	4.0000	.8710	30.0
12.	E1	3.2333	1.3047	30.0
13.	E2	2.6667	.7581	30.0
14.	E3	3.3667	1.3257	30.0
15.	F1	4.3000	.6513	30.0
16.	F2	3.0667	.6915	30.0

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0   N of Items = 16

Alpha = .7323

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ชนดล สุวรรณนิภะ
วัน เดือน ปีเกิด 13 กุมภาพันธ์ 2532
สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา,
2554
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ,
2557
ที่อยู่ปัจจุบัน 234/10 ม.5 ต.นครปฐม อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University